

CIRCUIT I PROTOCOL D'ACTUACIÓ CONTRA LA VIOLÈNCIA DE GÈNERE DE CASTELLDEFELS

Castelldefels, febrer de 2022

ÍNDEX

- **Introducció, principis orientadors i objectius.....** 5
- **Marc conceptual.....** 10
 - Definicions de les diferents formes de violència
 - Àmbits en els quals es produeix la violència
 - Teoria del cicle de la violència
 - Indicadors de detecció de violència de gènere
 - Recomanacions per a una detecció precoç
 - La violència masclista i els infants i adolescents
- **Marc legal** 22
 - Normativa internacional
 - Normativa europea
 - Normativa estatal
 - Normativa catalana
- **Circuit contra la violència de gènere.....** 30
 - Qui en forma part
 - Àmbits que participen en el protocol
 - Comissió tècnica
 - Comissió de seguiment de casos
 - Esquema del circuit local
 - Nomenclàtor
- **Protocols d'actuació en els àmbits professionals.....** 36
 - Àmbit dels cossos de seguretat. Marc legal 36
 - Policia Local (PL)

- Esquema del circuit de la PL
- Mossos d'Esquadra (ME)
 - Esquema genèric del circuit dels ME
- Àmbit de polítiques d'igualtat..... 43
 - Serveis de Primera Acollida d'Urgència (SPAU)
 - Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD)
 - Punts Lila
- Àmbit social. Marc legal..... 59
 - Serveis Socials de Primària
 - Serveis d'Atenció a les Famílies (SAF)
- Àmbit sanitari..... 65
 - Centres d'atenció primària
 - Pautes d'actuació dels serveis de salut
 - Hospital de Viladecans
 - Centre de Salut Mental (CSMA)
 - Centre d'Atenció i Seguiment de Sant Boi de Llobregat (CASD)
 - Centre de Salut Mental Infanto Juvenil (CSMIJ)
- Àmbit jurídic 86
 - Jutjat de Violència sobre les Dones (VIDO)
 - Oficina d'Assistència a Víctimes de Delictes OAVD
 - Ministeri Fiscal
 - Clínica medicoforense
- Altres serveis especialitzats 94
 - Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) Baix Llobregat
 - Servei d'Atenció Integral LGTBI (SAI-LGTBI)

- Servei per la Diversitat Sexual i la Identitat de Gènere

- ***Detecció, prevenció, sensibilització i recuperació..... 100***
 - Àmbit de polítiques d'igualtat – Espai Montserrat Roig
 - Àmbit educatiu
 - Àmbit de joventut
 - Salut i consum
 - Àmbit de promoció econòmica – La Guaita
 - Àmbit de nova ciutadania i interculturalitat
 - Serveis de mediació
 - Oficina d'Atenció a la Ciutadania (OAC)
 - Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP)
 - Serveis d'Ocupació de Catalunya (SOC)
- ***Consell de les Dones i associacionisme..... 114***
- ***Bibliografia 117***

Introducció i principis orientadors

La violència masclista és una de les xacres socials més importants del nostre temps. Històricament ha estat tan arrelada en la nostra societat que, a hores d'ara, encara costa identificar-la. Derivat de la desigualtat entre homes i dones, és un greu problema que es pot donar en totes les classes socials i en totes les etapes de la vida.

A la Conferència Mundial de les Dones de Pequín de l'any 1995, Nacions Unides va definir la violència masclista com aquells actes basats en el gènere que puguin tenir com a resultat un dany o patiment físic, sexual o psicològic per a les dones, així com les amenaces d'aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, tant a la vida pública com a la privada.

A l'Estat espanyol, el 28 de desembre de 2004 es va aprovar la Llei orgànica 1/2004 de mesures de protecció integral contra la violència de gènere.

A Catalunya es va aprovar el 24 d'abril de 2008 la Llei del dret de les dones a l'erradicació de la violència masclista. En aquesta llei s'utilitza l'expressió *violència masclista* perquè el masclisme és el concepte que "de forma més general defineix les conductes de domini, control i abús de poder dels homes sobre les dones i que alhora ha imposat un model de masculinitat que encara és valorat per gran part de la societat com a superior".

Recentment per mitjà de la Llei 17/2020 s'ha modificat dita llei avançant en la legislació de l'abordatge de la violència masclista a Catalunya, introduint entre altres aspectes noves formes de violència masclista (violències obstètrica, digital, de segon ordre i vicària) i nous àmbits de les violències masclistes (àmbits digital, de la vida política, institucional, educatiu i socio-comunitari).

L'Ajuntament de Castelldefels, un dels primers ajuntaments en la implantació de serveis d'atenció a les dones en situació de violència domèstica, el 25 de novembre de 2002 va signar, juntament amb altres administracions, serveis públics i entitats ciutadanes, un protocol i un circuit d'actuació per tal d'atendre les víctimes dels maltractaments, protegir els seus drets i prevenir situacions de violència.

- Ajuntament de Castelldefels
- Registre de l'Emprego
- Junta de Turisme i Activitats Locals
- Àrea d'Educació, Formació i Ocupació
- Àrea de Cultura, Patrimoni i Veïns
- Departament de Cultura i Esport
- Patrimoni Històric d'Interès
- Consell Municipal de Dones
- Consell Local de Menors
- Comissari Local de la Policia Nacional
- Polícia Local
- Centre d'Assistència Primària de Salut
- Procurador dels Jutges de Guàrdia
- Consell Comarcal del Baix Llobregat
- Centre de Salut Mental d'Adults
- Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil
- Centre de desenvolupament infantil i d'atenció parental
- Equip d'Atenció a la Infància i Adolescència
- Inspecció d'Ensenyament
- Equip d'Assessorament Psicològic
- Educació Compensatòria
- Centre de Recursos Psicològics
- Centre d'Informació als Turistes Estrangers
- Grup de Dones de Castelldefels
- Federació de Bases per Típolus B. Llobregat
- Associació Local de la Creu Roja
- Coordinadora d'Associacions de Mares i Pares d'Alumnes (AMPAM)
- Associació de la Gent Gran de Castelldefels
- Associació de la Gent Gran "Rafael Casanova"
- Federació d'Associacions de Veïns

Violència de Gènere i Abandonament

Circuit local d'actuació contra la violència a les dones i en l'entorn familiar

Diputació Barcelonèsua servei de mediació

Castelldefels posa fre
Castelldefels pone freno

Quan hi ha
Cuando hay

ASSETJAMENT
COPS
VIOLÈNCIA
ABANDONAMENT
INTIMIDACIÓ
MENYSPREU
AGRESSIONS SEXUALS
VIOLACIÓ DRETS

Firmants i participants del
"Protocol i circuit d'atenció a les víctimes de la violència de gènere i en l'entorn familiar"

Firmantes y participantes del
"Protocolo y circuito de atención a las víctimas de la violencia de género y en el entorno familiar"

VIOLACIÓ DRETS
AGRESSIONS SEXUALS
COPS
MENYSPREU

<p>Què hem de saber?</p> <p>En moltes situacions, en què hem de saber? 1. Els maltractaments, en què hem de saber? 2. Els maltractaments, en què hem de saber? 3. Els maltractaments, en què hem de saber?</p>	<p>Actuacions i mesures</p> <p>L'Ajuntament de Castelldefels, cooperant amb altres administracions, serveis públics i organitzacions socials, ha sigut un protocol i circuit d'actuació a fi de protegir aquestes dones, atendre les víctimes i prevenir situacions de violència.</p> <p>LA PREVENCIÓ. La violència és un sistema de creences socials s'aprenen. En desenvolupar campanyes i programes preventius de educació social als diferents nivells socials atorga a professionals, col·lectius diversos, grups, centres escolars... i població en general.</p> <p>LA DETECCIÓ. Aquest "Protocol i circuit d'actuació contra la violència de gènere i de l'entorn familiar" estableix mecanismes de detecció i d'atenció a través d'actuació amb una fulla d'informació de possible en contacte de les autoritats corresponents i treballar de manera coordinada i conjunta amb aquests serveis i/o organitzacions que d'alguna manera puguin ajudar en la solució d'aquesta problemàtica.</p> <p>ATENCIÓ. En casos en què es detecta una situació de violència de gènere i de l'entorn familiar, s'adrecarà a través una atenció a les víctimes en relació a la informació, assessorament, atenció i tractament jurídic, psicològic, mèdic, social... i de suport emocional altres agents i recursos socials.</p>	<p>Qué debemos saber?</p> <p>En moltes situacions, en què hem de saber? 1. Els maltractaments, en què hem de saber? 2. Els maltractaments, en què hem de saber? 3. Els maltractaments, en què hem de saber?</p> <p>Qué debemos hacer?</p> <p>En una situació de maltractament, la víctima no pot dirigir-se a:</p> <ul style="list-style-type: none"> SERVEIS SOCIALS MUNICIPALS POLEIA LOCAL COMISSARIA DE POLICIA NACIONAL CENTRE D'ASSISTÈNCIA FÈRRERA 	<p>Actuaciones y medidas</p> <p>El Ayuntamiento de Castelldefels, cooperando con otras administraciones, servicios públicos y organizaciones sociales, ha firmado un protocolo y circuito de actuación a fin de proteger a estas mujeres, atender a las víctimas y prevenir situaciones de violencia.</p> <p>LA PREVENCIÓN. La violencia es un sistema de valores sociales se aprenden. Se desarrollan campañas y programas preventivos de educación social dirigidos a profesionales, colectivos diversos, personas mayores, centros escolares... y población en general.</p> <p>LA DETECCIÓN. Este "Protocolo y circuito de atención contra la violencia de género y del entorno familiar" establece mecanismos de detección y de atención a través de actuación con una hoja de información de posible en contacto de las autoridades correspondientes y trabajar de manera coordinada y conjunta con aquellos servicios u organizaciones que de alguna manera puedan ayudar en la solución de esta problemática.</p> <p>LA ATENCIÓN. Se pone en funcionamiento un circuito de coordinación y de actuación policial, sanitaria, social... dirigido a prestar una atención lo más adecuada posible a las víctimas en relación a la información, asesoramiento, atención y tratamiento jurídico, psicológico, médico, social... y de apoyo emocional otros agentes y recursos sociales.</p>
---	---	---	--

Posteriorment, el ple de novembre de l'any 2019 va aprovar l'actualització del Circuit i Protocol d'actuació contra la violència de gènere de Castelldefels establint com objectius: millorar la definició dels serveis, la seva forma d'intervenció i les seves relacions; revisar el circuit d'actuació i adequar-lo a les noves circumstàncies; facilitar un circuit d'intervenció en situacions d'urgència i que necessiten una resposta immediata; propiciar que l'equip de professionals d'aquest circuit assoleixi la formació adient per treballar amb aquest col·lectiu i les seves necessitats específiques; i per últim, potenciar l'establiment de mecanismes de direcció, revisió i avaluació del circuit.

Ara, dos anys més tard, l'Ajuntament fa una nova revisió per actualitzar el protocol ja que s'han produït **canvis legislatius** importants com són:

- La modificació de la Llei 5/2008 del dret de les dones a eradicar la violència masclista, aprovada per la Llei 17/2020, que introdueix novetats substancials que afecten p.ex. a la inclusió de noves formes i àmbits de violència.
- Aprovació en el mes de març de 2019 de l'acord de signatura del conveni entre l'Ajuntament de Castelldefels i el Departament d'Interior de la Generalitat de Catalunya, d'adhesió al Protocol de seguretat contra les violències sexuals en entorns d'oci . En aquest conveni es fixaven els compromisos que adquiria l'Ajuntament per tal de donar compliment al que preveu el propi Protocol. (per la situació de la pandèmia per coronavirus COVID-19, el conveni es signa efectivament per ambdues parts en el mes de maig de 2021).

Enllaç per la seva consulta:

https://www.castelldefels.org/fitxers/DocumentsArees/documentsarea_5920_pmp_pdf@08072021105211.pdf

- Aprovació mitjançant resolució d'alcaldia (de data 09/09/2021) del *Protocol de Dol en cas de Feminicidi a la ciutat de Castelldefels*, que té la voluntat de ser un protocol intern d'actuació en cas que es produís un feminicidi al municipi. L'objectiu és disposar d'una guia per a la resposta coordinada interna i externa de l'Ajuntament de Castelldefels en el cas de produir-se aquest fet)
- Aprovació mitjançant resolució d'alcaldia (de data 02/07/2021), del Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci i el seu annex que recull el Protocol d'actuació davant aquestes violències quan tenen lloc en espais d'oci privats i que neixen amb la voluntat d'integrar-los en el Circuit d'actuació contra la violència de gènere de Castelldefels.

Consulta documents:

https://www.castelldefels.org/fitxers/DocumentsArees/documentsarea_5918_pmp_pdf@07072021131323.pdf

https://www.castelldefels.org/fitxers/DocumentsArees/documentsarea_5919_pmp_pdf@07072021130730.pdf

Tots aquest canvis i altres modificacions en les organitzacions dels agents claus al territori en aquest treball conjunt motiven la revisió d'aquest document i queden plasmats en el mateix.

El circuit va néixer i manté el mateix esperit de funcionar que un protocol d'actuació consensuat i de **coordinació** entre els diferents agents implicats en la intervenció sobre la violència masclista, sigui quina sigui la manera com es manifesti i per evitar la victimització secundària en totes les intervencions.

Fruit d'aquest treball és aquest "Protocol d'actuació contra la violència de gènere" que ara es presenta.

La present edició es fa en format digital per tal que s'hi puguin anar incorporant progressivament les modificacions i actualitzacions.

Objectius

- Avançar en un canvi de valors que ens faciliti la construcció d'una ciutat lliure de violència a través de la sensibilització i la prevenció.
- Impulsar la coordinació amb tots els agents que poden intervenir en qualsevol dels àmbits d'actuació d'aquest protocol: prevenció, sensibilització, atenció i recuperació.
- Definir actuacions que permetin detectar i prevenir la violència masclista des dels diferents serveis, implicant-hi tots els sectors de la població.
- Activar la participació dels/les professionals que poden col·laborar des del seu àmbit de treball en l'atenció precoç de les possibles víctimes de la violència.
- Establir mecanismes àgils de detecció de les situacions de violència de gènere a fi i efecte de poder-hi actuar al més ràpidament possible i evitar, així, el seu desenvolupament i l'augment de la seva gravetat.
- Fer eficaç la intervenció amb les dones que pateixen o han patit violència i garantir un circuit d'actuació i protecció àgil i eficaç, tenint en compte les seves necessitats i les del seu entorn.
- Millorar constantment els serveis d'atenció i/o actuació a través de l'establiment de marcs de treball i itineraris d'actuació i autoavaluació constant que permetin avançar en la millora del marc d'actuació.
- Unificar els criteris i les pautes d'actuació en l'atenció a les dones que han patit algun tipus de violència o que estan en risc de patir-ne.

Eixos d'actuació del circuit

Atesa la complexitat del fenomen de la violència masclista cal establir un model d'intervenció que tingui en compte aquesta realitat i englobi els diferents eixos d'actuació del circuit.

L'aplicació d'aquest model defineix cinc eixos bàsics d'actuació –sensibilització, prevenció, detecció, atenció i reparació– que ordenen les intervencions que han de dur a terme els diferents organismes i agents.

Sensibilització

Entenem per sensibilització el conjunt d'accions pedagògiques i comunicatives encaminades a generar canvis i modificacions a l'imaginari social que permetin avançar cap a l'erradicació de la violència masclista (definició de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista).

Prevenció

S'entén per prevenció el conjunt d'accions encaminades a evitar o reduir la incidència del fenomen de la violència masclista mitjançant la reducció dels factors de risc, i impedir-ne així la normalització, i les encaminades a sensibilitzar la ciutadania, especialment les dones, en el sentit que cap forma de violència no és justificable ni tolerable (definició de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista).

Detecció

Posada en funcionament de diferents instruments teòrics i tècnics que permetin identificar i fer visible la problemàtica de la violència masclista, tant si apareix de forma precoç com de forma estable, i que permetin també conèixer les situacions en les quals s'ha d'intervenir, per tal d'evitar-ne el desenvolupament i la cronicitat.

Atenció

Desenvolupament d'un conjunt d'accions destinades a una persona perquè pugui superar les situacions i conseqüències generades per l'abús en els àmbits personal, familiar i social, tot garantint-ne la seguretat i facilitant-li la informació necessària sobre els recursos i els procediments perquè pugui resoldre la situació.

Reparació

Desenvolupament i seguiment del conjunt de mesures jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives i similars, preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en l'àmbit de la violència masclista, que contribueixen al restabliment de tots els àmbits danyats per la situació viscuda.

Recuperació

S'entén per recuperació l'etapa del cicle personal i social on es restableixen els àmbits danyats a causa de les situacions de violència. Aquest procés es du a terme amb l'acompanyament d'una persona o d'un equip professional, i la seva durada es relaciona amb el dany patit, la cronicitat de l'abús i la capacitat de resiliència de cadascuna de les persones afectades.

La resiliència és la capacitat de les persones per afrontar amb èxit les situacions desfavorables o de risc, i per adaptar-se i desenvolupar-se positivament davant les circumstàncies adverses.

En relació amb la recuperació, l'entenem com el conjunt de mesures preses pels diversos organismes i agents responsables de la intervenció en el marc de la violència masclista (jurídiques, econòmiques, socials, laborals, sanitàries, educatives, etc.), que contribueixen al restabliment dels àmbits danyats per la situació viscuda. En definitiva, la reparació esdevé la manera en què el conjunt d'actors socials contribueix al procés de recuperació de les dones que han viscut situacions de violència masclista.

1. Marc conceptual

1.1 Definicions de les diferents formes de violència

L'article 3 de la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista defineix les diferents formes de violència masclista que es podem exercir de manera puntual o de manera reiterada:

- a) **Violència física:** comprèn qualsevol acte de força contra el cos d'una dona, amb el resultat o el risc de produir-li una lesió física o un dany.
- b) **Violència psicològica:** comprèn tota conducta o omissió que produeix en una dona una desvaloració o un patiment, per mitjà d'amenaques, humiliació, vexacions, menysteniment, menyspreu, exigència d'obediència o submissió, coerció verbal, insults, aïllament o qualsevol altra limitació del seu àmbit de llibertat. La violència masclista també es pot dur a terme amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra l'entorn afectiu de la dona, especialment els fills i filles o altres familiars que hi convisquin o hi tinguin una relació directa, quan es dirigeixi a afligir la dona. També inclou la violència ambiental, que es duu a terme per mitjà de l'exercici de la violència sobre béns i propietats de la dona, amb valor econòmic o sentimental, o sobre els animals amb els quals té un vincle d'afecte, amb la finalitat d'afligir-la o de crear un entorn intimidatori.
- c) **Violència sexual:** comprèn qualsevol acte que atempti contra la llibertat sexual i la dignitat personal de la dona creant unes condicions o aprofitant-se d'un context que, directament o indirectament, imposin una pràctica sexual sense tenir el consentiment ni la voluntat de la dona, amb independència del vincle que hi hagi entre la dona i l'agressor o agressors. Inclou l'accés corporal, la mutilació genital o el risc de patir-ne, els matrimonis forçats, el tràfic de dones amb finalitat d'exploració sexual, l'assetjament sexual i per raó de sexe, l'amenaça sexual, l'exhibició, l'observació i la imposició de qualsevol pràctica sexual, entre altres conductes.
- d) **Violència obstètrica i vulneració de drets sexuals i reproductius:** consisteix a impedir o dificultar l'accés a una informació veraç, necessària per a la presa de decisions autònomes i informades. Pot afectar els diferents àmbits de la salut física i mental, incloent-hi la salut sexual i reproductiva, i pot impedir o dificultar a les dones prendre decisions sobre llurs pràctiques i preferències sexuals, i sobre llur reproducció i les condicions en què es duu a terme, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. Inclou l'esterilització forçada, l'embaràs forçat, l'impediment d'avortament en els supòsits legalment establerts i la dificultat per a accedir als mètodes contraceptius, als mètodes de prevenció d'infeccions de transmissió sexual i del VIH, i als mètodes de reproducció assistida, i també les pràctiques ginecològiques i obstètriques que no respectin les decisions, el cos, la salut i els processos emocionals de la dona.
- e) **Violència econòmica:** consisteix en la privació intencionada i no justificada de recursos per al benestar físic o psicològic d'una dona i, si escau, de llurs fills o filles, en l'impagament reiterat i injustificat de pensions alimentàries estipulades en cas de separació o divorci, en el fet d'obstaculitzar la disposició dels recursos propis o compartits en l'àmbit familiar o de parella i en l'apropiació il·legítima de béns de la dona.

- f) **Violència digital:** consisteix en els actes de violència masclista i misogínia en línia comesos, instigats, amplificats o agreujats, en part o totalment, amb l'ús de tecnologies de la informació i de la comunicació, plataformes de xarxes socials, webs o fòrums, correu electrònic i sistemes de missatgeria instantània i altres mitjans semblants que afectin la dignitat i els drets de les dones. Aquests actes causen danys psicològics i, fins i tot, físics; reforcen estereotips; danyen la dignitat i la reputació; atempten contra la privacitat i la llibertat d'obrar de la dona; li causen pèrdues econòmiques, i obstaculitzen la seva participació política i la seva llibertat d'expressió.
- g) **Violència de segon ordre:** consisteix en la violència física o psicològica, les represàlies, les humiliacions i la persecució exercides contra les persones que donen suport a les víctimes de violència masclista. Inclou els actes que impedeixen la prevenció, la detecció, l'atenció i la recuperació de les dones en situació de violència masclista.
- h) **Violència vicària:** consisteix en qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare.

1.2. Àmbits en els quals es produeix la violència

La mateixa llei catalana 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a eradicar la violència masclista, recull els diferents àmbits en què es manifesten les diferents formes de violència a l'article 4:

- a) **Àmbit de la parella:** la persona agressora és o ha estat el cònjuge de la víctima o hi té o hi ha tingut relacions similars d'afectivitat.
- b) **Àmbit familiar:** la persona agressora és membre de la mateixa família que la víctima o membre del nucli de convivència, en el marc de les relacions afectives i dels lligams de l'entorn familiar. S'inclouen els matrimonis forçats i se n'exclou la violència perpetrada en l'àmbit de la parella.
- c) **Àmbit laboral:** la violència s'exerceix en l'àmbit públic i/o privat durant la jornada de treball, o fora del centre i de l'horari establert si té relació amb la feina. Inclou l'assetjament per raó de sexe, l'assetjament sexual i la discriminació per embaràs o maternitat.
- d) **Àmbit social o comunitari:**
- Agressions sexuals
 - Assetjament sexual
 - Tràfic de dones amb finalitat d'explotació sexual i amb altres finalitats amb dimensió de gènere
 - Mutilació genital femenina o risc de patir-ne
 - Matrimonis forçats
 - Violència derivada dels conflictes armats
 - Violència contra els drets sexuals i reproductius de les dones
 - Femicidis

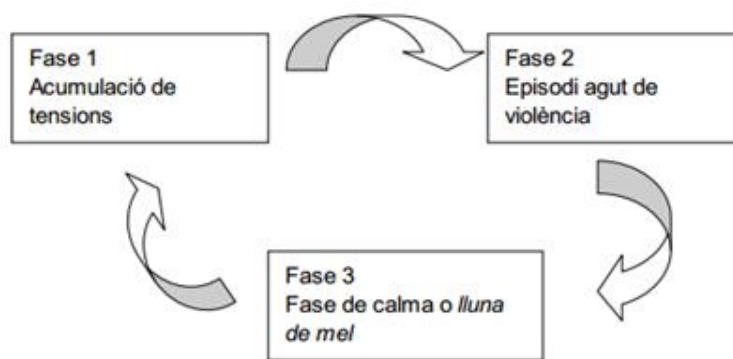
- Agressions per raó de gènere, vexacions, tractes degradants, amenaces i coaccions en l'espai públic
 - Restriccions o privacions de llibertat a les dones, o d'accés a l'espai públic o als espais privats, o a activitats laborals, formatives, esportives, religioses o lúdiques, i també restriccions a l'expressió en llibertat pel que fa a llur orientació sexual o expressió i identitat de gènere, o a llur expressió estètica, política o religiosa
 - Represàlies pels discursos i expressions individuals i col·lectius de les dones que reclamen el respecte de llurs drets, i també expressions i discursos públics que fomentin, promoguin o incitin directament o indirectament l'hostilitat, la discriminació o la violència envers les dones.
- e) **Àmbit digital:** la violència masclista que es produeix a les xarxes de comunicació digitals, enteses com a nova àgora d'interacció, participació i governança per mitjà de les tecnologies de la informació i la comunicació. Entre altres pràctiques, inclou el ciberassetjament, la vigilància i el seguiment, la calúmia, els insults o les expressions discriminatòries o denigrants, les amenaces, l'accés no autoritzat als equips i comptes de xarxes socials, la vulneració de la privacitat, la manipulació de dades privades, la suplantació d'identitat, la divulgació no consentida d'informació personal o de continguts íntims, el dany als equips o canals d'expressió de les dones i dels col·lectius de dones, els discursos d'incitació a la discriminació envers les dones, el xantatge de caràcter sexual per canals digitals i la publicació d'informació personal amb la intenció que altres persones agredeixin, localitzin o assetgin una dona. »Sisè. Violència en l'àmbit institucional: accions i omissions de les autoritats, el personal públic i els agents de qualsevol organisme o institució pública que tinguin per finalitat retardar, obstaculitzar o impedir l'accés a les polítiques públiques i a l'exercici dels drets que reconeix aquesta llei per a assegurar una vida lliure de violència masclista, d'acord amb els supòsits inclosos en la legislació sectorial aplicable. La manca de diligència deguda, quantitativa i qualitativa, en l'abordatge de la violència masclista, si és coneguda o promoguda per les administracions o esdevé un patró de discriminació reiterat i estructural, constitueix una manifestació de violència institucional. Aquesta violència pot provenir d'un sol acte o pràctica greu, de la reiteració d'actes o pràctiques de menor abast que generen un efecte acumulat, de l'omissió d'actuar quan es conegui l'existència d'un perill real o imminent, i de les pràctiques o omissions revictimitzadores.
- f) **Àmbit institucional:** Inclou la producció legislativa i la interpretació i aplicació del dret que tingui per objecte o provoqui aquest mateix resultat. La utilització de la síndrome d'alienació parental també és violència institucional.
- g) **Àmbit de la vida política i l'esfera pública de les dones:** la violència masclista que es produeix en espais de la vida pública i política, com les institucions polítiques i les administracions públiques, els partits polítics, els mitjans de comunicació o les xarxes socials. Quan aquesta forma de violència masclista ocorre en les institucions polítiques o les administracions públiques i és tolerada i no sancionada, esdevé també una forma de violència institucional.
- h) **Àmbit educatiu:** qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

- i) **Altres àmbits:** formes de violència anàlogues que lesionen o poden lesionar la dignitat, la integritat o la llibertat de les dones.

1.3. Teoria del cicle de la violència

Pel que fa a la violència de gènere que té lloc en l'àmbit de la parella (que continua representant els casos més freqüents que es donen en la nostra societat i que arriben als serveis), és també important tenir present el model de comprensió més utilitzat i consensuat per la comunitat experta, i que dona molta rellevància la idea de procés: és el "cicle de la violència"¹.

Font: WALKER L. The battered woman síndrome. Nova Cork: Springer, 1984

FASE D'ACUMULACIÓ DE TENSIÓ. Relació tensa i distant. Episodis cada cop més freqüents d'amenaques, friccions i conflictes saturats d'ansietat i hostilitat.

FASE D'EXPLOSIÓ VIOLENTA. Descàrrega incontrolada de les tensions acumulades i les hostilitats latents, que es poden expressar en agressions verbals, vexacions, cops, bufetades, pallisses...

FASE DE "LLUNA DE MEL". Desapareix la violència i la tensió. Estadi passatger on l'agressor utilitza la manipulació afectiva perquè la dona no l'abandoni, amb expressions de penediment, justificacions, disculpes, regals i promeses de canvi.

El cicle es repeteix cada vegada amb més freqüència, amb més gravetat i per motius més insignificants.

Dins d'aquest procés, la dona experimenta, entre d'altres, tres emocions bàsiques que mantenen el cicle de la violència en moviment i dificulten el trencament de la relació²:

- AMOR per la seva parella; la relació passa per bons moments i no tot és dolent.

¹ Teoria del cicle de la violència formulada per Leonor Walker a *The Battered Women*, 1979.

² Proposta del Centre Dolors Piera d'Igualtat d'Oportunitats i Promoció de les Dones de la Universitat de Lleida.

- ESPERANÇA que tot canviarà, especialment si a l'inici de la relació no hi va haver violència.
- POR a patir conseqüències més greus cap a ella o la seva família.

El cicle de la violència permet entendre alguns comportaments de les dones que poden resultar aparentment incomprensibles, com és la dificultat per desvincular-se de l'agressor o el retorn amb ell. A més, entendre aquest cicle pot possibilitar intervencions professionals més planificades i eficaces.

Val a dir que aquest model, que atorga gairebé tot el protagonisme a la relació agressor-víctima, i en què l'espai social és poc més que l'escenari on ressona i sobre el qual repercuteix la violència interindividual, ha facilitat la confusió entre factors de risc i causes de la violència. L'alcoholisme, les addiccions o la pobresa són alguns d'aquests factors que, si bé poden facilitar els esclats violents, actuen com a mites o creences que minimitzen o invisibilitzen el fenomen com a problema social però, en cap cas, en són la causa.

1.4. Indicadors de detecció de violència de gènere

Hi ha consens institucional i social que les situacions de violència ateses actualment pels diferents sistemes de serveis són solament la punta d'un iceberg molt més gran. I malgrat que l'actual marc legislatiu ha facilitat que moltes dones expressin aquest problema i demanin ajuda, encara són moltes més les que viuen en situació de violència sense fer-la visible.

Per això, és molt important disposar d'instruments que permetin afinar els criteris de valoració i d'indicadors que permetin detectar aquestes situacions per part de tots els serveis implicats.

Els signes o indicadors que alerten el/la professional sobre la possibilitat d'existència d'una situació de maltractament, és a dir, apunten que l'existència de violència és una hipòtesi possible en aquella situació, però de cap manera podem abordar la dona i preguntar-li directament. Ens cal primer crear un clima de confiança, escolta i empatia al mateix temps que anem recollint determinada informació més focalitzada que ens permeti confirmar o refutar la hipòtesi. La dona viu violència. Si ens precipitem podem no solament violentar la relació de respecte, sinó facilitar que la dona no torni més pel servei.

Aquesta proposta agrupa els indicadors en tres categories, en funció que tinguin relació amb el cos, la ment (àmbit psicològic) o l'entorn.

Val a dir que cal que es donin diversos indicadors perquè el/la professional valori que hi ha indicis d'existència d'una situació de violència, ja que per si sols poden no tenir cap significació específica.

En relació amb	Indicadors
<p>El cos</p> <p>El cos com a objecte directe de maltractament i/o com a vehiculitzador del malestar que sent la dona com a conseqüència de la violència patida, sigui del tipus que sigui.</p>	<ul style="list-style-type: none">• Accidents i lesions freqüents (fractures, macadures, caigudes).• Incongruència entre els fets relatats per la dona i el tipus de lesió que s'observa.• Manca de petició d'atenció mèdica o retard significatiu a demanar-la.• Simptomatologia psicossomàtica freqüent:<ul style="list-style-type: none">○ Cefalees, mals de cap.○ Palpitacions, hipertensió, arítmies, taquicàrdia.○ Crisis d'ansietat.○ Dificultats respiratòries, sensació d'ofec.○ Dolor pelvià, problemes urinaris, problemes ginecològics.○ Dolor abdominal, problemes gastrointestinals.○ Dolor a l'esquena.○ Alteracions de la sexualitat: dispareúnia (coit dolorós), vaginisme, anorgàsmia, absència de desig sexual.○ Entumiment i formigueig en extremitats.○ Esgotament.○ Desordres del son i de l'alimentació.○ Alteracions importants de la menstruació.• Historia d'alcoholisme, drogoaddicció o abús d'ansiolítics.• Patiment d'alguna malaltia de transmissió sexual.• La dona no segueix les pautes mèdiques.• En l'embaràs:<ul style="list-style-type: none">○ Lesions de la mare o fetals.○ Avortaments "espontanis".○ Parts prematurs.○ Nounats de baix pes.○ Desnutrició de l'embarassada.○ No fa controls mèdics; accés tardà o esporàdic a l'atenció prenatal.

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Embaràs no desitjat. ○ Negació de l'embaràs. • Malestar físic general amb simptomatologia diversa que provoca una demanda d'atenció mèdica recurrent o sovintejada.
--	---

En relació amb	Indicadors
<p>La ment (àmbit psicològic)</p> <p>La ment (àmbit psicològic)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Greu desatenció de si mateixa. • La dona té la sensació que ha perdut el control de la seva vida; sensació de desbordament. • Dificultats en la presa de decisions, inseguretat. dificultats per resoldre problemes quotidians. • Profunda desvaloració de si mateixa. • Dificultats de concentració, discurs dispers, dificultats per escoltar. • Sensació de pèrdua de credibilitat davant altres persones. • Discurs contradictori o incoherent. • Incongruència i desproporció entre el fet relatat i la reacció que li provoca. • Inexpressivitat, desconnexió emocional (relata els fets com si no tinguessin relació amb ella, en tercera persona, etc.). • Una gran tendència a autoculpabilitzar-se. • Pors, estar sempre en actitud d'alerta. • Canvis sobtats d'humor. • Tensió, irritabilitat. • Actitud defensiva, hostilitat. • Sensació d'estar tornant-se boja; presenta confusió, desorientació. • Depressió. • Idees de suïcidi, intents de suïcidi.

En relació amb	Indicadors
L'entorn	<ul style="list-style-type: none"> • Un gran aïllament social, poques amistats o referències positives. • Desconeixement de l'entorn on viu. • Assisteix acompanyada de la persona agressora a totes les entrevistes i és aquesta qui parla per ella. • Independentment que la dona tingui ingressos econòmics propis, el control el té una altra persona a la qual ha de demanar sempre què li cal. • Tot ho ha de consultar amb la persona maltractadora abans de donar una resposta. • Manifesta preocupació per qui la pugui veure i ser reconeguda com a usuària del servei. • Rep constantment trucades al mòbil i es posa nerviosa o dona moltes explicacions sense que el/la professional les demani. • Mostra una actitud d'obediència submissa davant el/la professional. • Absència repetida a visites concertades sense explicació prèvia. • Respecte dels fills/filles, hi ha un comportament de permissivitat i dificultat per posar límits. • Negligència vers les persones de les quals és responsable (fills/filles o d'altres). • Amb els fills/filles passa sovint d'una actitud passiva o indiferent a una actitud agressiva sense terme mig.

1.5. Recomanacions per a una detecció precoç

A continuació s'inclou una sèrie de recomanacions³ per a la detecció precoç de la violència durant les entrevistes amb dones, que es poden extrapolar als diferents serveis:

PREGUNTES GENERALS PER A LA RECERCA ACTIVA DE CASOS DE VIOLÈNCIA

Segons el vincle que es tingui amb la dona i el clima de confiança que s'hi pugui establir abans de començar a indagar, cal fer una introducció del tipus:

³ Preguntes basades en el Protocol per l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de salut de Catalunya – Document marc (2009)

- La violència a la vida de les dones és un problema molt greu i molt habitual en el si de la nostra societat. És per això que, d'una manera rutinària, m'agrada conèixer i preguntar sobre aquest tema a totes les dones que atenem.
- Com ja veieu als diferents mitjans de comunicació, el tema de la violència contra les dones és un tema present constantment i afecta més dones del nostre entorn de les que ens pensem...
- Al llarg de la vida, moltes dones experimenten algun tipus de violència, ja que convivim en una societat on els conflictes són molt freqüents.

Posteriorment, és convenient tractar aspectes generals per mitjà de preguntes més directes:

- Com van les coses a casa?
- Quina creus que és la causa d'aquesta situació de salut, estrès, malestar, angoixa, etc.?
- Et veig una mica neguitosa. Et preocupa alguna cosa?
- Consideres que estàs vivint alguna situació de dificultat que et fa sentir així?
- La nostra experiència ens diu que en les relacions de parella hi ha episodis de control, fins i tot situacions d'abús. A casa, que passa quan hi ha una baralla? Com són? Com hi participen cadascun dels membres davant del conflicte?
- Has lluitat de vegades físicament contra l'altre? Has experimentat alguna situació violenta amb la teva parella? De quin tipus?
- Quan recordes que va ser el primer cop? I l'últim?

Preguntes davant la sospita de maltractament

Repassant el teu historial (relat, informe, història clínica, etc.) m'han sorgit algunes preguntes amb les quals voldria que m'ajudessis. Veig que... (relat de fets puntuals). Per què creus que s'han produït? Què me'n pots dir, d'això? Creus que està relacionat amb alguna situació familiar?

- En molts casos, dels quals les dones que expliquen dificultats com les que m'has expressat... (relatar algun dels elements identificats, els més significatius) acabem observant molt de patiment a causa de la presència de la violència dins l'àmbit familiar? En el teu cas estariem parlant de la mateixa situació?
- M'agradaria saber la teva opinió sobre els símptomes que m'has explicat (ansietat, nerviosisme, tristesa, apatia...): des de quan et sents així? Per què creus que has arribat en aquesta situació? Com va la teva relació de parella?
- Sembla com si estiguessis espantada, en alerta? De què tens por?

1.6. La violència masclista i els infants i adolescents

La violència masclista ha estat ocultada i consentida durant segles. Després de dècades de lluita liderada pel moviment feminista, no ha estat fins aquest segle XXI que finalment s'ha

aconseguit no solament despertar una consciència col·lectiva que considera intolerable aquesta violència i assumeix que és un problema social que cal eradicar, sinó que també es redactés la primera llei en la història de l'Estat espanyol que defineix la violència de gènere com un delictes i estableix els drets de les dones que en són víctimes, tot garantint una atenció integral també per als seus fills i filles.

La violència masclista és una violència estructural a la nostra societat patriarcal. D'aquí que no sempre sigui fàcil detectar-la ni abordar-la, i que aquesta dificultat no solament la tingui la ciutadania, sinó també els serveis i els i les professionals que hi treballen.

En aquest context, la infància i l'adolescència han quedat sempre en un segon pla per més que la legislació de l'Estat, i més recentment de Catalunya no solament obliguen l'Administració a proporcionar una atenció integral, sinó també defineixen determinats drets dels infants i adolescents que viuen situacions de violència masclista.

La violència masclista sempre impacta ocasionant danys en l'infant o adolescent tant si aquest ha rebut directament violència com si n'ha estat testimoni presencial o indirecte a través del que ha sentit o com a observador dels efectes de la violència en la mare.

Tots els infants i adolescents són testimonis perquè veuen o senten les agressions i/o les seves conseqüències, encara que no les visquin en pròpia pell. Com ens diu Montserrat Cuso en una ponència publicada pel Col·legi Oficial de Psicòlegs de Catalunya (2006): "...s'observa que l'escolta de la violència fa més mal que la seva visualització. Què és pitjor sentir i no veure, perquè entre d'altres, l'infant se sent impotent, menys capaç d'ajudar la mare, i no sap ben bé l'abast ni la gravetat de l'agressió..."

La nova Llei 17/2020 modifica l'article 2 de la Llei 5/2008 del dret de les dones a erradicar la violència masclista, i assenjala expressament que les referències a les dones incloses en aquesta llei s'entén que inclouen les nenes i les adolescents, i, per tant, també les nenes i adolescents transgènere.

Pel que fa a les formes de la violència masclista, en el seu article 3 es reconeix per primera vegada la violència vicària com qualsevol tipus de violència exercida contra els fills i filles amb la finalitat de provocar dany psicològic a la mare. I, per altra banda, s'entén que les diverses formes de violència masclista són també violència contra la dona quan s'exerceixen amb l'amenaça o la causació de violència física o psicològica contra el seu entorn afectiu, especialment contra els fills i filles, amb la voluntat d'afligir la dona.

L'article 4 de la nova Llei catalana inclou l'àmbit educatiu com a àmbit en què es pot donar la violència masclista. La defineix com qualsevol tipus de violència que es produeix en l'entorn educatiu entre els membres de la comunitat educativa. Es pot produir entre iguals, de major d'edat a menor d'edat o viceversa. Inclou l'assetjament, l'abús sexual i el maltractament físic, sexual, psíquic o emocional. Entre aquestes violències n'hi ha que es produeixen per raó de gènere o d'identitat sexual.

CONSEQÜÈNCIES

- **La violència masclista com a model d'aprenentatge**

Quan la violència masclista té lloc dins la llar i de manera repetitiva és possible que l'infant o adolescent interioritzi la violència i els seus rols associats (agressor o víctima).

D'altra banda, si considerem que la violència masclista se sosté en una ideologia encara dominant en la cultura, en la qual s'imposa i es transmet a través de missatges no verbal i discursos, la supremacia d'allò masculí sobre allò femení, hi ha el risc que els nens i nenes afectats puguin sofrir un estat de confusió mental. Això els pot conduir a normalitzar el que estan observant o sofrint, i hi ha el risc d'integrar els models violents de relació, en el cas dels fills, i de submissió i dependència en el cas de les filles.

Quan això passa és important identificar-ho per tal d'escollir l'estratègia d'intervenció més adient que ajudi a desconstruir aquest model per arribar a substituir-lo per un model igualitari on els conflictes puguin ser abordats d'una manera no violenta.

- **Afectacions en els infants i adolescents**

És més freqüent que els infants i adolescents que viuen en un context de violència presentin símptomes d'ansietat i depressió, sentiments de baixa autoestima, problemes en les relacions socials entre iguals, conductes agressives, dificultats importants en el rendiment escolar i problemes greus per a la salut mental, que poden alterar greument el seu desenvolupament.

Durant l'embaràs de la mare, l'augment de l'estrès afecta els nivells hormonals de cortisol i pot provocar baix creixement fetal, desenvolupament pobre del cervell, dèficits en la mielinització associats a la hiperactivitat i altres trastorns.

Durant els tres primers anys de vida, també hi pot haver desenvolupament més vulnerable del cervell, per la qual cosa pot canviar l'organització del cervell i ocasionar dificultats en la gestió de l'estrès.

Quan queden afectades les capacitats parentals i marentals, hi ha problemes per organitzar la vida quotidiana, la parentalitat esdevé inconsistent i inefectiva, i els rituals i els costums diaris no es poden sostenir. Això pot tenir diferents conseqüències en funció de l'edat, el desenvolupament i la personalitat de l'infant.

Marc normatiu

L'infant o adolescent té dret a tenir un entorn estable que li porti seguretat, afecte i bon tracte i, per tant, a conservar els vincles amb les persones i entorn que són una referència positiva, que li permeten créixer i adquirir confiança en si mateix o mateixa. Però també té dret a viure en un entorn lliure de violència i a tenir una mare sense por, que no se senti empetitida a conseqüència de la violència viscuda, una mare que es cuidi i que cuidi els seus fills i filles i els protegeixi de la violència.

Així ha estat recollit en la llei catalana “Dels drets i les oportunitats en la infància i l’adolescència”, que obliga als serveis socials, entre altres sistemes de serveis, a valorar l’impacte de la violència en l’infant i a actuar en conseqüència.

La llei dedica el títol IV a regular la protecció pública relativa als maltractaments a infants i adolescents:

1. La llei obliga l’Administració a proporcionar atenció als infants o adolescents que conviuen amb situacions de violència masclista (art. 95.).
2. Obliga tots els i les professionals a intervenir quan tinguin coneixement d’una situació de risc o desemparament en què es troba un infant o adolescent (art: 100.3).
3. La violència masclista constitueix en si mateixa una situació de risc (art. 10.2).
4. La violència masclista és causa de desemparament quan ocasiona un perjudici greu en el desenvolupament de l’infant o adolescent. I també quan ocasiona un perjudici greu al nadó produït indirectament per la persona que maltracta la dona en procés de gestació (art. 105).

Propostes per a la intervenció professional

- Detecció i atenció precoç des de tots els serveis. Cal evitar que els casos arribin tard i provoquin danys en els infants i adolescents.
- Crear o pensar quins espais de seguretat podem oferir, per tal que els infants i adolescents puguin expressar les seves pors i preocupacions del que succeeix a casa.
- Tenir més en compte els infants i adolescents en la intervenció. Incloure’ls directament en la fase de valoració i en les propostes, i després en el tractament del dany que han patit un cop han estat protegits i protegides.
- Tenir en compte l’estabilitat dels infants i adolescents, evitar especialment canvis d’escola, separació d’amistats i d’activitats de lleure.
- Valorar si és necessari el canvi de domicili, o l’ingrés en un servei d’acolliment residencial, perquè s’ha demostrat que ho viuen malament.

2. Marc legal

2.1 Normativa internacional

A l'any 1979, l'Assemblea General de les Nacions Unides celebrà la **Convenció sobre l'Eliminació de totes les Formes de Discriminació contra les Dones (CEDAW)** amb la intenció de reafirmar la ferma creença en els drets humans fonamentals, en la dignitat i el valor de les persones i la igualtat de drets de dones i homes. Així, va dictar la Resolució 34/180, mitjançant la qual insta els estats membres a adoptar les mesures que siguin necessàries per eliminar qualsevol tipus de discriminació que pateixin les dones (ratificada per l'Estat espanyol el 16 de desembre de 1983). Des de llavors han estat nombroses les resolucions i recomanacions dictades per aquest organisme en aquest sentit. Entre les que destaquem la Resolució de la **Comissió de drets humans de Nacions Unides, sobre l'eliminació de la violència contra la dona**, de 23 d'abril de 2003⁴.

Tot aquest marc legislatiu posa en evidència que la violència masclista és un problema social reconegut internacionalment. No obstant això, encara que el reconeixement és essencial per comptar amb un suport normatiu sobre el qual recolzar-nos, és clar que no és suficient, ja que aquestes normes generalment no són vinculants i els estats membres no estan obligats a complir-les; les resolucions insten els estats membres, però no són d'obligat compliment, és a dir, formen part del que s'anomenen els drets dèbils, que són voluntaris i no exigibles jurídicament. Tot i això, l'existència de tantes resolucions contribueix a la creació de costum internacional, que és una font del dret, i de pràctiques interpretatives de la declaració, els pactes i els tractats internacionals que esdevinguin norma d'obligat compliment.

2.2 Normativa europea

El Parlament Europeu, al llarg de les últimes dècades, també ha aprovat diferents normatives destinades a prevenir i erradicar la violència contra les dones. Entre les més recents, volem subratllar les següents:

- **Resolució del Parlament Europeu, de 2 de febrer de 2006, sobre la situació actual en la lluita contra la violència exercida contra les dones i futures accions (2004/2220(INI)).**
 - **Conveni del Consell d'Europa per a la protecció dels infants contra l'explotació i l'abús sexual, del 25 d'octubre de 2007-** que empara qualsevol persona menor de divuit anys.
 - **Conveni del Consell d'Europa sobre la lluita contra el tràfic d'éssers humans, de l'1 de febrer de 2008-** que té per objectiu prevenir el tràfic d'éssers humans amb finalitats sexuals o amb altres finalitats.

⁴ És un dels tractats internacionals de drets humans de Nacions Unides més operatiu en la conquesta de la igualtat d'oportunitats i de tracte entre dones i homes, sent considerada com la carta internacional dels drets humans de les dones. És la culminació de més de 30 anys de treball de la Comissió jurídica i social de la dona i recull tota la normativa precedent respecte als drets de les dones en diferents àmbits: legals, culturals, reproductius, econòmics, etc.
(Font: http://www.msssi.gob.es/ssi/igualdadOportunidades/internacional/onu/cedaw_2.htm).

• **Resolució del Parlament Europeu, de 8 de març de 2011, sobre la igualtat entre homes i dones en la Unió Europea – 2010 (2010/2138(INI)).**

• **Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i contra la violència domèstica –conegut com a “Conveni d'Istanbul”–** aprovat a Istanbul l'11 de maig de 2011 i ratificat per Espanya el 2014. Aquesta llei s'aplica a totes les formes de violència contra les dones i comprèn tots els actes de violència basats en el gènere que impliquin o puguin implicar danys o patiments de naturalesa física, sexual, psicològica o econòmica, incloses les amenaces de fer aquests actes, la coacció i la privació arbitrària de llibertat, en la vida pública o privada. A més, el Conveni obliga a adoptar les mesures necessàries per a prevenir la violència contra les dones i donar-hi resposta. En particular, insta a fer que les mesures que es prenguin s'adrecin, si escau, a tots els actors implicats, com les agències governamentals, els parlaments i les autoritats nacionals, regionals i locals, i promou la dedicació dels recursos financers i humans adequats per a aplicar correctament polítiques integrades i mesures i programes adreçats a prevenir i combatre totes les formes de violència incloses en l'àmbit d'aplicació del Conveni.

Per tant, aquest conveni compta amb diferents punts clau que han afavorit la millora de la resposta davant la violència masclista dels països que el ratifiquen. En aquest sentit, podem destacar diferents eixos:

- **La promoció de la igualtat com a via d'erradicació de la violència** (articles 4 al 6). El conveni parteix de la idea que la igualtat legal i real és l'“element clau de la prevenció de la violència contra la dona”. Això contribueix al fet que els estats assumeixin la necessitat d'invertir en igualtat.
- **Inclusió d'altres formes de violència masclista** (articles 36 al 42). El conveni amplia les formes de violència contra les dones, incloent-hi la violència sexual, els matrimonis forçosos, les mutilacions genitals femenines, l'avortament i esterilització forçosa, l'assistència o complicitat i temptativa i la violència exercida en el marc de costums culturals, religioses, culturals o d'honor. A més a més, contempla la violència masclista amb independència de la relació existent entre víctima i agressor.
- **La lluita contra la discriminació múltiple** (article 4).
- **L'educació com sistema de prevenció.** El conveni remarca de forma important l'enfortiment del sistema educatiu com a mitjà per promoure la igualtat i prevenir la violència. Així, estableix a l'article 14 el compromís d'incloure als programes d'estudis oficials a tots els nivells d'ensenyament la igualtat entre dones i homes, la lluita contra els estereotips de gènere i la violència de gènere i el respecte mutu i la integritat personal.
- **L'obligació de respondre de l'administració inclosa l'escala municipal davant situacions de violència masclista** independentment de la denúncia (article 18.4).
- **La consideració dels menors com a víctimes directes.** Concretament, l'art. 31 compul·leix a adoptar “mesures legislatives o altres necessàries perquè, en el moment d'estipular els drets de guarda, custòdia i visita relatives als fills i filles (de maltractadors), “es tinguin en compte els incidents de violència” i perquè “cap dret de visita o custòdia posi en perill els drets i la seguretat de la víctima i dels nens”.
- **El dret a la indemnització de les víctimes** (article 30).

2.3 Normativa estatal

En la normativa estatal, trobem a la **Constitució espanyola**, concretament als articles 9.2 i 14, l'exponent més important respecte a la prohibició de qualsevol forma de discriminació cap a les dones, així com el marc legal del qual emanaran posteriors normes jurídiques per a l'erradicació de la violència masclista. En aquest sentit, cal destacar que a més de les diferents reformes que al llarg de les últimes dècades s'han realitzat en aquesta matèria, del Codi penal, de la Llei d'enjudiciament criminal, etc., la legislació específica és relativament recent. Entre totes les lleis en vigor, cal subratllar la importància de la **Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes**.

La primera, la Llei orgànica 1/2004, tal com es desenvolupa a l'exposició de motius, pretén atendre les recomanacions dels organismes internacionals en aquesta matèria, abastant tant els aspectes preventius, educatius, socials, assistencials i d'atenció posterior a la víctima, com la normativa civil que incideix a l'àmbit familiar o de convivència on principalment es produeixen les agressions, així com el principi de subsidiarietat en les administracions públiques.

S'aborda també la resposta punitiva que han de rebre aquest tipus d'actuacions violentes. A la vegada, defineix violència de gènere com tot acte de violència física i psicològica, incloent-hi les agressions a la llibertat sexual, les amenaces, les coaccions o la privació de la llibertat i crea diferents òrgans: la Delegació Especial del Govern contra la Violència sobre la Dona, els jutjats de violència sobre la dona i l'Observatori Estatal de Violència sobre la Dona. Tot i la fita que va suposar aquesta Llei, no es pot esperar que el canvi legislatiu comporti el canvi social d'un mode automàtic i sense transicions. La consciència social no canvia de la nit al dia en virtut de les transformacions del dret.

En aquest sentit, cal destacar que els fills i filles de les dones víctimes de violència no han estat reconeguts com a víctimes directes de dita violència fins a l'aprovació de la Llei orgànica 8/2015, de 22 de juliol, de modificació del sistema de protecció a la infància i a l'adolescència, per la qual es porten a terme diferents canvis de la Llei orgànica 1/2004 en la seva disposició final tercera. D'aquesta manera es dona resposta a la necessitat de considerar aquests menors com a afectats directes d'aquest fenomen, se'ls converteix en posseïdors dels mateixos drets que les seves mares i se'ls garanteix l'atenció necessària. Tot i les modificacions, les mancances i el baix impacte de la llei són socialment evidents.

La segona, la Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes, proposa una sèrie de mesures dirigides a fomentar la igualtat efectiva de dones i homes, les quals són un mitjà tant directe com indirecte per lluitar contra la violència. Recordem, per altra banda, que l'Estat espanyol va ratificar l'any 2014 el Conveni d'Istanbul i ha anat posant en marxa polítiques encaminades al seu desenvolupament. No obstant això, les mesures adoptades encara són molt escasses, ja que les polítiques d'austeritat i el desmantellament del sistema de protecció social estan posant en perill la lluita contra la violència masclista.

D'altra banda, la **Llei orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima de delictes** recull tot un seguit de previsions constitutives del catàleg de drets de la víctima; i és, en part, objecte de transposició de la directiva europea reguladora de la matèria. El concepte de víctima que s'ha tingut com a referència per elaborar-ne el contingut és ampli, és a dir, abasta qualsevol tipus de dany o perjudici cap a la persona, partint des de la dimensió física i arribant a la moral, tant si han estat

víctimes directes o indirectes, indistintament. Al marge dels aspectes processals que regula aquesta llei, és destacable la previsió de drets de la víctima extraprocessals. Es regulen mecanismes dirigits a facilitar a la víctima l'exercici dels seus drets, s'agiliten tràmits, se li ofereix la informació necessària, etc. Entre les seves previsions, a més, es regula la possibilitat que la víctima pugui anar acompanyada, en les seves diligències o altres moments del procés, de la persona que designi sense perjudici que vagi assistida o no de lletrat.

Seguidament, es regula el dret de la víctima a participar en el procés. Sobre aquest tema, és destacable la regulació de la seva intervenció en la fase d'execució de la pena en supòsits on el seu compliment sigui per delictes greus. Així mateix, es preveu la notificació a la víctima de les resolucions de sobreseïment i arxiu del procés, amb possibilitat d'impugnar-les dins d'un termini de temps suficient des que li hagi estat comunicada la resolució. Finalment, en aquesta llei es regulen previsions dirigides a la protecció de les víctimes, a conscienciar mitjançant campanyes informatives, a impulsar la cooperació social i la tasca de les oficines d'assistència a les víctimes de delictes, entre altres. En aquest sentit, es preveu una sèrie de preceptes dirigits a enfortir el funcionament i la coordinació entre els diferents serveis dirigits a exercir funcions d'assistència a les víctimes.

Així mateix, **cal subratllar el Pacte d'Estat contra la violència de gènere aprovat pel Congrés al setembre de 2017** que estableix una sèrie de mesures que incideixen en els àmbits de sensibilització i prevenció; millora de la resposta institucional; perfeccionament de l'assistència, ajuda i protecció a les víctimes; assistència i protecció dels menors; impuls a la formació dels diferents agents; seguiment estadístic; recomanacions a les administracions públiques i altres institucions; visualització i atenció a altres formes de violència contra les dones (matrimonis forçosos); compromís econòmic i seguiment del pacte.

Pel desenvolupament cal remarcar també el **Reial decret- llei 9/2018, signat el 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere**, que modifica la Llei de bases del règim local, la Llei de mesures de protecció integral contra la violència de gènere i el Codi civil. Aquesta norma ha esdevingut un instrument que posa en marxa estratègies i accions concretes per avançar en l'eradicació d'aquesta greu xacra social.

Entre aquestes mesures urgents, destaca l'adopció de les modificacions legals oportunes perquè els ajuntaments, com a administració més propera a la ciutadania, tinguin competències pròpies per dissenyar programes dirigits a l'eradicació de les violències masclistes i, paral·lelament, s'ha destinat una partida pressupostària destinada als ajuntaments per a aquesta finalitat.

Així mateix el decret ha inclòs també altres mesures transversals que tenen en compte les necessitats i demandes específiques de les víctimes en situació de més vulnerabilitat. S'amplien els mecanismes d'acreditació de les situacions de violència masclista, de manera que, a banda de la resolució judicial o l'ordre de protecció, es podrà acreditar la condició de víctima mitjançant un informe dels serveis socials, dels serveis especialitzats d'atenció o d'acollida destinats a les dones en situació de violència masclista. Es fa compatible qualsevol de les prestacions estatals amb altres ajuts socials de caràcter autonòmic o local. Així mateix, es reforça l'assistència jurídica per a les dones víctimes amb la designació urgent d'advocats/des i procuradors/es i el dret a personar-se com acusació particular en qualsevol moment del procés.

També cal fer esment a la **Llei 8/2021, de 2 de juny per la que es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica** (publicada al BOE de 3 de juny) i la **Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència front a la violència** (publicada al BOE de 5 de juny). Totes dues lleis contenen disposicions que contribueixen al compliment de diverses mesures previstes al Pacte d'Estat

contra la violència de gènere i, en general, per a la millora de la situació dels i les menors que es troben en situacions de violència.

Concretament la Llei 8/2021 de 2 de juny modifica els articles 94 i 156 del Codi Civil espanyol. A l'article 94 es recull expressament que *"No es procedirà a l'establiment d'un règim de visita o estada, i si existís es suspendrà, respecte del progenitor que estigui incurs en un procediment penal iniciat per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual de l'altre cònjuge o llurs fills/es. Tampoc procedirà quan l'autoritat judicial adverteixi, de les al·legacions de les parts i les proves practicades, l'existència d'indicis fundats de violència domèstica o de gènere"*. En virtut d'aquest precepte, en els supòsits mencionats, no procedirà l'establiment d'un règim d'estades i, si existís, es suspendrà.

Pel que fa a la nova redacció de l'article 156 s'estableix que *"Dictada una sentència condemnatòria i mentre no s'extingeixi la responsabilitat penal o iniciat un procediment penal contra un dels progenitors per atemptar contra la vida, la integritat física, la llibertat, la integritat moral o la llibertat i indemnitat sexual dels fills o filles comuns menors d'edat, o per atemptar contra l'altre progenitor, serà suficient el consentiment d'aquest per a l'atenció i assistència psicològica dels fills i filles menors d'edat, havent el primer de ser informat prèviament. L'anterior serà igualment aplicable, encara que no s'hagi interposat denuncia prèvia, quan la dona estigui rebent assistència a un servei especialitzat de violència de gènere, sempre que s'emeti informe per aquest servei que acrediti aquesta situació. Si l'assistència hagués de prestar-se a fills i filles majors de 16 anys es precisaria en tot cas el consentiment exprés d'aquests"*.

Per la seva banda la Llei 8/2021 de 4 de juny recull en el seu Títol Primer els drets del nen, nenes i adolescents enfront de la violència, entre els quals es troben el dret a la informació i assessorament a ser escoltats i escoltades, a l'atenció integral, a intervenir en el procediment judicial o a l'assistència jurídica gratuïta.

En quant al Títol II es dedica a regular el deure de comunicació de les situacions de violència. Establint-se com un deure genèric, que afecta a tota la ciutadania, de comunicar de forma immediata a l'autoritat competent l'existència d'indicis de violència exercida sobre nens, nenes o adolescents. Configurant-se de forma més exigent per aquells col·lectius que, per raó del seu càrrec, professió, ofici o activitat tenen encomanada l'assistència, la cura, l'ensenyament o la protecció de persones menors d'edat.

Aquesta Llei també comporta modificacions del Codi Civil Espanyol. Concretament modifica el seu article 92 que reforça l'interès superior del menor en els processos de separació, nul·litat i divorci. I pel que fa a l'article 158 es reforma per tal que el jutge pugui acordar la suspensió cautelar en l'exercici de la potestat parental i/o l'exercici de la guarda i custòdia, la suspensió cautelar del règim de visites i comunicacions establerts en resolució judicial o conveni judicialment aprovat i, en general, les altres disposicions que consideri oportunes, per tal d'apartar el menor d'un perill o d'evitar perjudicis en el seu entorn familiar o davant de terceres persones, amb la garantia de l'audiència de la persona menor d'edat.

Per últim cal subratllar que la **Disposició Final desena de la Llei Orgànica 8/2021 que modifica l'article 1 de la Llei Orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere**, per a reconèixer la violència vicària, establint que la violència de gènere també comprèn la violència que amb l'objectiu de causar perjudici o dany a les dones s'exerceix sobre els seus familiars o entorn més proper menors d'edat, tal i com es proposava a la mesura 198 del Pacte d'Estat.

2.4 Normativa catalana

L'any 1985, el Govern de la Generalitat de Catalunya crea l'Institut Català de les Dones, per mitjà del qual s'han desenvolupat diversos plans per a la igualtat d'oportunitats per a les dones i de prevenció de la violència masclista. L'any 2003, s'aprova la Resolució JUI/3338/2003 del Departament de Justícia i Interior, per mitjà de la qual es dona publicitat a l'Acord de Govern de la Generalitat de Catalunya, que disposa que les oficines d'atenció a les víctimes del delictes del Departament de Justícia constitueixin els punts de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica. L'any 2006, la Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, sobre la reforma de l'Estatut d'autonomia de Catalunya, estableix a l'article 19.1: "Totes les dones tenen dret al lliure desenvolupament de llur personalitat i capacitat personal, i a viure amb dignitat, seguretat i autonomia, lliures d'explotació, maltractaments i de tota mena de discriminació".

La **Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista** va suposar una fita legal, ja que va contribuir a fer visibles totes les formes en què s'exerceix la violència masclista i tots els àmbits en els quals es pot produir, i tractar-la d'una manera integral. Dona molta importància a la prevenció i estableix noves mesures adreçades a la sensibilització i a la detecció precoç d'aquestes situacions, per impulsar els canvis necessaris en la societat. Es tracta d'una llei de drets que, alhora, defineix i ordena la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral, un model d'intervenció que promou l'abordatge integral i el treball en xarxa. Per tant, confia en una actuació coordinada i en instruments com els protocols d'actuació. Val a dir que, a diferència de la llei estatal, la llei catalana no exigeix la interposició de denúncia per poder accedir i gaudir dels drets previstos a la llei autonòmica.

Totes les dones que es troben en situacions de violència masclista, i també els fills i filles que en depenen, que visquin o treballin a Catalunya i amb independència del veïnatge civil, la nacionalitat o la situació administrativa i personal, tenen garantits els drets que la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista els reconeix, sense perjudici del que estableix la legislació en matèria d'estrangeria i de l'exigència de determinats requisits per a les diferents prestacions i serveis. S'entén que les referències a les dones incloses en aquesta llei abasten també les nenes i les adolescents, llevat que s'indiqui altrament. Aquests drets es concreten en:

- **Dret a la protecció integral**, real i efectiva tant per mitjans tecnològics com per serveis policials o per qualsevol altre mitjà.
- **Dret a l'atenció i a l'assistència jurídiques**, que comprèn el dret a rebre tota la informació jurídica relacionada amb la situació de violència a través del Servei d'Atenció Telefònica Especialitzada de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral i els serveis d'orientació jurídica, i també el dret als serveis d'assistència lletrada. Per al reconeixement de l'assistència jurídica gratuïta en els supòsits de violència en l'àmbit de la parella i l'àmbit familiar, es tenen en compte únicament els recursos i els ingressos econòmics personals de la dona. L'atenció jurídica es reconeix també als menors perjudicats per la mort de la mare o per altres circumstàncies que impedeixin la mare exercir les potestats que li són pròpies.
- **Dret a l'atenció i a l'assistència sanitària**, a través de la Xarxa Hospitalària d'Utilització Pública i mitjançant un protocol específic per a totes les manifestacions de la violència masclista.

• **Drets econòmics:**

- Accés a l'habitatge, mitjançant la concessió d'ajuts, sempre que s'estigui en situació de precarietat econòmica a causa de les violències o quan l'accés a l'habitatge sigui necessari per recuperar-se. Trobar-se en situació de violència masclista, acreditada mitjançant sentència, ordre de protecció o informe de la Inspecció de Treball i Seguretat Social, és una circumstància que serà tinguda en compte per a l'accés als habitatges de promoció pública i per a la concessió d'una plaça en una residència pública per a gent gran. A més, les dones amb discapacitat tenen preferència en les ajudes públiques destinades a l'adaptació funcional de la llar.
- Renda Garantida de Ciutadania, d'acord amb els requisits que estableix la Llei 3/2018, del 23 d'octubre, de modificació de la Llei 14/2017, de la renda garantida de ciutadania.
- Prestacions d'urgència social, que estableix la Llei 13/2006, de 27 de juliol, de prestacions socials de caràcter econòmic, per atendre situacions puntuals, urgents i bàsiques de subsistència com l'alimentació, la roba i l'allotjament. Prestacions econòmiques extraordinàries, adreçades a pal·liar situacions de necessitat personal avaluables i verificables, sempre amb informe previ dels organismes competents sobre la seva necessitat.
- Indemnitzacions: són ajuts econòmics de pagament únic per a les dones que pateixen seqüeles, lesions corporals o danys en la salut física o psíquica de caràcter greu. També es reconeixen aquests ajuts a favor dels fills i filles de víctimes mortals menors de 26 anys i que en depenguin econòmicament en el moment de la mort de la mare.
- Ajuts escolars: les situacions de violència masclista són un factor qualificat en els ajuts de l'administració educativa. Per poder determinar els requisits de necessitat econòmica, s'han de tenir en compte únicament les rendes o els ingressos personals de la dona. L'administració educativa garantirà, en tot cas, l'escolarització immediata dels fills i les filles en els supòsits de canvi de residència derivat d'actes violents.
- Fons de garantia de pensions i prestacions, per a les dones que tenen reconegut judicialment el dret a percebre pensions alimentàries i compensatòries. Si hi ha constatació judicial d'aquest incompliment, tenen dret a rebre la prestació econòmica corresponent si aquest incompliment comporta una situació de precarietat econòmica.
- Dones amb discapacitat i dones amb VIH: les dones en situacions de violència masclista amb un grau de discapacitat igual o superior al 33 % i les dones amb VIH tenen dret a una millora econòmica o temporal dels drets econòmics esmentats.
- Dret a la recuperació social integral: per fer efectius els seus drets, les dones en situació de violència masclista tenen el dret a l'atenció, l'assistència, la protecció, la recuperació i la reparació per mitjà dels serveis públics i gratuïts de la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral. Mitjançant els serveis de la xarxa, es fa possible que les dones rebin informació i assessorament sobre les actuacions que poden emprendre i els seus drets; que coneguin els serveis als quals es poden dirigir, accedeixin als diferents recursos d'allotjament, recuperin la salut física i/o psicològica i assoleixin la formació, inserció o reinserció laboral.

- Dret a l'ocupació i la formació ocupacional, amb caràcter prioritari, per a les dones que pateixen o han patit violència masclista, amb l'objectiu d'afavorir la seva formació, inserció o reinserció laboral. Comprèn l'establiment de projectes específics per a l'accés a les tecnologies de la informació i la comunicació, subvencions a la contractació, signatures de convenis amb empreses i organitzacions per facilitar la reinserció laboral i l'establiment d'ajuts i mesures de suport per a les dones que es constitueixin en treballadores autònomes.

Per altra banda, la **Llei 17/2015, de 21 juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes** va néixer amb la pretensió d'assolir una igualtat efectiva real, reconeixent que avui dia encara hi ha una sèrie de desigualtat de drets, de polítiques, econòmiques i culturals entre homes i dones per raó de sexe. A més, tal com preveu l'article 1.2, apartat f), de la mateixa llei, una de les finalitats de la norma és "abordar, prevenir i erradicar, d'acord amb el que disposa la normativa vigent en la matèria, tot tipus de violència masclista contra dones i infants", i estableix aquest objectiu com a principi rector de les actuacions dels poders públics. La llei d'igualtat també recull la voluntat d'impulsar i fomentar la prevenció i accions de prevenció vers la violència masclista. Una altra de les mesures que recull aquesta llei és la incorporació obligatòria d'activitats i actuacions dirigides a prevenir la violència masclista en l'àmbit educatiu.

La Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, va ésser una llei pionera, fruit de la participació de les organitzacions feministes i els partits polítics i de la construcció de consensos. Encara avui en dia es pot considerar la llei més avançada en matèria de violència masclista a l'Estat espanyol. El 4 de desembre de 2018 es van presentar a la Comissió d'Igualtat de les Persones del Parlament de Catalunya uns **informes d'avaluació amb relació als deu anys de vigència de la Llei 5/2008**, en els quals s'identificaven algunes mancances en el seu desplegament i se'n proposava la modificació per tal de fer més àmplia i garantista la protecció de les dones víctimes de violència masclista. D'altra banda, el **13 de desembre de 2018** es va aprovar al **Ple del Parlament la Moció 32/XII**, en què la cambra es posicionava a favor d'ampliar l'àmbit material d'aplicació de la llei esmentada per a incloure-hi la violència institucional com a violència masclista.

Aquest dos instruments van ser l'embrió de la **Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista** inspirada en el Conveni del Consell d'Europa sobre la prevenció i la lluita contra la violència envers la dona i la violència domèstica, aprovat a Istanbul l'11 de maig de 2011 i ratificat per Espanya el 2014 i que dona compliment a l'obligació d'adoptar les mesures necessàries per a prevenir la violència contra les dones i donar-hi resposta per part de tots els actors implicats com són els parlaments i autoritats regionals.

Tota la normativa que s'ha esmentat anteriorment es veu reflectida, en major o menor mesura, en aquesta llei, que té la vocació d'ampliar, reforçar i actualitzar la Llei 5/2008, i també de protegir els drets de les dones transgènere i cisgènere i de les persones no binàries, amb la finalitat de respectar la diversitat de gènere. Del resultat del treball parlamentari i de les modificacions i novetats introduïdes en són un exemple el tractament de qüestions com la violència contra les dones en la vida política, que pot tenir l'efecte de descoratjar la participació política de les dones i restringir llur capacitat d'influència en la vida pública. Una altra novetat és la regulació de la violència institucional com a àmbit, amb la definició de la diligència deguda i l'especificació que la dita violència es pot causar tant per acció com per omissió. També s'introdueix la regulació de les violències digitals, ateses les nombroses agressions masclistes que es produeixen amb l'ús de les xarxes socials o de tota mena de dispositius electrònics o digitals, com les suplantacions d'identitat, la publicació de fotografies o vídeos sense consentiment, o els insults i les amenaces. Entre les modificacions més

significatives resulta rellevant la inclusió d'una definició de consentiment sexual, en la qual es fixa com a requisit essencial la necessitat de voluntat expressa. I, a l'últim, s'introdueixen modificacions en el sentit d'ampliar els tipus de violència en l'àmbit social i comunitari, les formes de violència masclista i la necessitat de la formació de professionals.

3. Circuit contra la violència de gènere

3.1. Qui en forma part

En formen part tots els departaments i/o serveis que en algun moment puguin participar en el procés de sensibilització, detecció, atenció i/o recuperació de les dones supervivents de la violència masclista, especialment aquells que fan atenció directa a la ciutadania. A continuació s'esmenten els que hi participen amb més freqüència:

POLÍTIC REFERENT

Responsable del circuit:

Tinenta d'Alcaldia de les àrees de Règim Interior,
Arxiu Municipal i Igualtat

Lourdes Armengol

RESPONSABLES DE DIRECCIÓ REFERENTS

Cap de la Secció de Polítiques d'Igualtat, Salut i Consum
Cap de la Secció de Serveis Socials
Policia Local
Cap de l'OAC Castelldefels Mossos d'Esquadra
CASAP Can Bou
Cap del Cap Castell
Coordinadora CUAP

Isabel Cabré
Marta Hernández Cap de la
Leoncio Piquer
Pep Huguet
Ma. Antònia Noguera
Antonio Aranzana
Referent infermeria CUAP

COORDINACIÓ DEL CIRCUIT

Cap de Polítiques d'Igualtat, Salut i Consum

Isabel Cabré

COORDINACIÓ DE LA COMISSIÓ DE SEGUIMENT DE CASOS

Tècnica de Polítiques d'Igualtat. Referent SIAD

Sílvia Seara

3.2. Àmbits que participen al protocol

ATENCIÓ

- COSSOS DE SEURETAT
 - POLICIA LOCAL
 - MOSSOS D'ESQUADRA
- POLÍTIQUES D'IGUALTAT
 - SERVEIS DE PRIMERA ACOLLIDA D'URGÈNCIA (SPAU)
 - SERVEIS D'INFORMACIÓ I ATENCIÓ A LES DONES DE CASTELLDEFELS (SIAD)
 - PUNTS LILA

- SERVEIS SOCIALS
 - EQUIPS BÀSICS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA
 - SERVEIS D'ATENCIÓ A LES FAMÍLIES (SAF)
- ÀMBIT SANITARI
 - CAP CASTELL
 - CASAP CAN BOU
 - HOSPITAL DE VILADECANS
 - CENTRE DE SALUT MENTAL ADULTS (CSMA)
 - CENTRE D'ATENCIÓ I SEGUIMENT (CAS)
- ÀMBIT JURÍDIC
 - JUTJAT DE GAVÀ núm. 1 – JUTJAT DE VIOLÈNCIA SOBRE LES DONES (VIDO)
 - OFICINA D'ASSISTÈNCIA A LA VÍCTIMA DEL DELICTE (OAVD)
 - MINISTERI FISCAL
 - CLÍNICA MEDICOFORENSE
- ALTRES SERVEIS ESPECIALITZATS
 - SERVEI D'INTERVENCIÓ ESPECIALITZADA (SIE) BAIX LLOBREGAT
 - SERVEI D'ATENCIÓ INTEGRAL (SAI-LGTBI)
 - SERVEI PER A LA DIVERSITAT SEXUAL I LA IDENTITAT DE GÈNERE

DETECCIÓ, PREVENCIÓ, SENSIBILITZACIÓ I RECUPERACIÓ

- POLÍTIQUES D'IGUALTAT - ESPAI MONTSERRAT ROIG
- EDUCACIÓ
- JOVENTUT
- SALUT I CONSUM
- PROMOCIÓ ECONÒMICA - LA GUAITA
- NOVA CIUTADANIA I INTERCULTURALITAT
- SERVEIS DE MEDICACIÓ
- OFICINA D'ATENCIÓ A LA CIUTADANIA (OAC)
- CENTRE DE DESENVOLUPAMENT INFANTIL I ATENCIÓ PRECOÇ (CDIAP)

3.3 Comissió tècnica

El circuit disposa d'una comissió tècnica de professionals que participen activament en reunions bianuals i que vetllen per mantenir-lo en renovació constant, adaptant-lo a les noves necessitats que van sorgint en el dia a dia de l'atenció a les dones en situació de violència masclista.

Una de les reunions que anualment es convocaran tindrà com objecte oferir formació específica sobre violències masclistes adreçada a tots els professionals integrants de la comissió tècnica. El tema sobre el que versarà la formació serà consensuat pels diferents integrants.

La Comissió tècnica és el motor del circuit i participar-hi suposa un treball extra dins de les agendes de les persones que la conformen, són professionals que compten amb una sensibilitat envers el tema i que aposten pel treball coordinat i transversal.

Durant aquests anys hi ha hagut alguns canvis i noves incorporacions en la participació activa en les reunions periòdiques. La dedicació i la professionalitat de les persones que n'han format part ha contribuït a crear un equip de treball efectiu i amb un alt nivell de qualitat.

Polítiques d'Igualtat lidera el circuit i compta amb el suport de l'equip polític municipal.

La coordinadora de la Comissió tècnica és Isabel Cabré, responsable de la Secció d'Igualtat i responsable del SIAD. S'encarrega de convocar les reunions, de redactar l'ordre del dia, les actes i les memòries anuals, així com de moderar les reunions i planificar trobades amb els diferents serveis que hi intervenen, per fer difusió del circuit quan cal i per millorar-ne l'efectivitat. També planifica sessions de formació i reciclatge dels professionals i comparteix informacions d'interès amb la resta de components de la comissió i/o amb la resta del circuit si s'escau.

La participació a la Comissió tècnica és de caire tècnic, i compta amb el suport de l'equip polític i de l'equip directiu de les àrees participants, que també poden participar puntualment en alguna de les sessions i que, a través del cos tècnic, reben la informació de les línies de treball generals que se segueixen.

A continuació s'enumeren els serveis que participen activament en les reunions periòdiques de la Comissió tècnica.

SERVEI / DEPARTAMENT	CÀRREC
Polícia Local	Sotsinspector
Polícia Local	Cap d'Inspecció de Guàrdia
Polícia Local	Polícia Assistencial
Mossos d'Esquadra	Cap OAC CD Castelldefels
Mossos d'Esquadra	Agent GAV Castelldefels
Mossos d'Esquadra	Agent GAV Castelldefels
Polítiques d'Igualtat	Cap de Polítiques Igualtat, Salut i Consum
Polítiques d'Igualtat	Tècnica d'Igualtat
Polítiques d'Igualtat	Tècnica d'Igualtat. Referent SIAD
Polítiques d'Igualtat (extern)	SIAD - Atenció psicològica
Polítiques d'Igualtat (extern)	SIAD - Assessorament jurídic
Polítiques d'Igualtat (extern)	SIAD – Programa Acompanyades
SPAU (extern)	Directora de l'empresa adjudicatària
SPAU (extern)	Psicòloga
Serveis Socials	Cap de Secció de Serveis Socials
Serveis Socials	Tècnica de Programes de Serveis Socials
Serveis Socials	Coordinadora d'EBASP 1 i 2
Serveis Socials	Coordinadora de Dependència
CAP Castell	Adjunta direcció
CAP Castell	Metgessa de família
CAP Castell	Infermera
CAP Castell	Treballadora Social
CASAP Can Bou	Infermera (referent i coordinadora)
Casap Can Bou	Metgessa de família

Casap Can Bou	Infermera
Casap Can Bou	Treballadora social
Casap Can Bou	Treballadora social
CUAP Castell	Infermera (coordinadora CUAP)

SERVEI / DEPARTAMENT	CÀRREC
Hospital de Viladecans	Treballadora social
Hospital de Viladecans	Treballadora social
Hospital de Viladecans	Infermera del Servei d'Urgències
Centre de Salut Mental per a Adults (CSMA)	Coordinadora del CSMA
Centre de Salut Mental per a Adults (CSMA)	Treballadora social
Centre de Salut Mental per a Adults (CSMA)	Treballadora social
Centre de Salut Mental Infantojuvenil (CSMIJ)	Representant servei
Centre de Salut Mental Infantojuvenil (CSMIJ)	Treballadora Social
Centre de Salut Mental Infantojuvenil (CSMIJ)	Infermera
Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE)	Directora del SIE
Centre d'Atenció i Seguiment (CAS)	Treballadora social

3.4. Comissió de seguiment de casos

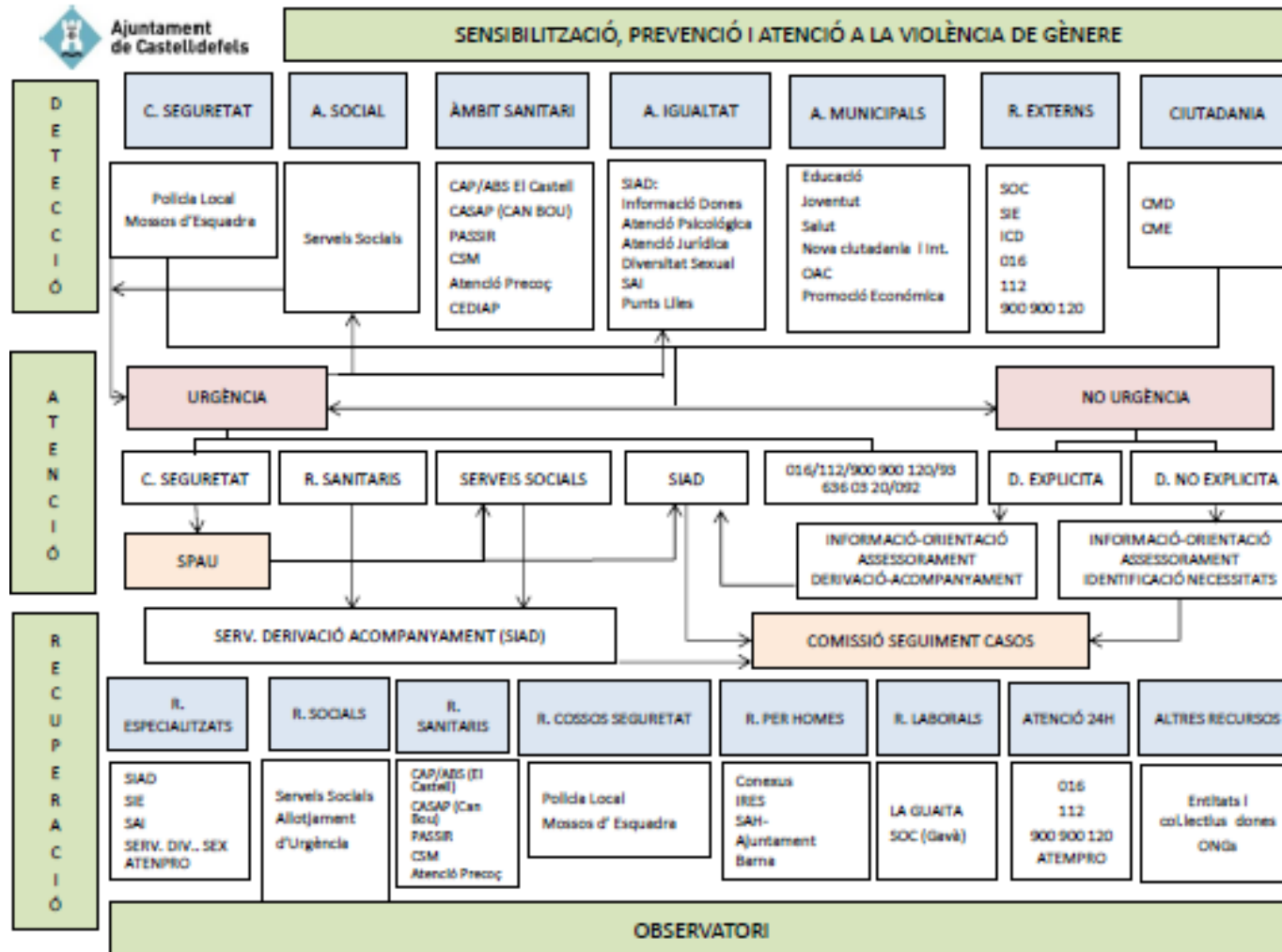
Es crea la comissió de casos per treballar sobre aquells que presenten una especial dificultat en què es fa necessària la implicació dels diferents professionals, membres o no de la Comissió tècnica. La periodicitat de la reunió és bimensual, però s'adapta a les necessitats específiques dels casos. Aquesta Comissió de seguiment de casos elabora plans de treball personalitzats per a cada cas concret.

La tècnica de Polítiques d'Igualtat, referent del SIAD, Sílvia Seara, és la coordinadora d'aquesta comissió. S'encarrega de redactar l'ordre del dia, les actes i les convocatòries per als professionals que participen a cada cas, i programa les reunions que considera necessàries atenent a la urgència i al risc estimat en què es pot trobar la dona.

Quan la comissió faci una valoració de risc alt i no es compti amb la col·laboració de la dona, els professionals implicats podran decidir elaborar informes conjunts per informar-ne la fiscalia.

3.5. Esquema Circuit Local

3.6. Nomenclàtor

ABS: Àrea bàsica de salut

CAP: Centre d'atenció primària de salut

EBAS: Equip bàsic d'atenció social

SIAD: Servei d'Informació i Atenció a les Dones

SPAU: Servei de primera acollida d'urgència per a víctimes de violència de gènere i en l'àmbit familiar

CSMA: Centre de salut mental d'adults

CSMIJ: Centre de salut mental infantojuvenil

CAS: Centre d'atenció i seguiment de drogodependències

SS dels CAP de Salut: Serveis socials dels centres d'atenció primària de salut

OAV: Oficina d'assistència a les víctimes

SOJ: Servei d'orientació jurídica

Oficina ICD: Oficina de l'Institut Català de les Dones

OAC: Oficina d'Atenció Ciutadana de l'Ajuntament de Castelldefels

SIE: Servei d'intervenció especialitzada

ONG: Organització no governamental

SOC: Servei d'Ocupació de Catalunya. Oficina de Gavà

CPE: Centre de promoció econòmica "La Guaita"

ASSIR: Atenció de la salut sexual i reproductiva

GAV: Grup d'atenció a la víctima (del cos de Mossos d'Esquadra)

UPA: Unitat de policia assistencial

UIG: Unitat d'Inspecció de Guàrdia de la Policia Local de Castelldefels.

ATENPRO: Servei telefònic d'atenció i protecció per a víctimes de la violència de gènere.

4. Protocols d'actuació en els àmbits professionals

4.1. Àmbit dels cossos de seguretat. Marc legal

Mitjançant la Resolució d'1 de juliol de 2004, la Secretaria d'Estat va acordar la publicació en l'ordre general de la Direcció General de la Policia del "Protocol d'actuació de les forces i cossos de seguretat i de coordinació amb els òrgans judicials per a la protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere", que havia estat aprovat per la comissió de seguiment de la implantació de l'Ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica i pel comitè tècnic de la Comissió nacional de coordinació de la policia judicial. La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, va introduir un nou marc jurídic que ha permès donar una resposta global a la violència que s'exerceix contra les dones i ha creat a aquest efecte els jutjats de violència sobre la dona.

La Comissió tècnica per a la implantació dels jutjats de violència sobre la dona, creada per la Comissió nacional d'implantació dels jutjats de violència sobre la dona, va dur a terme l'adequació del protocol esmentat més amunt al contingut de la Llei orgànica 1/2004. El text definitiu d'aquest protocol va ser aprovat per la Comissió de seguiment de la implantació de l'Ordre de protecció de les víctimes de violència domèstica i pel comitè tècnic de la Comissió nacional de coordinació de la policia judicial. L'article 31.2 de la Llei orgànica 1/2004 disposa que "l'actuació de les forces i cossos de seguretat haurà de tenir en compte el Protocol d'actuació de les forces i cossos de seguretat i de coordinació amb els òrgans judicials per a la protecció de la violència domèstica i de gènere. Amb l'objectiu que les disposicions previstes en aquest protocol puguin servir de base i com a instrument unificador de criteris en les actuacions que les forces i cossos de seguretat de l'Estat hagin de portar a terme, aquesta Secretaria d'Estat ha acordat publicar-les en l'Ordre general d'aquesta Direcció General".

4.1.1. Policia Local

POLICIA LOCAL DE CASTELLDEFELS	
<p>Nom del servei: Prefectura de la Policia Local de Castelldefels Adreça: pl. Esperanto, 4 Telèfon: 93 636 03 20</p>	
<p>Professionals de referència Policia Assistencial</p>	<p>Cap d'Inspecció de Guàrdia i Policia Assistencial.</p>
<p>Descripció del servei</p>	<p>La Policia Local de Castelldefels disposa de la Unitat de Policia Assistencial (UPA) i la Unitat d'Inspecció de Guàrdia (UIG) amb formació específica per atendre víctimes de violència masclista.</p> <p>La Unitat de Policia Assistencial és l'encarregada de l'atenció a la víctima i el seguiment de la seva situació en els casos de violència masclista i violència domèstica (menors, gent gran).</p> <p>La Unitat d'Inspecció de Guàrdia, amb presència les 24 hores del dia, serà l'encarregada de recollir les denúncies de violència masclista i domèstica i donar atenció en l'absència dels components de la Unitat de Policia Assistencial.</p> <p>La Unitat de Policia Assistencial és la unitat de referència i de contacte, dintre de la Policia Local, per a qualsevol administració, cos policial, organisme o servei implicat en l'atenció de la violència sobre la dona, menors i gent gran.</p>
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
<p>Prevenició i sensibilització</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Col·laborar amb els diferents organismes i entitats del municipi. - Participar en el circuit de violència masclista i en les comissions de seguiment amb reunions periòdiques. - Realitzar accions formatives en l'àmbit intern. - Participar en el Consell de les Dones.
<p>Detecció</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Gestionar i detectar a través de les incidències ateses per les unitats de Seguretat Ciutadana i Proximitat. - Realitzar gestions de contacte amb la possible víctima dels casos derivats per Serveis Socials, serveis d'assistència sanitària, centres educatius, altres organismes o entitats, en els quals hi pugui haver algun indicati de maltractament.
<p>Atenció</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Atendre, a la Unitat de Policia Assistencial, la víctima i facilitar-li informació dels seus drets i assessorament sobre les mesures civils i penals que pot emprendre, així com en funció de les necessitats que presenti la possibilitat de derivació als diferents organismes (Serveis Socials, SIAD, Jutjats...). - Informar-la també de les mesures d'autoprotecció i consells de seguretat, així com del servei de teleassistència mòbil (ATENPRO). - Actuar d'ofici amb l'obertura corresponent de diligències, en cas que la víctima no vulgui denunciar i es detecti qualsevol il·lícit penal. - Encarregar-se de recollir les denúncies de violència masclista i domèstica (la Unitat d'Inspecció de Guàrdia, amb presència les 24 hores del dia) i activar el servei de l'SPAU, amb el

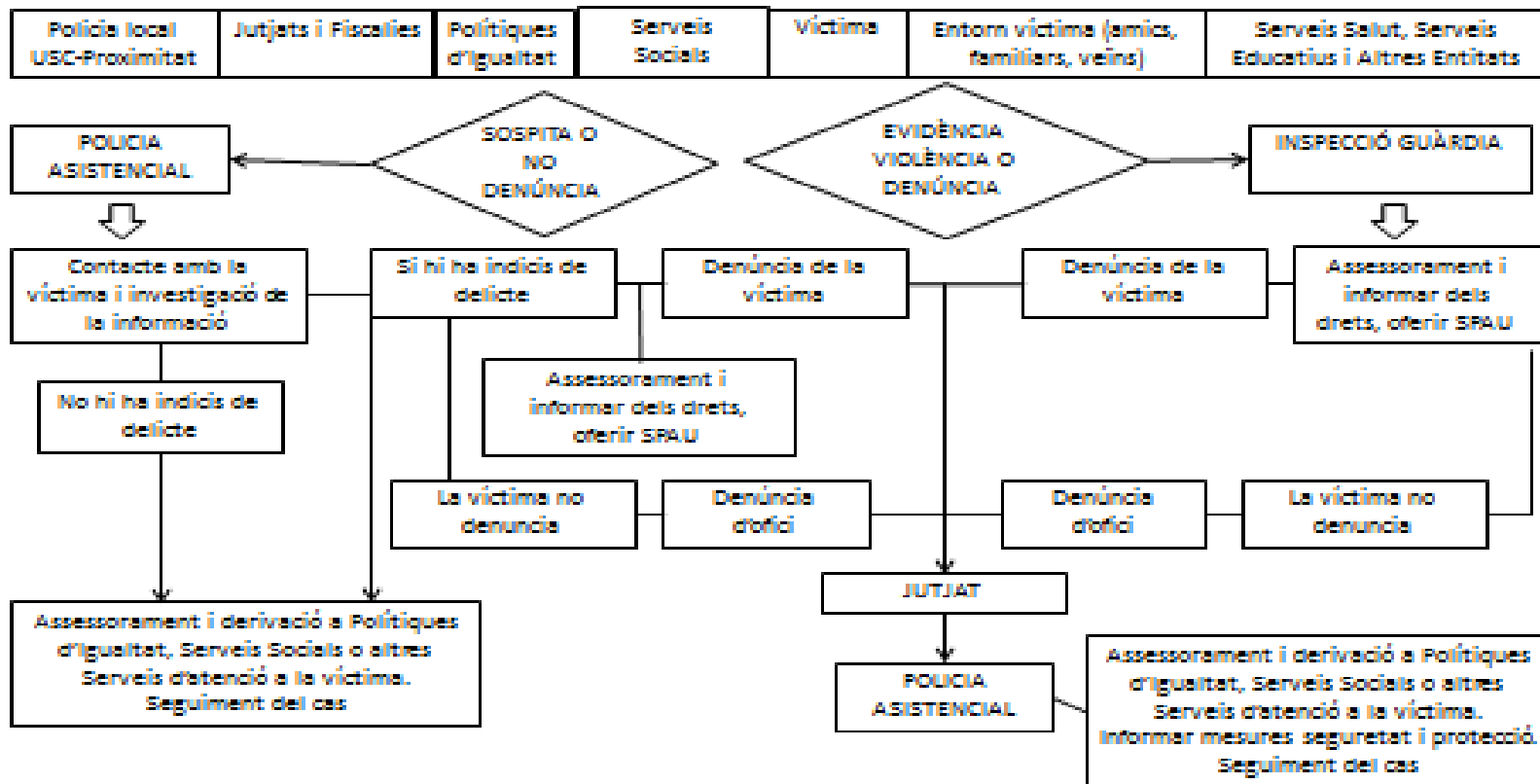
	consentiment de la víctima, per ser atesa dintre de les 24 hores següents a la presentació de la denúncia. Si la víctima presenta denúncia, se n'ha de fer una valoració de risc.
Protecció	<ul style="list-style-type: none"> - Implementar, en funció del resultat de la valoració de risc de la víctima, diferents mesures de protecció policial amb coordinació amb el Cos de Mossos d'Esquadra, sempre amb el consentiment de la víctima; en cas de ser necessari, facilitar-li tant allotjament com acompanyament al jutjat. - Instruir-se diligències per maltractament i, si al domicili i viuen menors, informar-ne la DGAIA i els Serveis Socials de l'Ajuntament.
Recuperació	<ul style="list-style-type: none"> - Fer seguiment de tots els incidents atesos per la Unitat de Seguretat Ciutadana i Proximitat, en els quals pugui haver indicis d'un possible maltractament i no s'hagi presentat cap tipus de denúncia, contactant amb les possibles víctimes per analitzar la situació i oferir l'assessorament corresponent, portant un control posterior programant altres entrevistes presencials o telefòniques segons el cas. - En cas que la víctima hagi presentat denúncia a la Policia Local i es tramiti per procediment de judici ràpid, fer-hi una entrevista posterior per valorar el resultat del judici i recollir tota la informació rellevant del cas, per coordinar les mesures de protecció i seguiment amb el Cos de Mossos d'Esquadra. - Participar en les reunions periòdiques de coordinació i seguiment del servei SPAU i del Circuit de violència masclista. - Recollir setmanalment indicadors de les persones ateses, diligències que s'han instruït i derivacions realitzades als serveis d'atenció municipal.
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	Mossos d'Esquadra – Grup d'atenció a la víctima Servei d'acollida d'urgència, SIE, SIAD, SPAU, Serveis Socials, OAV justícia, Jutjat, ABS, Hospital, CAP Castell i CASAP Can Bou.
Recollida d'informació	<ul style="list-style-type: none"> - Recollir la informació de la dona en el seguiment que en fa la Policia Assistencial.

4.1.1.1.

Esquema circuit PL

CIRCUIT DE LA POLICIA LOCAL D'ATENCIÓ A LA DONA VÍCTIMA DE VIOLÈNCIA MASCLISTA

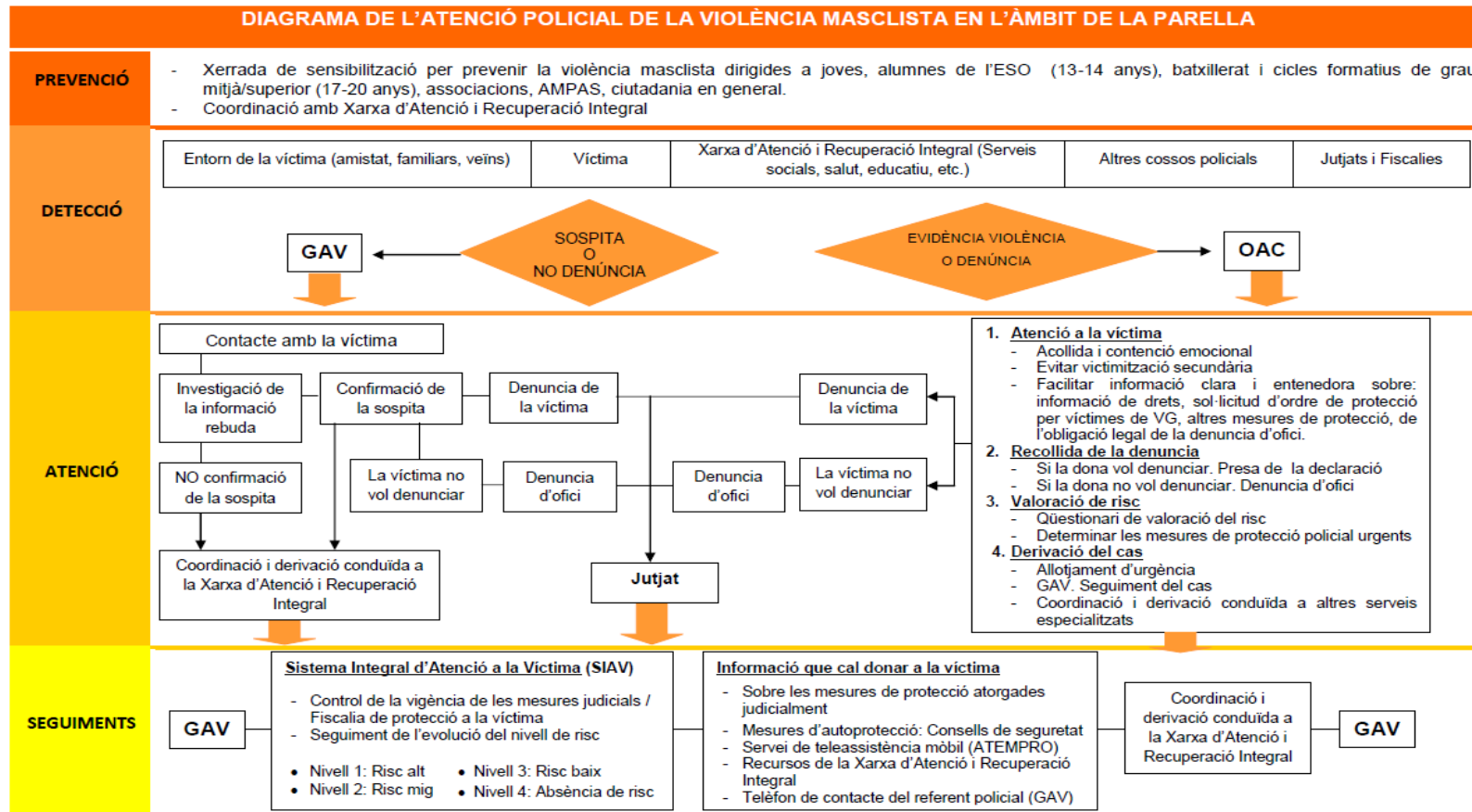
4.1.2. Mossos d'Esquadra

POLICIA DE LA GENERALITAT - MOSSOS D'ESQUADRA	
Nom del servei: Comissaria de Districte de Castelldefels	
Adreça: c. Molinot, 1	
Telèfon: 93 551 91 10 i 93 636 78 98	
Professionals de referència	Grup d'Atenció a la Víctima.
Descripció del servei	<p>El cos de Mossos d'Esquadra disposa dels grups d'atenció a la víctima. A totes les comissaries hi ha agents adscrits a aquests grups amb formació específica per atendre víctimes de violència masclista.</p> <p>Els grups d'atenció a la víctima són els encarregats de l'atenció a la víctima i el seguiment de la seva situació en els àmbits següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Violència masclista (àmbit de parella, àmbit familiar, àmbit sociocomunitari). • Violència domèstica. • Delictes d'odi i discriminació. • Violència sexual. • Mutilació genital femenina. • Matrimonis forçats. <p>L'Oficina d'Atenció al Ciutadà de les comissaries, amb presència les 24 hores del dia, és l'encarregada de recollir les denúncies de violència masclista i domèstica i donar atenció en l'absència del Grup d'Atenció a la Víctima.</p> <p>Els grups d'atenció a la víctima formen part del circuit municipal sobre violència masclista, assegurant els fluxos de comunicació per tal de coordinar les intervencions d'una forma integral.</p>
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	<ul style="list-style-type: none"> - Participar en accions de prevenció adreçades a la comunitat, fent presentacions als centres d'ensenyament. - Col·laborar amb organitzacions i entitats diverses. - Participar en els circuits territorials, taules locals i comarcals i en comissions específiques. - Dur a terme formació interna.
Detecció	<ul style="list-style-type: none"> - Dur a terme la denúncia a dependències policials. - Activar emergències a través del 112. - Realitzar l'actuació de les patrulles de seguretat ciutadana i proximitat. - Serveis Socials, àrees bàsiques de salut i circuits territorials.
Atenció	<ul style="list-style-type: none"> - Des dels grups d'atenció a la víctima, atendre-la: escoltar-la, assessorar-la, informar-la sobre els seus drets, activació immediata de l'assistència lletrada, així com les accions que pot emprendre i sobre els organismes als quals es pot adreçar. L'Oficina d'Atenció al Ciutadà se n'encarrega en cas d'absència del Grup d'Atenció a la Víctima.
Protecció	<ul style="list-style-type: none"> - En funció del resultat de la valoració policial de risc, establir el tipus de protecció policial. Aquesta protecció s'estableix per ordre de l'autoritat judicial competent o el responsable policial de la demarcació territorial. - Si s'escau, gestionar allotjament d'urgència.
Recuperació	Els encarregats del seguiment de les víctimes són els grups d'atenció

	<p>a la víctima i desenvolupen les tasques següents:</p> <ul style="list-style-type: none">- Mantenir un contacte periòdic amb la víctima. Aquesta periodicitat va en funció del resultat de la valoració policial de risc, el contacte pot ser telefònic o presencial en dependències policials o al domicili de la víctima, segons el cas i el nivell de risc.- Recollir la informació rellevant del cas.- Realitzar el qüestionari de reavaluació policial de risc i seguir-ne l'evolució- Informar sobre funcionament de les mesures de protecció judicials, com l'ordre de protecció, controls específics, etc.- Dur a terme el seguiment del compliment, modificació i vigència de les mesures judicials i de les mesures de protecció policial.- Informar sobre mesures d'autoprotecció.- Fer acompanyaments puntuals.- Derivar als serveis del circuit municipal de violència masclista.
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	Servei d'Acollida d'Urgència (SIE), SIAD, Serveis Socials, OAV justícia, Jutjat, ABS, Hospital, CSMA, Policia Local, CAP Castell i CASAP Can Bou.
Recollida d'informació	<ul style="list-style-type: none">- Recollir la informació de la dona en el seguiment que fan els GAV.

4.1.2.1 Esquema genèric circuit ME

OAC: Oficina d'Atenció a la Ciutadania; GAV: Grup d'Atenció a la Víctima

Així mateix, cal dir que si Mossos d'Esquadra coneix que una persona es troba en una situació de violència de gènere o de violència en l'àmbit familiar, ha d'informar que des de les dependències de la Policia Local s'ofereix un **Servei de Primera Acollida d'Urgència (SPAU)** d'atenció a víctimes de maltractament o violència familiar.

4.2. Àmbit de Polítiques d'Igualtat Àmbit social

4.2.1. Serveis de Primera Acollida d'Urgència (SPAU)

És un servei dirigit a persones que es troben en situació de patir violència masclista i/o domèstica (o que l'han patit) i que així ho manifesten en dependències de la Policia Local o de Mossos d'Esquadra. S'ofereix atenció psicològica de suport i contenció a aquestes persones, alhora que se les informa sobre els diversos serveis i recursos existents per donar-los suport i iniciar l'acompanyament per accedir-hi.

SERVEIS DE PRIMERA ACOLLIDA D'URGÈNCIA (SPAU)	
Nom del servei: Servei de Primera Acollida d'Urgència (SPAU)	
Adreces: Dependències de la Policia Local i Dependències Mossos d'Esquadra	
Adreça electrònica: igualtat@castelldefels.org	
Professionals de referència	<ul style="list-style-type: none"> - Cap de Polítiques d'Igualtat, Salut i Consum, i coordinadora SPAU - Referent tècnic municipal SIAD - Psicòloga d'atenció SPAU
Descripció del servei	<p>L'objecte d'aquest servei és oferir assessorament i atenció a les víctimes de situacions de violència de gènere o de violència a l'àmbit familiar. També es podrà activar aquest servei en casos d'agressions sexuals, assetjaments i abusos.</p> <p>Aquest recurs, compartit de Polítiques d'Igualtat, Policia Local i Mossos d'Esquadra, complementa la intervenció que es fa des de Serveis Socials i Polítiques d'Igualtat en situacions d'urgència i té com a finalitat garantir una resposta immediata a les víctimes quan s'adrecen a les dependències policials a causa d'un delictes o situació.</p>
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	És un servei que s'activa de forma reactiva, no realitza actuacions de prevenició ni sensibilització.
Detecció	No se'n fa. La persona que demana el servei ja manifesta ser víctima d'una situació de violència masclista o violència familiar.
Atenció	<p>Les persones s'adrecen als cossos de Seguretat a interposar una denúncia per les situacions anteriorment descrites o a demanar informació davant una situació de risc per violència de gènere o de violència en l'àmbit familiar. La Policia Local activa el servei (quan el requeriment del servei es fa a les instal·lacions de Mossos d'Esquadra, aquests deriven la petició a la Policia Local, que és qui activa el servei).</p> <p>L'SPAU atén qualsevol persona que pateixi les situacions descrites en el terme municipal de Castelldefels, tot tenint en compte que quan la persona agredida o amenaçada no és de Castelldefels, serà adreçada als Serveis Socials o SIAD del seu municipi. Malgrat això, i a criteri del cos de seguretat que actuï, a més de facilitar-li aquesta informació a la víctima, s'activarà l'SPAU si es considera convenient.</p> <p>Canal d'inici SPAU: Només presencialment i per vies diferents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Policia Local. - Mossos d'Esquadra.

	<p>Atenció tècnica SPAU</p> <p>En aquesta entrevista el tècnic d'SPAU ha de:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oferir suport emocional a la víctima d'una situació de maltractament i/o violència familiar. - Detectar necessitats, donar informació i oferir els recursos de què disposa la xarxa pública d'atenció específica (sanitaris, judicials i socials). - Traspasar informació al personal tècnic referent de Serveis Socials. Si durant l'entrevista, la tècnica d'SPAU constata que es tracta d'una persona usuària de Serveis Socials que té assignat una tècnica referent a la seva EBASP, se n'ha de requerir l'autorització per traspasar el contingut de l'entrevista a la tècnica referent. - Oferir el seguiment social del cas per part del SIAD. Si és una persona que no ha estat usuària de Serveis Socials, se li ha d'oferir el servei i sol·licitar el seu consentiment per tal de fer arribar la informació del contingut de l'entrevista a la tècnica d'atenció social del SIAD.
Protecció	Com que l'activació dels serveis és part dels cossos de seguretat, aquests ja implementen les mesures de protecció directament.
Recuperació	Per la tipologia del servei no es fa cap activitat de recuperació
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	<p>Policia Local – Policia Assistencial.</p> <p>Mossos d'Esquadra – Grup d'Atenció a la Víctima.</p> <p>Serveis Socials, SIAD, Hospital, CASAP Can Bou, CAP Castell, CAS, CSMA.</p>
Recollida d'informació	Recollir la informació de la dona en l'entrevista presencial que es du a terme en les dependències de la Policia Local o en l'entrevista telefònica si no es dona la situació adient per fer-la presencialment.

Documentació activació servei

CONSENTIMENT DE TRASPÀS D'INFORMACIÓ ENTRE LA POLICIA LOCAL I EL SERVEI DE PRIMERA ACOLLIDA URGENT PER A VÍCTIMES DE MALTRACTAMENT O AMENACES (SPAU)

L'Ajuntament de Castelldefels posa en el seu coneixement que:

- Disposa d'un Servei de Primera Acol·lida Urgent a víctimes de situacions de violència de gènere o de violència a l'àmbit familiar. La finalitat d'aquest servei és, primordialment, oferir suport emocional, donar informació i oferir els recursos existents en la xarxa pública d'atenció específica per a aquests casos (sanitaris, judicials i socials).
- La participació en l'SPAU comporta que les seves dades passin a formar part d'un fitxer automatitzat de dades de caràcter personal de gestió del Servei de Primera Acol·lida Urgent per a víctimes de maltractament o amenaces. La finalitat de la seva creació és l'administració i la gestió de tota la informació i, en especial, la relativa a recursos proposats referent als usuaris del servei.

Tenint coneixement d'aquesta informació:

Jo _____,
amb DNI núm. _____, adreça _____ i
telèfon de contacte _____,

AUTORITZO:

L'Ajuntament de Castelldefels perquè, en compliment de les finalitats directament relacionades amb les funcions legítimes del cessionari:

- a) Tracti les meves dades de caràcter personal en l'àmbit de les seves institucions, d'acord amb el que disposa el Reglament general de protecció de dades.
- b) Cedeixi les meves dades personals als cossos de la Policia Local i Mossos d'Esquadra, per a l'exercici de les competències que li són atribuïdes en relació amb la prevenció i repressió dels delictes en l'àmbit de la violència en general, i de la domèstica en particular.

4.2.2 SIAD

El SIAD és un servei dirigit a totes les dones, que té com a finalitats potenciar els seus processos d'autonomia, contribuir a la superació de totes les situacions de desigualtat de gènere i donar-los resposta en les diferents demandes d'informació i atenció.

La Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, estableix en el preàmbul que la complexitat de les estratègies necessàries en la lluita contra la violència masclista requereix establir mecanismes de col·laboració i cooperació entre les distintes administracions públiques implicades, i també fomentar la participació i la col·laboració de les entitats i les organitzacions socials. Aquesta llei és la que ha impulsat la creació de recursos especialitzats com el SIAD.

Pel que fa a la col·laboració de les administracions públiques, l'article 56 de la mateixa llei preveu que els serveis d'informació i atenció a les dones, SIAD, s'han de coordinar amb els serveis d'atenció especialitzada i han de dinamitzar i impulsar la coordinació i la col·laboració amb tots els agents comunitaris. El SIAD treballa en aquesta línia d'acció de treball transversal i ofereix un servei de referència a les dones del municipi.

L'Àrea de Polítiques d'Igualtat assumeix la coordinació del circuit professional contra la violència masclista a Castelldefels.

SIAD	
<p>Nom del servei: Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) Adreça: c. Església, 117 Telèfon: 93 665 11 50 ext. 504 o 667 871 709 Adreça electrònica: igualtat@castelldefels.org</p>	
Professionals de referència	<p>Cap de Polítiques d'Igualtat. Dues tècniques de Polítiques d'Igualtat. Psicòlogues de dones. Advocada de dones.</p>
Descripció del servei	<p>El SIAD és un servei dirigit a totes les dones, té com a finalitats potenciar els seus processos d'autonomia, contribuir a la superació de totes les situacions de desigualtat de gènere, i donar-los resposta en les diferents demandes d'informació i atenció. Inclou el servei de suport marental a través d'intervenció amb els menors al seu càrrec, en determinades circumstàncies.</p> <p>L'atenció a les dones es porta a terme per un equip format per una tècnica d'atenció social, una advocada i una psicòloga; la intervenció amb menors es fa en coordinació entre la psicòloga del SIAD i una psicòloga especialitzada en atenció a menors en circumstàncies de violència de gènere.</p> <p>Aquest equip desenvolupa la seva activitat al Centre d'Informació i Recursos a les Dones, Espai Montserrat Roig, i compta amb el suport de la resta d'equip administratiu i tècnic, per portar a terme la seva tasca.</p>
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	<p>La direcció de Polítiques d'igualtat coordina el Protocol d'actuació contra la violència masclista i les comissions tècniques i participa en les comissions de derivació de casos, quan s'escau.</p> <p>El Centre d'Informació i Recursos a les Dones organitza i realitza accions formatives en l'àmbit intern i extern tant per a persones adultes com per a joves i infants en l'entorn educatiu. També organitza conferències, jornades, concursos, etc. per sensibilitzar la població per prevenir, detectar i lluitar contra la violència masclista. Les tècniques de SIAD, a més d'assessorament individualitzat a les dones, també assessoren l'Àrea de Polítiques d'Igualtat quant a l'organització d'aquestes activitats de prevenició i sensibilització.</p>
Detecció	<ul style="list-style-type: none"> - Oferir l'acompanyament a les dones que pateixen algun tipus de violència en la seva gestió personal necessària, imprescindible i prèvia a la decisió de posar fi a la situació de violència. - Posar-se en contacte amb la dona en els casos derivats d'altres serveis del circuit, sempre comptant amb la seva autorització prèvia.
Atenció	<p>Primer contacte</p> <p>Una dona pot accedir al SIAD directament o adreçada per un altre servei.</p> <p>Quan vol accedir directament pot fer-ho presencialment o telemàticament adreçant-se a:</p> <p>SIAD: c. Església, 117 (CC Els Canyars) Telèfon: 93 665 11 50 ext. 504 o 667 871 709 Correu: igualtat@castelldefels.org</p>

Horari d'atenció presencial:

de dilluns a dijous de 8.00 a 13.30 h i de 15.00 a 19.00 h;
divendres de 8.00 a 13.30 h.

Mesos de juliol i agost, de 8.00 a 13.30 h.

Horari d'atenció telefònica:

de dilluns a dijous de 8.00 a 14.30 h. i de 15.00 a 19.00 h.
divendres de 8.00 a 14.30 h.

Juliol, agost, períodes de Setmana Santa i Nadal. de 8.00 a
13.30 h.

Horari d'atenció presencial i telefònica:

de dilluns a dijous de 8.00 a 19.30 h.

divendres de 8.00 a 15.00 h.

dissabte de 10.00 a 13.00 h.

Juliol, agost, períodes de Setmana Santa i Nadal. de dilluns a
divendres de 8.00 a 14.00 h

La tècnica del SIAD fa la primera acollida al servei (recollida de dades personals, signatura de consentiment de dades personals i una breu història que inclou una anàlisi del motiu explícit de consulta i si en detecta algun altre d'implícit, i una primera avaluació de la problemàtica).

En aquesta mateixa entrevista ja s'ha de facilitar l'accés als altres recursos de la forma més immediata possible (atenció psicològica, assessorament jurídic, servei de teleassistència mòbil –ATENPRO). Sempre s'ha de dur a terme una coordinació prèvia telefònica amb els serveis als quals se la derivi, i s'ha de fer seguiment de l'itinerari de la dona, sempre que en doni consentiment.

En els casos que hi arriben derivats per altres professionals, la tècnica valora si cal o no fer l'entrevista d'acollida o si accedeixen directament a l'atenció psicològica i a l'assessoria jurídica.

Si la dona arriba derivada per servei SPAU, se l'ha d'atendre telefònicament durant les 24 hores següents a la comunicació de derivació feta pels cossos de seguretat i pactar una entrevista en l'horari més adequat per a la dona. (Vegeu quadre SPAU.)

Qualsevol de les tècniques del SIAD (TS, psicòloga o advocada) ha d'introduir en el primer contacte amb la dona l'entrevista de percepció de risc, amb el propòsit d'activar recursos de protecció si són necessaris o d'adequar l'assessorament que se li ofereixi.

Cal explicar a la dona l'existència d'altres recursos i requerir la seva autorització perquè els serveis es coordinin i comparteixin la informació necessària, per evitar la repetició d'entrevistes i la doble victimització.

Si es compta amb aquesta autorització, la tècnica de SIAD s'ha de coordinar amb la resta de professionals del circuit pel que fa al seguiment, de manera que no hi hagi una coincidència de convocatòries en el temps que atabalin o angoixin la dona.

<p>Protecció</p>	<p>En funció del resultat de l'entrevista de percepció de risc de la víctima, cal contactar amb la Policia Assistencial, perquè valorin la conveniència d'implementar mesures de protecció policial en coordinació amb el cos de Mossos d'Esquadra. Sempre s'ha de fer amb el consentiment de la víctima.</p> <p>Si és necessari, la Policia Local, Serveis Socials o Polítiques d'Igualtat (segons l'hora en què s'hagi d'activar la mesura de protecció o del servei que estigui atenent puntualment la dona) ha de facilitar allotjament d'urgència. En cas de ser un altre servei, sempre s'ha d'informar la Policia Local d'aquesta situació. Aquest allotjament també l'ha de gestionar la Policia Local si des de Mossos d'Esquadra li comuniquen que es troben davant d'una situació en què aquest allotjament és necessari.</p> <p>La Policia Local i els Mossos d'Esquadra s'han de coordinar per efectuar l'acompanyament al jutjat, si és necessari.</p> <p>En cas que la víctima no vulgui denunciar, però es detecti l'existència de menors, s'han d'extremar les coordinacions i seguiments amb la resta de serveis del circuit, per valorar si s'escauen actuacions d'ofici per protegir als menors (Policia Local, Mossos d'Esquadra, Serveis Socials, per tal de motivar la intervenció de la DGAIA).</p> <p>Per garantir una millor protecció i a proposta de l'equip tècnic que intervingui en el cas, es poden activar recursos en la modalitat d'ajuts econòmics (sobretot en temes relacionats amb l'habitatge).</p> <p>SIAD - Assessoria jurídica</p> <p>L'objectiu de l'assessoria és informar les dones dels seus drets en tots aquells àmbits que els afecten i empoderar-les perquè adquireixin eines per obtenir la seva plena autonomia. Aquest assessorament inclou situació de violència, agressió sexual, assetjament laboral, dret de família, successions, etc.) S'ofereix un servei centrat en la dona, amb la significació de la importància de la denúncia de la violència que està patint i reforçant la necessitat de continuar lluitant per erradicar-la.</p> <p>A la dona que demana assistència se la reconeix com a dona igual, i no com a subjecte passiu d'una relació professional. En aquesta relació l'element prioritari és el desig de la dona.</p> <p>El servei es presta 6 hores a la setmana en horari de matí i tarda i amb cita concertada:</p> <ul style="list-style-type: none">• Dijous d'11 a 14h.• Dijous de 15 a 18h. <p>SIAD – Atenció psicològica</p> <p>El maltractament o manipulació psicològica està present en tot el cercle de la violència. Una dona que suporta una relació d'aquest tipus és perquè s'han donat unes condicions per anar gestant la relació al llarg del temps. La dona pateix una pèrdua progressiva de l'autoestima fins a considerar que no té cap valor.</p> <p>La motivació per deriva a l'atenció psicològica és observar que la dona té un alt grau de confusió. No sap si les situacions de parella que està vivint poden considerar-se patològiques o sanes. No cal que s'hagi produït violència física. Situacions de</p>
-------------------------	---

	<p>constants discussions amb la parella, sentiments de culpa, ansietat, depressió, angoixa, plors constants, inseguretat, dolor corporal sense causa orgànica, ja poden motivar la petició del servei.</p> <p>El servei es presta 3 dies a la setmana en horari de matí i tarda i amb cita concertada:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dilluns, de 15.00 a 19.00 h. • Dimarts, de 9:00 a 13:00h i de 15.00 a 19.00 h. • Dijous, de 9.00 a 13.00 h i de 15.00 a 19.00 h. <p>A les sessions individuals s'analitzen les variables personals, socials, econòmiques, laborals i familiars que estan influïent en la dona que pateix una situació de violència. Les sessions es constitueixen en l'espai on expressar els sentiments més profunds, per iniciar el camí cap a la modificació de creences i arribar a la modificació de conductes per sortir de la situació.</p> <p>Des d'aquest servei també s'organitzen sessions grupals. A criteri de la tècnica psicòloga del SIAD s'ofereix aquest recurs quan es consideri que serà positiu per a l'evolució de la dona.</p> <p>SIAD- Programa Acompanyades</p> <p>El programa Acompanyades dins del servei d'atenció psicològica del Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) és una modalitat d'atenció psicològica que preveu l'atenció a dones que han estat o estan en situació de violència masclista i llurs fills i filles, per a un correcte desenvolupament de les relacions maternofilials i les gestions que se'n derivin.</p> <p>La participació en el programa serà sempre mitjançant la derivació interna per part d'algun dels altres serveis del SIAD. Les persones objecte del programa són:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Els nens i nenes de famílies on s'han donat situacions de violència, tant si s'ha produït judicialització del conflicte com si no. - Els nens i nenes que tenen mares que es troben en fase incipient de violència. - Treballar amb els més joves en la construcció de models de relació positives i saludables. <p>El Servei es presta 2 dies a la setmana en horari de tarda per tal de respectar l'horari lectiu escolar i amb cita concertada.</p>
<p>Recuperació</p>	<p>Cal fer seguiment de totes les dones ateses al SIAD contactant amb elles, i se'ls ha de continuar oferint l'assessorament corresponent.</p> <p>Sempre que sigui possible cal establir un pla de treball personalitzat elaborat per les tècniques del SIAD i coordinat amb Serveis Socials si també estan intervenint en el cas.</p> <p>Per elaborar el pla de treball es valora el motiu de la consulta (explícit i implícit), el grau d'urgència i de risc, la necessitat de la dona d'optar a recursos gestionats per altres serveis, la programació de visites de seguiment a les assessories del SIAD,</p>

	<p>l'existència de menors o gent gran en situació de vulnerabilitat amb qui convisqui la dona o que en depenguin, etc.</p> <p>En aquest pla s'han de determinar les actuacions de recuperació a realitzar:</p> <ul style="list-style-type: none">• Individuals (sessions amb l'advocada, la psicòloga o la tècnica de SIAD o altre personal tècnic);• Grupals (grups de teràpia, participació en tallers de creixement personal i/o grup d'ajuda mútua).
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	Policia Local – Policia Assistencial Mossos d'Esquadra – Grup d'atenció a la víctima Servei d'acollida d'urgència, SIE, Serveis Socials, Cap Castell, CASAP Can Bou, CSMA i CAS.
Recollida d'informació	Recollir la informació de la dona, tant la pròpia com la derivada de les coordinacions

- Equips Bàsics d'Atenció Social Primària (EBASP o UBAS)**
- Àrees Bàsiques de Salut**
- Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ)**
- Centre de Salut Mental d'Adults (CSMA)**
- Unitat de la Policia Assistencial – Policia Local**
- Grup d'Atenció a la Víctima – Mossos d'Esquadra**
- Associació per la Salut Familiar i Comunitària VENTIJOL
- Cruïlla – Servei d'atenció Familiar
- Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç DELTA
- Creu Roja – Servei d'Atenció Familiar
- Servei de Primera Acollida Urgent SPAU**
- SIAD Servei d'informació a les dones (assessorament jurídic, atenció social i suport psicològic)**
- Servei d'Informació i Atenció LGTBI**
- Escoles de Primària públiques, privades i concertades
- Instituts d'Educació públics, privats i concertats.
- Escoles Bressol privades o concertades
- Cases dels Infants de Castelldefels
- Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència EAIA**
- Unitat Funcional d'Abusos i Maltractaments (UFAM)
- Fundació Privada CAVIGA
- Associació Solidària contra l'Atur – ASCA
- Servei d'Intervenció Especialitzada – SIE**
- Centre d'Atenció i Seguiment Tòxic i Dependències – CAS**
- Servei d'Inserció Laboral – SIL – Cordibaix.
- Servei d'Atenció i Protecció a les víctimes de violència de género – ATEMPRO**
- Centres hospitalaris públics i privats**
- Centres de dia i ocupacionals per a persones amb discapacitat psíquica.
- Fundacions tutelars de persones incapacitades legalment.
- Centres d'atenció ambulatoria i residencial per persones amb drogodependències
- Agència Espanyola de Administració Tributària
- Institut Nacional de Seguridad Social
- Institut Català de les Dones**
- Servei d'Ocupació de Catalunya**
- Tots els serveis, agents i institucions que hi ha en aquest llistat**

4.2.3. Punts lila

PUNTS LILA	
<p>Nom del servei: Servei d'Informació i Atenció a les Dones (SIAD) Adreça: c. Església, 117 Telèfon: 93 665 11 50 ext. 504 o 667 871 709 Adreça electrònica: igualtat@castelldefels.org</p>	
Professionals de referència	<p>Cap de Polítiques d'Igualtat Dues tècniques de Polítiques d'Igualtat</p>
Descripció del servei	<p>Els punts lila són espais d'informació i atenció envers les agressions sexistes i LGTBI-fòbiques en espais d'oci. Estan atesos per personal especialitzat, anomenat "agents preventius".</p> <p>En aquests punts es proporciona informació i atenció a qualsevol persona objecte d'una agressió masclista en el marc d'una festa popular, festa major o una activitat d'oci organitzada en un espai públic.</p> <p>L'activitat es desenvolupa en un espai habilitat a la via pública (acostuma a ser una o més carpes), plaça, etc. en una zona pròxima al lloc on es desenvolupa l'activitat d'oci on s'ha convocat el públic assistent.</p> <p>La intervenció dels punts lila es coordina amb els cossos de seguretat (Policia Local i Mossos d'Esquadra), i amb el personal municipal que estigui a càrrec de la festa o actuació.</p> <p>Els objectius dels punts lila són:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Informar i sensibilitzar sobre què es consideren agressions sexistes i LGTBI-fòbiques. • Prevenir, dissuadir i intervenir si cal. Activitat de prevenció i dissuasió per part dels agents preventius que passen entre el públic assistent repartint informació i observant el comportament de les persones assistents. Intervenen si cal, en cas d'observar algun comportament sospitós d'estar causant incomoditat o d'iniciar una agressió. • Activitat d'atenció quan s'ha produït una agressió sexista o LGTBI-fòbica a una persona assistent. L'atenció consisteix a atendre, avisar la Policia Local/mossos d'Esquadra, escoltar la víctima, assessorar sobre una possible denúncia, fer acompanyament a comissaria si es decideix a denunciar, contactar amb persones de suport de la víctima, perquè pugui tornar a casa amb algú, si la persona manifesta aquesta necessitat i no ha volgut presentar denúncia.
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	<p>Informen i sensibilitzen la població assistent a la festa o actuació sobre què es consideren agressions sexistes i LGTBI-fòbiques i com reaccionar davant d'una agressió.</p>

	<p>Aquesta informació s'ofereix de forma estàtica en una carpa visible i identificada com a "Punt lila" i també de forma itinerant per parelles de professionals que passegen per l'espai d'oci mentre dura l'activitat de festa.</p>
<p>Detecció</p>	<p>L'objectiu dels punts lila és aconseguir que tota la població que participi en la festa identifiqui clarament què es consideren agressions sexistes i LGTBI-fòbiques i per tant sigui capaç de detectar-les i demanar la intervenció del personal del punt lila o dels cossos de seguretat que actuïn en la festa o actuació.</p> <p>La carpa del punt lila, i/o el personal que el gestiona i el personal itinerant, és on s'ha de dirigir qualsevol persona que observi una situació que pugui esdevenir una agressió en l'entorn de la festa.</p> <p>Els punts lila desenvolupen una activitat de prevenció, detecció i dissuasió per part dels agents preventius, que passegen entre el públic assistent repartint informació i observant el comportament de les persones assistents. Intervenien, si cal, en cas d'observar algun comportament sospitosos d'estar causant incomoditat o que pressuposi l'inici una agressió.</p>
<p>Atenció</p>	<p>Davant d'una situació greu d'agressió masclista:</p> <ul style="list-style-type: none"> • S'ha d'aturar l'actuació musical, o altre esdeveniment que s'estigui desenvolupant, per comunicar que s'ha produït una agressió d'elevada violència. Aquesta comunicació la poden fer tant les persones que estan duent a terme l'actuació musical, l'organització de festes o les persones informadores dels punts lila. • La comunicació dels fets s'ha de fer d'una forma respectuosa i preservant la identitat de la persona agredida i recordar que tothom hem de gaudir d'unes festes lliures de violències masclistes. <p>En el cas que arribi al punt lila una persona que ha viscut una agressió:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Proporcionar-li un espai de seguretat i confort a la persona agredida. • Escoltar-la activament, no jutjar-la i proporcionar-li suport emocional. • No deixar-la sola. • En relació amb punt anterior, valorar si és necessari trucar a la parella itinerant perquè vingui a donar suport en l'atenció de l'estand. • Informar la persona que té dret a interposar una denúncia i a rebre atenció socio sanitària. Si necessita més informació sobre això o sobre entitats i recursos existents, se n'ha d'informar. Cal disposar de díptics informatius i d'una llista d'entitats i recursos sobre atenció en violències masclistes i agressions

	<p>homòfobes.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Activar el protocol d'urgències en la zona d'oci si fos necessari (trucar 092 o 112 i, si calgués, hospitals). • Valorar amb qui està la persona agredida i, en cas que hagi decidit anar a l'hospital, decidir qui la pot acompanyar. • Coordinar-se amb el personal referent del CIAS per valorar el cas i, si s'escau, amb la persona referent de coordinació de l'Ajuntament en el cas d'activació del protocol d'urgències.
Protecció	Tret de cercar un espai "segur" per atendre la persona agredida i no deixar-la sola en cap moment, la resta de mesures de protecció les despleguen els cossos de seguretat, si s'escau.
Recuperació	No són les pròpies dels punts lila. La recuperació s'ha d'abordar des del SIAD si la persona decideix utilitzar aquest servei posteriorment.
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	<p>Polícia Local – Policia Assistencial Mossos d'Esquadra – Grup d'atenció a la víctima SIAD – SPAU Polítiques d'Igualtat, Joventut, Festes o altres àrees organitzadores d'esdeveniments.</p>
Recollida d'informació	Es recull la informació tant sobre les peticions d'informació com del lliurament de materials de sensibilització, com de qualsevol intervenció (sigui dissuasòria o sigui motivada per una agressió materialitzada).

El Protocol d'actuació davant les violències sexuals en espais públics d'oci i el seu annex que recull el Protocol d'actuació davant aquestes violències quan tenen lloc en espais d'oci privats neixen de la necessitat de disposar d'un recurs tècnic front les violències sexuals i lgtbi-fòbiques als espais d'oci, tot seguint el marc normatiu competent, per tal **d'actuar de manera coordinada davant una agressió sexual o LGTBI-fòbica i amb la voluntat de garantir espais lliures i segurs.**

A partir de la diagnosi de l'estat de les violències sexuals i LGTBI-fòbiques a Castelldefels, s'articularen les principals actuacions a desenvolupar per a combatre les esmentades agressions.

Els objectius específics del present protocol són:

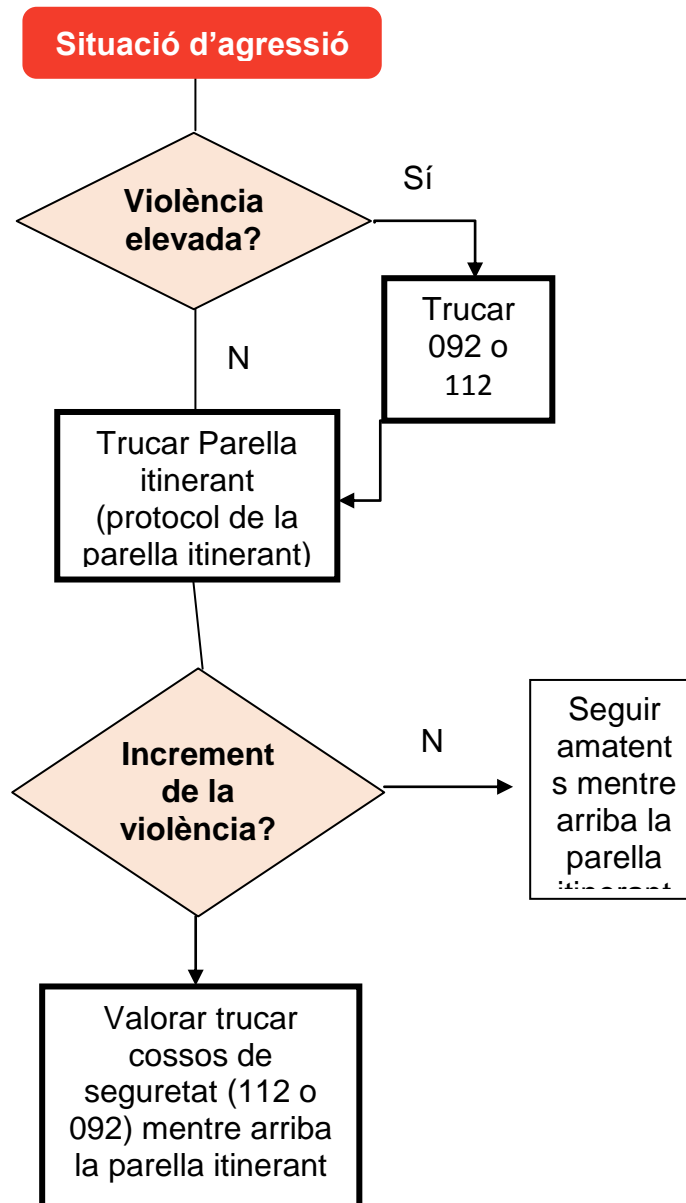
- **Objectiu 1:** Revisar i actualitzar el present Protocol d'actuació davant les violències sexuals i LGTBI-fòbiques en espais públics d'oci com a document viu que sempre reflecteixi la realitat municipal.
- **Objectiu 2:** Garantir espais d'oci lliures i segurs a les dones i les persones LGTBI.

- **Objectiu 3:** Planificar campanyes d'actuació vers les violències sexuals i la LGTBI-fòbia, que tinguin una pervivència continuada.
- **Objectiu 4:** Garantir una resposta coordinada de totes les persones implicades en els espais d'oci i festius davant situacions d'agressions d'agressió sexual o LGTBI-fòbica.
- **Objectiu 5:** Garantir la resposta ciutadana front les violències sexuals i LGTBI-fòbiques.
- **Objectiu 6:** Impulsar l'apoderament de les dones i les identitats dissidents a través de la seva relació amb l'espai públic.
- **Objectiu 7:** Sensibilitzar i formar a les persones participants i implicades dels espais d'oci i festius per tal d'esdevenir agents actius i amb capacitat d'intervenció coordinada davant les violències sexuals i LGTBI-fòbiques.
- **Objectiu 8:** Sensibilitzar entorn les actituds masclistes interioritzades i invisibilitzades, que pateixen les dones i les persones LGTBI en els espais festius i d'oci.
- **Objectiu 9:** Incorporar la perspectiva de gènere en el disseny dels espais d'oci i festius, contemplant les necessitats de les dones i les persones LGTBI i vetllant per la seva seguretat.

Resum del circuit d'intervenció

Circuit 1. Personal de l'organització i entitats col·laboradores

NOTES IMPORTANTS:

1. Considerar en tots els casos si la persona agredida vol o no interposar denúncia i si es requereix d'atenció emocional, mèdica i/o ajuda urgent
2. Considerar l'estand com a espai de seguretat
3. En la mesura que es pugui s'intentarà identificar la persona agressora i –si es possible- mantenir-la localitzada

Telèfons d'interès:

Estand PUNT LILA: a determinar en funció de qui realitzi el servei

Telèfon emergències: 112 o 092

4.3. Àmbit social. Marc legal

Els serveis socials bàsics conformen el primer nivell funcional de la xarxa bàsica de serveis socials i constitueixen el dispositiu general inicial i de resposta a les necessitats personals i comunitàries.

La Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials, estableix que la finalitat dels serveis socials és assegurar el dret de les persones a viure dignament durant totes les etapes de la vida mitjançant la cobertura de llurs necessitats personals bàsiques i de les necessitats socials, en el marc de la justícia social i del benestar de les persones.

4.3.1. Serveis Socials de Primària

SERVEIS SOCIALS D'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE CASTELLDEFELS	
Nom del servei: Serveis Socials d'Atenció Primària de Castelldefels	
Adreça: c. Tomàs Edison, 13	
Telèfon: Ajuntament 93 665 11 50	
Professional de referència	Coordinadora d'equips de primària i Coordinadora d'equip de dependència.
Descripció del servei	Els serveis socials bàsics són serveis propers que despleguen la seva intervenció en diverses problemàtiques i necessitats de les persones; consegüentment, poden detectar precoçment situacions de risc o d'existència de violència masclista en els col·lectius de dones especialment vulnerables o altres situacions de violència en l'àmbit familiar.
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	Potenciar, en matèria de violència masclista, des dels equips bàsics d'atenció social, el desenvolupament de mesures adreçades a prevenir situacions de violència dins l'àmbit familiar, detectar-les precoçment i intervenir-hi a fi d'eliminar-les. Cal fer-ho seguint una metodologia d'intervenció integral amb les dones i les filles i fills (famílies) que pateixen situacions de violència masclista.
Detecció	Durant l'exercici de les activitats pròpies del personal de Serveis Socials és possible que s'observin o es comuniquin situacions de violència no reconegudes: en el procés d'intervenció que efectuen els serveis socials amb les famílies. En aquest nivell d'actuació inicialment no hi ha un reconeixement per part de la dona. Això dificulta l'abordatge de les necessitats que detecten els professionals dels serveis socials. En aquests casos, el personal tècnic de Serveis Socials ha d'esbrinar, en les seves intervencions, per contrastar si hi ha indicadors que facin sospitar de situacions de risc de violència de gènere. Aquests indicadors es poden fer visibles tant en adults com en els infants.
Atenció	1. Situacions d'urgència Són aquells casos en seguiment per part de Serveis Socials en què la prioritat de la intervenció és protegir les víctimes i separar-les de l'agressor. Es valora la necessitat d'oferir-los una casa d'acollida o allotjament d'urgència assumit per l'àrea de Polítiques d'Igualtat, així com complementàriament el telèfon d'assistència mòbil (ATENPRO). En aquests casos l'equip referent de serveis socials continua fent un treball de coordinació i seguiment de la família a la casa d'acollida.

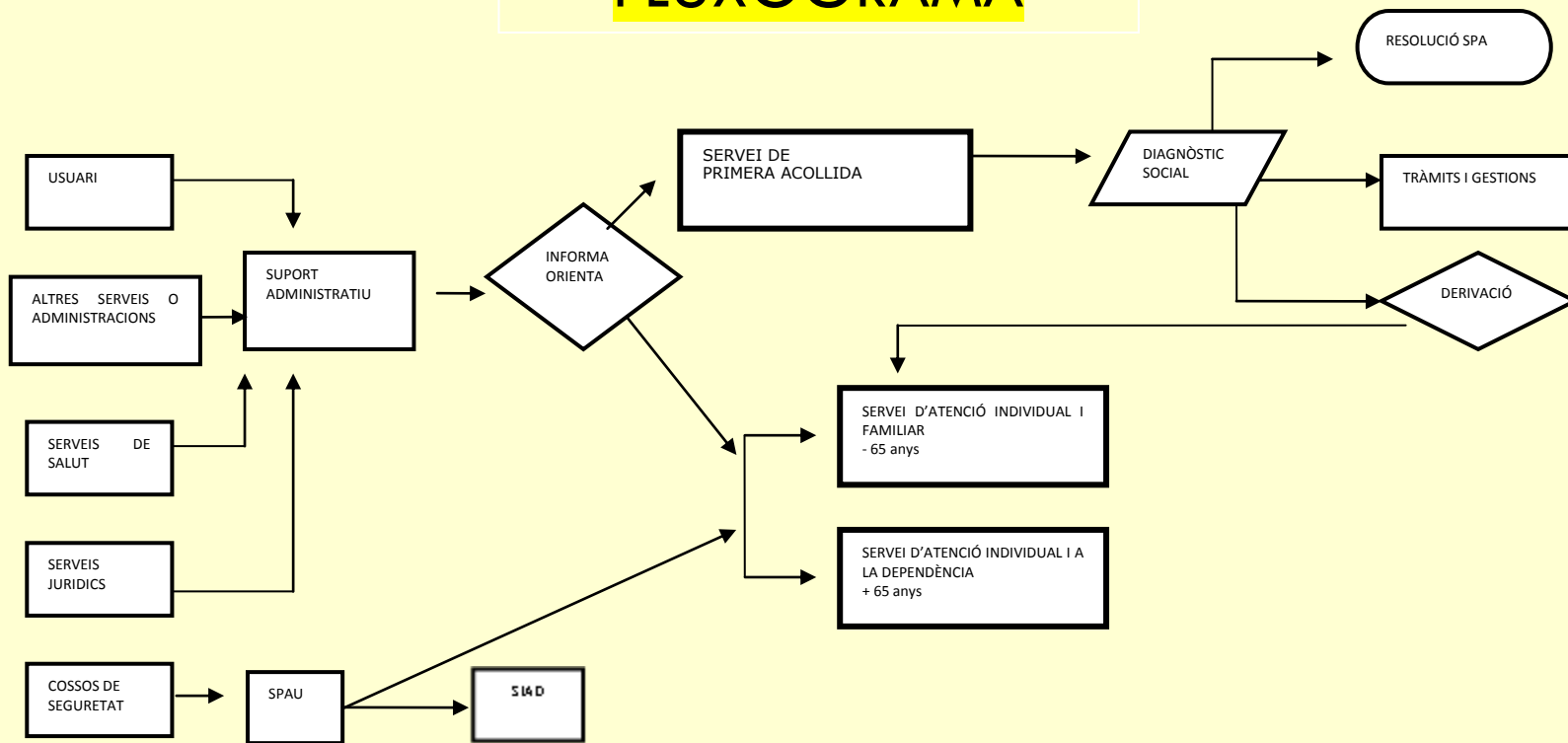

	<p>A més, per a una primera atenció urgent d'orientació i contenció, a persones que s'adrecin als cossos de seguretat a interposar una denúncia per les situacions anteriorment descrites o a plantejar una situació de risc, s'activa a instància de Policia Local o Mossos d'Esquadra el Servei de Primera Acollida Urgent (SPAU).</p> <p>2. Situacions de reconeixement de violència, amb denúncia o sense, que continuen vivint al territori</p> <p>Són aquelles situacions en què la dona i els seus fills, en cas que n'hi hagi, es troben ja en seguiment per part de Serveis Socials i poden continuar al territori perquè es valora que no hi ha perill per la seva integritat física, ja que amb les mesures de protecció establertes (ordre d'allunyament i/o ATENPRO) n'hi ha prou. Es poden donar situacions de dones que no acceptin recursos d'allotjament fora del municipi i que mantinguin la residència al seu domicili, malgrat mantenir-se una situació de risc.</p> <p>En aquests casos a partir del seguiment i del diagnòstic social es valora la derivació als recursos específics tant per a la dona com per als menors (SAF, SIAD, CSMIJ, CDIAP...) per tal de garantir-los l'atenció psicològica, jurídica etc.</p> <p>En els casos que l'agressor demana suport també s'orienta a serveis específics per a homes. L'atenció social es fa des d'un servei diferent al del de la dona i els seus fills.</p> <p>3. Situacions de violència no reconegudes: en el procés d'intervenció que efectuen els serveis socials amb les famílies es poden trobar indicadors que facin sospitar de situacions de risc de violència de gènere</p> <p>En el context d'intervenció 2 i 3 en què els serveis socials detecten indicadors de risc i sospita de desprotecció cap als infants per part dels adults s'activaria el Protocol per a la detecció i abordatge dels maltractaments als menors.</p> <p>Sempre que se sospita o detecta una situació de violència de gènere dins d'un nucli familiar on hi ha menors, es considera que existeix una situació de risc per aquests per la qual cosa es fa un seguiment intensiu.</p> <p>Tot i així, si la dona té fills/filles i s'hi aprecia un perjudici greu en el seu desenvolupament a causa de la violència viscuda, tant si n'han estat testimonis com si han rebut també un maltractament directe, o bé perquè els progenitors no actuen de forma protectora en relació a aquesta violència de gènere, caldrà informar-ne els serveis corresponents de protecció a la infància.</p>
<p>Recuperació</p>	<p>En els casos en què la dona i els seus fills, en cas que n'hi hagi, puguin continuar al territori perquè es valora que no hi ha perill per la seva integritat física (ja que es considera que amb les mesures de protecció establertes –ordre d'allunyament i/o ATENPRO– ja n'hi haurà suficient) s'ofereix el seguiment i el tractament social per part del personal tècnic referent.</p> <p>D'aquesta manera es dissenya un pla d'intervenció individualitzat i adaptat a les particularitats de cada dona/ família i la seva situació, amb l'objectiu de facilitar-ne l'empoderament i la cobertura de les necessitats bàsiques, així com la prevenció de noves situacions de risc.</p> <p>En aquests casos, a partir del seguiment i del diagnòstic social, es valora la derivació als recursos específics tant per a la dona com per als menors (SAF, SIAD, CSMIJ, CDIAP...) per tal de garantir-los l'atenció psicològica, jurídica,</p>

	etc. Així mateix es poden articular recursos de caràcter econòmic en funció de la situació de cada persona / família.
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	Mossos d'Esquadra – Grup d'atenció a la víctima, Servei d'acollida d'urgència, SIE, SIAD, Policia Local, OAV justícia, Jutjat, ABS, Hospital, CSMIJ, CAP Castell i CASAP Can Bou.
Recollida d'informació	Es recull la informació de la dona en tots els serveis d'atenció primària, tant si es tracta d'una acollida com de fer seguiment (SPA, SPAD, SAIF i SAID).

FLUXOGRAMA

Ajuntament
de Castelldefels

4.3.2. Serveis d'Atenció a les Famílies (SAF)

SERVEIS D'ATENCIÓ A LES FAMÍLIES (SAF)	
Nom del servei: Serveis d'Atenció a les Famílies (SAF)	
Adreça: Serveis Socials de l'Ajuntament de Castelldefels, c. Tomàs Edison, 13	
Adreça electrònica: serveis.socials@castelldefels.org	
Professionals de referència	Professionals de Serveis Socials municipals.
Descripció del servei	El Servei d'Atenció a les Famílies (SAF) està especialitzat en l'atenció psicològica que té com a fita promoure canvis relacionals que millorin la qualitat de vida de les famílies, així com la millora de la seva adaptació al context social. El servei ha de facilitar que les persones assoleixin l'autonomia personal i funcional en la unitat familiar o de convivència que possibiliti el pla d'intervenció acordat amb el professional municipal.
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	És un servei que s'activa de forma reactiva per part dels Serveis Socials Bàsics, no duen a terme actuacions de prevenició ni sensibilització.
Detecció	A mesura que l'atenció psicològica o terapèutica del servei avança, si es detecten situacions de violència de gènere o masclista que no s'hagin manifestat o detectat abans, cal comunicar-ho al professional referent de Serveis Socials en l'espai de coordinació i valorar la derivació de la dona cap a l'atenció psicològica del SIAD.
Atenció	Els professionals referents dels equips tècnics de Serveis Socials han d'acordar, a mesura que disposin d'informació, si cal interrompre o no l'atenció a la dona en el SAF; en cas afirmatiu, cal que continuï l'atenció psicològica al SIAD.
Protecció	Des d'aquest servei no s'activen mesures de protecció. Si se'n detecta la necessitat, cal comunicar-ho a la responsable del servei.
Recuperació	Es duu a terme per mitjà del seguiment que els professionals referents dels equips tècnics de Serveis Socials fan de la dona.
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	Mossos d'Esquadra – Grup d'atenció a la víctima. Serveis Socials, SIAD, Hospital, CASAP Can Bou, CAP Castell. S'han de fer actuacions de coordinació directa entre tècnics.
Recollida d'informació	Es recull la informació de la dona/ família en l'entrevista presencial que es fa a les dependències de Serveis Socials.

4.4. Àmbit sanitari

4.4.1. Centres d'atenció primària

CENTRES D'ATENCIÓ PRIMÀRIA DE CASTELLDEFELS	
<p>Nom del servei: CAP CASTELL, CASAP CAN BOU i CUAP</p> <p>Adreces:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ CAP El Castell, c. Guillermo Marconi, 9. Tel. 93 636 66 60 ▪ CAP Can Bou, av. Ciutat de Màlaga, 18-22. Tel. 93 665 56 59 ▪ Centre d'Urgències d'Atenció Primària (CUAP), c. Guillermo Marconi, 8. Tel. 93 554 78 06 ▪ Centre d'Atenció a la Salut Sexual i Reproductiva (ASSIR), c. Guillermo Marconi, 9. Tel. 93 636 66 88 	
Professionals de referència	<p>CAP Castell Adjunta a direcció Metgessa de família Infermera Trebballadora social</p> <p>CASAP Can Bou Infermera (referent i coordinadora) Metgessa de família Infermera Pediatria Trebballadores socials</p> <p>CUAP Castell Metgessa (coordinadora CUAP)</p>
Descripció del servei	<p>Cal que la tasca dels professionals de l'àmbit d'atenció primària, pel que fa a la detecció i protecció de les víctimes de violència domèstica, estigui unificada; és a dir, cal que tots utilitzin les mateixes eines i els recursos que tenen al seu abast per poder oferir un tracte integral a la usuària.</p>
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	<p>Es recomana mantenir una actitud d'atenció activa davant la possibilitat que les dones que visiten els serveis sanitaris pateixin una situació de violència, l'hagin patida o es trobin en risc de patir-la.</p>
Detecció	<p>En el moment que el professional de la salut sospita que una dona pot estar vivint una situació de violència, s'ha de tractar de confirmar o descartar aquesta situació. Per a això, cal dur a terme una entrevista clínica.</p> <p>Els professionals que treballen en la lluita contra la violència domèstica sovint es troben davant la confrontació ètica i moral de si cal denunciar l'existència d'un cas de maltractament.</p> <p>Hi ha una sèrie de signes i símptomes que poden fer pensar que la dona pateix violència masclista. És important que el conjunt de professionals de la salut els conegui i mantingui una actitud d'alerta en la consulta, ja que la detecció d'aquests signes pot permetre intervenir sobre situacions de violència.</p> <p>La forma més freqüent d'abús és la psicològica o emocional que, tot i que és la violència més invisible a la primera vista, va deixant marques profundes en la salut física i mental de les dones que la pateixen. Té un caràcter insidiós que fa que perduri en el temps, i la seva reiteració va destruint de manera progressiva l'autoestima de la dona, fins al punt que en molts casos li costa identificar-se com a dona maltractada. Fins i tot en els casos en què la violència és física, són una minoria les dones</p>

	<p>que acudeixen al sistema sanitari amb una queixa explícita d'haver-la viscut o d'estar-la vivint.</p> <p>Per tal de garantir l'abordatge multidisciplinari, cal donar-li informació dels recursos socials, psicològics i legals.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Donar-li la llista de telèfons dels recursos del circuit contra la violència masclista, si s'escau. - Informar-la de la línia d'atenció a les dones en situació de violència que funciona les 24 h (Cat. Salut) 900 900 120 i del 112 d'atenció urgent.
Atenció	<p>Cal diferenciar:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dona que presenta indicadors de sospita, però que manifesta no patir violència. Cal iniciar una reflexió conjunta amb la dona, que pot desembocar en una confirmació de la sospita per part dels professionals. Aquesta situació pot derivar cap a consciència per part de la dona de trobar-se davant d'un perill extrem o no. • Dona que presenta indicadors de sospita i manifesta patir violència. Cal valorar aspectes relacionats amb la seguretat i el perill que corre la dona. Perill extrem o no. • Dona que pateix una agressió sexual El personal sanitari d'atenció primària i/o ASSIR o d'un altre dispositiu sanitari no hospitalari que atengui una agressió sexual ha de garantir la valoració física, psíquica i social de la dona. S'ha de valorar també la necessitat de remetre a la víctima a un centre hospitalari, sense que hi hagi rentats ni canvis de roba. En cas de fel·lació, és important evitar, en la mesura que sigui possible, la presa de líquids o aliments abans del reconeixement de la víctima a l'hospital. <p>En tots els casos els professionals seguiran les instruccions i protocols establerts als CAP per aquestes situacions.</p>
Protecció	<p>ATENPRO (telèfon d'assistència mòbil). Servei gestionat per Creu Roja Espanyola i al qual s'accedeix exclusivament a través dels Serveis Socials de l'Ajuntament o el SIAD. Els requisits d'accés a aquest servei estan marcats pel Ministeri d'Assumptes Socials. El servei consisteix en lliurar a la dona d'un telèfon mòbil amb geolocalització que la usuària activa i que atén una central que connecta immediatament amb la Policia Local i els Mossos d'Esquadra. A més, des de la central es fa un seguiment de la situació de la dona i els seus fills, i es passa la informació a la treballadora social referent de la dona.</p>
Recuperació	<p>Seguiment a consulta.</p>
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	<p>Mossos d'Esquadra – Grup d'atenció a la víctima Serveis Socials, SIAD, Hospital, CASAP Can Bou, CAP El castell, CSMIJ i CSMA.</p>
Recollida d'informació	<p>Es recull la informació de la dona en l'entrevista presencial que es fa a les consultes mèdiques.</p>

4.4.1.1. Pautes d'actuació dels serveis de salut

Cal diferenciar:

Dona que presenta indicadors de sospita però que manifesta no patir violència

Davant de la sospita, cal fer una reflexió conjunta amb la dona de la situació en la qual es troba (sospita de l'existència de violència), relacionant els indicadors detectats amb la possible existència de violència.

Si després de preguntar a la dona si pateix violència, la dona confirma aquesta situació, s'ha de valorar la seguretat i, en funció de si es troba en una situació de perill extrem o no, s'ha de procedir al pla d'actuació que correspongui:

EN CAS QUE NO PRESENTI PERILL EXTREM

- Dir-li que la violència és un delicte i que té dret a denunciar-ho.
- Informar-la sobre els seus drets i els dels seus fills i filles (si en té).
- Explicar-li el comportament de la violència (cicle, conseqüències, etc.).
- Explicar-li les repercussions que té la violència sobre la salut i el benestar d'ella mateixa i de la seva família (especialment menors i persones dependents).
- Transmetre-li missatges de suport: desculpabilitzar-la, reforçar el fet d'haver comunicat la violència, garantir-li la confidencialitat, respectar-li l'autonomia, explicar-li que hi ha més dones que viuen el mateix, explicar-li que hi ha persones que poden ajudar-la.

Treballar a la consulta (seguiment)

- Atenció integral o interdisciplinària. Cal considerar la interconsulta de tot el personal sanitari implicat (amb el consentiment de la dona) i elaborar un pla de tractament comú, en què cada professional de la salut tingui assignades responsabilitats i tasques, així com el seguiment posterior.
- Tractament dels problemes físics, psíquics i emocionals i atenció a la problemàtica social de la dona i/o família que s'ha trobat.
- S'ha d'establir un pla de consultes de seguiment per:
 - Plantejar i afavorir la presa de decisions per iniciar canvis en la situació.
 - Acompanyar la dona a l'hora d'afrontar la seva situació.
 - Prevenir nous episodis de violència.
- Convé oferir, si és possible, la participació en intervencions grupals (grups de dones en el centre o en altres recursos de la zona).

Derivar (si s'estima necessari i amb consentiment previ de la dona)

- Al personal de treball social si es detecten situacions de risc psicosocial.
- Als recursos adequats a la situació en la qual es troba la dona: cal posar la dona en contacte amb els recursos de la xarxa d'atenció a les dones que pateixen violència masclista que s'estimin necessaris, però mai abans que tot l'equip sanitari hagi fet un pla de treball interdisciplinari, hagi estudiat les circumstàncies particulars de la dona i hagi valorat la idoneïtat de cada recurs.
- Cal gestionar la cita del servei a què es deriva i coordinar l'actuació.

Actuar amb les persones dependents que conviuen amb la dona, si n'hi ha

- Si la dona té fills i filles menors, s'ha d'informar de la situació la professional de pediatria i aplicar el protocol d'actuació adreçat a aquesta població (valoració del risc, intervenció, derivació, etc.).
- Igualment, cal valorar la repercussió de la violència en altres persones dependents que conviuen amb la dona, i intervenir-hi o derivar-les si s'estima necessari.

Registrar a la història clínica

- Registrar la data corresponent en què la dona es troba en una situació de violència.
- Anotar el pla de seguiment acordat.
- Tenir en compte que aquest registre pot servir com a prova en un procés judicial.
- Hi ha la possibilitat de realitzar un informe social i incloure'l a la història. Aquest informe podria ser útil per a futurs processos judicials, en cas que n'hi hagués, ja que pot aportar el diagnòstic i la valoració social de la situació de violència.

Emetre informe de lesions, quan escaigui

- Hi ha l'obligació legal de posar en coneixement de l'autoritat judicial l'existència de lesions o d'altres símptomes davant de la constatació de violència, obligació que es compleix mitjançant la notificació al jutjat de l'informe de lesions i informe mèdic. S'ha de lliurar una còpia del document a la dona i se l'ha d'informar de les implicacions que té.
- A més, s'han d'establir estratègies perquè aquesta notificació no posi en perill la vida de la dona ni la dels fills o filles.

EN CAS QUE PRESENTI PERILL EXTREM

- Dir-li que la violència és un delicte i que té dret a denunciar-la.
- Informar-la sobre els seus drets i els dels fills i filles.
- Transmetre-li missatges de suport: desculpabilització, reforç del fet d'haver comunicat la violència, garantia de la confidencialitat, respecte de l'autonomia, explicació que hi ha més dones que estan vivint el mateix, explicació que hi ha persones que poden ajudar-la.
- Informar-la de la situació de perill en la qual es troba i plantejar-li les possibles estratègies a seguir.
- Transmetre-li que no està sola.

Treballar a la consulta (seguiment)

- Tractament dels problemes físics, psíquics i emocionals i atenció a la problemàtica social de la dona i/o família que s'ha trobat.
- S'ha de transmetre a la dona que no està sola.
- Cal plantejar-li les possibles estratègies a seguir i actuar segons la seva decisió.
- És convenient posar-la en contacte amb el personal de treball social d'urgències, si n'hi ha, o serveis de suport de 24 hores per a emergències per a dones maltractades.
- S'ha d'elaborar un pla de seguiment adaptat a la situació de la dona, en qualsevol dels tres escenaris.

Cal considerar la interconsulta de tot el personal sanitari implicat (amb el consentiment de la dona) i elaborar un pla de tractament comú, en què cada professional de la salut tingui assignades responsabilitats i tasques, així com el seguiment posterior.

Si decideix anar-se'n del domicili familiar el mateix dia

- Cal conèixer la situació familiar i els recursos amb què compta la dona:
 - Situació dels fills i filles: on són i com estan.
 - Persones de suport amb qui compta (familiars, amistats, etc.).
 - Documentació i diners que porta a sobre.
- Cal activar els serveis d'atenció d'urgències i emergències de la xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones en situacions de violència masclista, si s'escau.
- Cal oferir-li suport i seguiment (interès per tornar a veure-la i conèixer les novetats).

Si decideix tornar al domicili

- Cal concertar una cita per continuar la intervenció que en endavant ha d'anar encaminada a enfortir les àrees que dificultin la presa de decisions.
- Cal posar en marxa els mecanismes necessaris per a la protecció dels menors, si s'escau.
- Cal informar la dona de l'existència d'altres recursos de suport de la xarxa d'atenció i recuperació integral per a les dones en situacions de violència masclista, com ara centres d'informació i assessorament a la dona.
- Cal parlar-hi sobre la necessitat d'estar alerta i de crear un escenari de protecció per a ella i els menors, si s'escau, i sobre les mesures a tenir en compte per si ha d'abandonar la llar de manera urgent.

Si ja se'n va anar del domicili i segueix en perill extrem

- Cal informar la dona de l'existència de mesures legals d'allunyament de l'agressor i, si ja les ha sol·licitat i no són respectades, recomanar-li que ho comuniqui a l'autoritat competent.
- Sempre que sigui possible, convé realitzar un informe en què es relatin els fets per fer-los saber a l'autoritat.
- Cal activar els serveis d'atenció d'urgències i emergències, si s'escau.
- S'ha de posar la dona en contacte amb els recursos de la xarxa de dones que pateixen violència masclista que s'estimin oportuns (si es creu necessari i previ consentiment de la dona), en funció de la situació en què es trobi.
- Cal gestionar la cita del servei a què es deriva i coordinar l'actuació.

Actuació amb les persones dependents que conviuen amb la dona, si n'hi ha

- Si la dona té fills i filles menors, s'ha d'informar de la situació el personal de pediatria i aplicar el protocol d'actuació adreçat a aquesta població (valoració del risc, intervenció, derivació, etc.).
- Igualment, cal valorar la repercussió de la violència en altres persones dependents que conviuen amb la dona, i intervenir-hi o derivar-les, si s'estima necessari.

Registrar en la història clínica

- Que en la data corresponent la dona afirma ser víctima de violència i es troba en perill extrem.
- Anotar el pla de seguiment acordat.
- Aquest registre pot servir com a prova en un procés judicial.
- Hi ha la possibilitat de realitzar i incloure en la història un informe social. Aquest informe podria ser útil per a futurs processos judicials, en cas que n'hi hagi, ja que pot aportar el diagnòstic i la valoració social de la situació de violència.

Emetre informe de lesions i informe mèdic

S'ha de lliurar una còpia d'ambdós documents a la dona i se l'ha d'informar de les implicacions que tenen. A més, s'han d'establir estratègies perquè l'emissió d'aquests documents no posi en perill la vida de la dona ni la dels fills o filles.

Dona que presenta indicadors de sospita i manifesta patir violència

Si després de preguntar a la dona si pateix violència, la dona confirma aquesta situació, se n'ha de valorar la seguretat i, en funció de si es troba en una situació de perill extrem o no, s'ha de procedir al pla d'actuació que correspongui.

Treballar a la consulta (seguiment)

- Atenció integral o interdisciplinària. Cal considerar la interconsulta de tot el personal sanitari implicat (amb el consentiment de la dona) i elaborar un pla de tractament comú en què cada professional de la salut tingui assignades responsabilitats i tasques, així com el seguiment posterior.
- Tractament dels problemes físics, psíquics i emocionals i atenció a la problemàtica social de la dona i/o família que s'ha trobat.
- S'han d'oferir visites de seguiment fins a la confirmació o no confirmació de la sospita de violència: cal acompanyar la dona en el reconeixement de la situació de violència i en la presa de decisions, de manera empàtica.
 - Reforçar les situacions que afavoreixen la sensació de posseir el control sobre la seva vida.
 - Oferir visites de seguiment per als problemes de salut trobats, a fi de no perdre el contacte.
 - Acompanyar la dona en el procés de reconeixement de la situació de violència i a la presa de decisions.
- Convé oferir, si és possible, la participació en intervencions grupals (grups de dones en el centre o en altres recursos de la zona).

Derivar (si s'estima necessari i amb el consentiment previ de la dona)

- Al personal de treball social si es detecten situacions de risc psicosocial.
- Als recursos adequats a la situació en la qual es troba la dona: cal posar-la en contacte amb els recursos de la xarxa d'atenció a les dones que pateixen violència masclista que s'estimin necessaris, però mai abans que l'equip sanitari hagi elaborat un pla de treball interdisciplinari, hagi estudiat les circumstàncies particulars de la dona i hagi valorat la idoneïtat de cada recurs.
- Cal gestionar la cita del servei a què es deriva i coordinar l'actuació.

Actuar amb les persones dependents que conviuen amb la dona, si n'hi ha

Si la dona té fills i filles menors, s'ha d'informar de la situació el personal de pediatria i aplicar el protocol d'actuació adreçat a aquesta població (valoració del risc, intervenció, derivació, etc.).

Igualment, cal valorar la repercussió de la violència en altres persones dependents que conviuen amb la dona, i intervenir-hi o derivar-les, si s'estima necessari.

Registrar en la història clínica

- Que en la data corresponent la dona es troba en una situació de sospita de violència.
- Anotar el pla de seguiment acordat.
- Aquest registre pot servir com a prova en un procés judicial.
- Hi ha la possibilitat d'elaborar un informe social i incloure'l a la història. Aquest informe podria ser útil per a futurs processos judicials, en cas que n'hi hagi, ja que pot aportar el diagnòstic i la valoració social de la situació de violència.

Dona que pateix una agressió sexual

El personal sanitari d'atenció primària i/o ASSIR o d'un altre dispositiu sanitari no hospitalari que atengui una agressió sexual ha de garantir la valoració física, psíquica i social de la dona. S'ha de valorar també la necessitat de remetre la víctima a un centre hospitalari, sense que hi hagi rentats ni canvis de roba. En cas de fel·lació, és important evitar, en la mesura que sigui possible, la presa de líquids o aliments abans del reconeixement de la víctima a l'hospital.

Acollir, admetre i donar suport emocional

- Avaluar les lesions aparents, l'estat emocional i les necessitats imminents: confort, seguretat, acompanyament i planificació de cures.
- Informar la dona agredida del procés, especialment de la durada que tindrà i els implicats en la cura de la seva situació.
- Registrar l'hora d'admissió en el servei.
- Registrar en la història clínica.
- Subratllar que pot servir com a prova en un procés judicial.
- Transcriure els fets referits per la dona en relació amb l'agressió (data, lloc, hora, tipus d'agressió sexual) i els actes realitzats després de l'agressió i abans de l'exploració (rentat personal, presa d'aliments o medicació, etc.).
- Possible consum associat d'alcohol i altres drogues.
- Antecedents de malalties, intervencions, medicació, etc.
- Antecedents de violència, si n'hi ha.
- Història ginecològica: menarquia, tipus menstrual, data de l'última regla, mètode anticonceptiu, última relació sexual.

Contacte amb medicina forense, per a exploració conjunta amb ginecologia. Registrar l'hora d'arribada del o de la forense.

Contacte amb professionals necessaris: ginecologia, cirurgia de guàrdia, malalties infeccioses, psiquiatria i/o traumatologia, treball social.

Actuació a l'hospital

Exploració i tractament

- Suport psicològic i emocional.
- Anamnesi única i conjunta del conjunt de professionals de la salut i forenses.
- Recollida de mostres biològiques i físiques.
- Tractament terapèutic i profilàctic.
- Comunicació al jutjat.

Exploració (general i ginecològica)

Examen de la superfície corporal

- Detallar la localització i la importància de lesions (ferides, contusions, erosions, laceracions), o bé consignar, si s'escau, que no n'hi ha. En cas d'haver-n'hi, és convenient fer fotografies, amb el consentiment previ de la dona.
- Prendre taques de semen, sang o altres fluids en la superfície corporal, mitjançant hisop estèril lleugerament humitejat amb aigua destil·lada, i col·locar les mostres en un tub que cal segellar, retolar i mantenir refrigerat (4-8 °C).

Exploració ginecològica

- Inspecció vulvovaginal: detallar ferides, hematomes i contusions, o bé consignar, si s'escau, que no n'hi ha.
- Preses vaginals (o anals o bucal) amb hisops secs i estèrils per a investigació d'esperma. Cal guardar-les a les fundes sense introduir-les en cap mitjà conservant, mantenir-les refrigerades (4-8 °C) i retolar-les. Es recomana fer la presa amb almenys dos hisops.
- Rentat vaginal (o anal o bucal) amb 10 cc de sèrum fisiològic estèril per a la recollida de possibles restes de semen. Cal recollir-ho en un tub estèril apropiat que pugui tancar-se hermèticament, retolar-lo i mantenir-lo refrigerat (4-8 °C). El rentat vaginal ha de ser posterior a la presa de mostres per al cribratge de malalties de transmissió sexual.
- La retolació de les mostres ha d'incloure el nom de la dona, la data i la firma del o de la professional. Les diferents mostres s'han d'introduir en un sobre amb el nom de la dona dirigit a medicina forense del jutjat de guàrdia.
- Tacte bimanual: per determinar la mida, la forma, la consistència i la mobilitat uterina, així com la possible existència de masses o dolor annexal. Eventualment pot necessitar-se una ecografia.

Documentació

PROTOCOLS DE MALTRACTAMENT CAN BOU

MALTRACTAMENT ADULTS

- Quan s'atengui a la dona maltractada per les seves lesions en un centre sanitari el personal facultatiu emetrà un **informe de lesions o judicial**, que serà el punt de partida del procediment judicial.
- Es lliurarà un exemplar a la persona interessada si va acompanyada de mossos, un altre al Jutjat VIA FAX, i es guarda a l'arxiu del centre.
- En un termini màxim de 72 hores es realitzarà un judici ràpid, on es prendran les mesures oportunes de protecció.

CODIFICACIÓ DE PROBLEMES DE SALUT

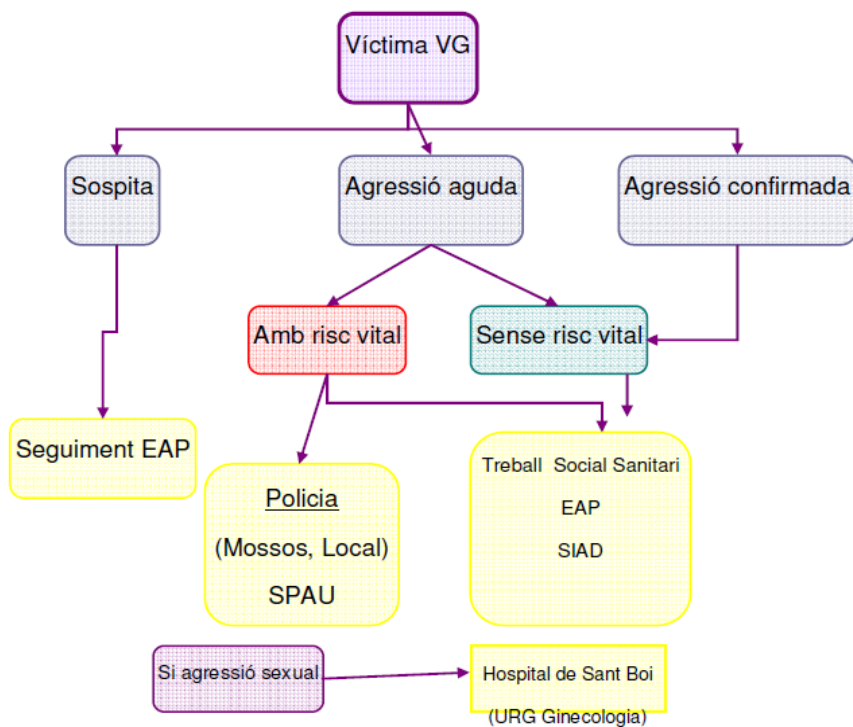
- Y07.0 = Síndrome maltractament per part de l'espòs o parella
- T74.2 = Abús sexual
- Z61.6 = Problemes associats a maltractament físic del nen
- Y07.1 = Síndrome maltractament per part del pare o mare

TELÈFONS D'INTERÈS

- **MOSSOS D'ESQUADRA**.....088 ó 93 551 91 10; ext.45528 ó telf. Directe del Grup d'Atenció a la Víctima: 93 636 78 98 de 9h a17:30h i demanant pel Cap de Mossos, Josep Huguet .
- **POLICIA LOCAL**.....092 ó 93 636 03 20 (demanar per agents de la Policia Assistencial) : 93 664 69 65 i FAX: 93664 57 33)
- **Telf únic d'emergències**.....112

- **UFAM** abusos sex menors 932532132
- **SAHM** (servei atenció home maltractador) Heinrich Geldschläger
C/ Garcilaso, 23-27
Teléfono: 933 491 610
- **Centre d'Informació i Recursos per a Dones (SIAD)**
Suport psicològic i assessoria jurídica (concertant cita prèvia)
Centre d'Informació i Recursos per a les Dones - Polítiques Igualtat
C. Església, 117 (Centre Cívic Els Canyars)
Castelldefels (Baix Llobregat)
Tef.: 936 651 150 extensió 504 - Directe 667 871 709

INFORME MÈDIC I MAPA ANATÒMIC

CENTRE ASSISTENCIAL:

DATA: .. / .. / .. HORA: ACOMPANYANT: SÍ NO Qui és?
COGNOMS: NOM:
DATA DE NAIXEMENT: .. / .. / .. EDAT: DNI:
DOMICILI: POBLACIÓ:

DADES DE L'AGRESSIÓ

LLOC: Domicili Carrer Lloc públic:.....
DATA: .. / .. / .. HORA: TESTIMONIS: SÍ NO DENÚNCIA: SÍ NO
AGRESSIONS PRÈVIES: SÍ NO DENÚNCIES PRÈVIES: SÍ NO

MECANISMES D'AGRESSIÓ:

Cops amb objecte contundent Cops de puny Arma blanca Arma de foc
Altres:
AGRESSIÓ SEXUAL: SÍ NO

DADES ASSISTENCIALS

DESCRIPCIÓ DE LES LESIONS⁽¹⁾

EXPLORACIÓ FÍSICA:

ESTAT PSÍQUIC ACTUAL

Ansietat Depressió Agressivitat
Altres:

ANTECEDENTS:

Patològics:
Psiquiàtrics:
Ginecològics:
Toxicològics:
Alcohol: SÍ No Drogues: SÍ No

INFORMACIÓ CONFIDENCIAL: Aquest document pot contenir dades personals que afectin la intimitat de les persones i, per tant, només el destinatari està autoritzat a fer-ne ús. La Llei orgànica 15/1999 preveu sancions penals en cas d'utilització no autoritzada de les dades de caràcter personal.

EXPLORACIONS COMPLEMENTÀRIES: _____

DIAGNÒSTIC: _____

TRACTAMENT: _____

REVISIÓ I SEGUIMENT: _____

PLA D'ACTUACIONS I OBSERVACIONS: _____

DERIVACIONS: CAP, Salut Mental, Hospital, CAS , Serveis Socials, Serveis jurídics:
Comunicat judicial: SÍ NO

INFORMACIONS:

Serveis Pla de seguretat Díptics Adreces

DADES FACULTATIU/IVA:

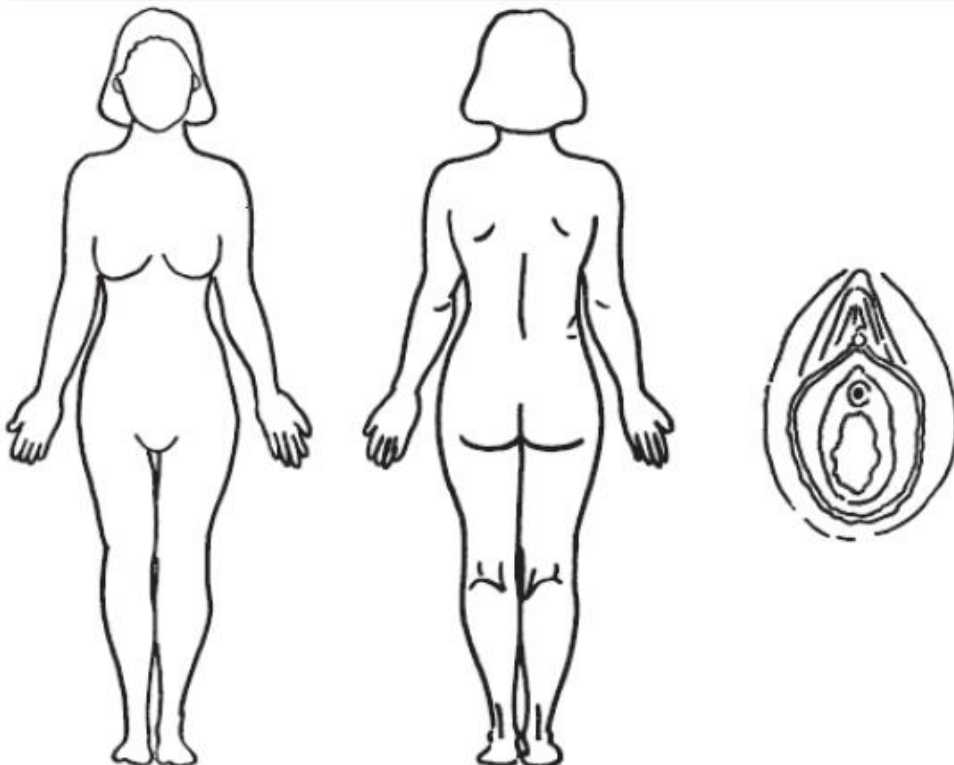
NOM: _____ COGNOMS: _____

Núm. de col·legiat/ada: _____

Signatura

(1) Tipus de lesions (contusions superficials, profundes, complexes, vessaments, erosions, mossegades, ferides simples, profundes, contuses, per armes de foc o arma blanca, cremades, fractures, lesions genitals-anals...), localització anatómica, forma (instrument-objecte...), disposició (diagonal, longitudinal...), longitud relativa, aspecte, color (segons la data), si està cicatritzada, si sagna...

INFORMACIÓ CONFIDENCIAL: Aquest document pot contenir dades personals que afectin la intimitat de les persones i, per tant, només el destinatari està autoritzat a fer-ne ús. La Llei orgànica 15/1999 preveu sancions penals en cas d'utilització no autoritzada de les dades de caràcter personal.

HOSPITAL DE VILADECANS	
<p>Nom del servei: Hospital de Viladecans Adreça: av. de Gavà, 38, Viladecans Telèfon: 93 659 01 11 (centraleta) Telèfon Treball Social: 667 051 528</p>	
Professional de referència	Metge i infermera del Servei d'Urgències i treballadores socials.
Descripció del servei	<p>L'Hospital de Viladecans és referència per als municipis de Castelldefels, Gavà, Viladecans, Begues i Sant Climent.</p> <p>El centre està acreditat com a hospital general bàsic d'aguts i té com a referència per a adults l'Hospital Universitari de Bellvitge, per a pediatria l'Hospital de Sant Joan de Déu i per a obstetrícia l'Hospital de Sant Boi de Llobregat.</p> <p>L'hospital de Viladecans funciona com a recurs de derivació i principal activador del protocol d'atenció en casos d'urgència. Les dones acudeixen a l'hospital quan s'ha produït una agressió o perquè hi ha una afectació psicològica greu. També es pot donar el cas que els professionals que atenen la dona identifiquin sospita de maltractament en una assistència.</p> <p>Les dones hi arriben per iniciativa pròpia o acompanyades per algun dels serveis que integren el circuit, generalment Policia Local o Mossos d'Esquadra.</p>
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	Cal garantir en tot moment que tots els professionals coneixen el protocol intern i les diferents coordinacions que s'han de realitzar en un cas de violència de gènere, mitjançant sessions informatives i mantenint actualitzat i publicat el protocol.
Detecció	<p>En alguns casos, la dona ja explicita l'agressió. En altres casos la dona ve per altres símptomes, i després de l'anamnesi de la infermera i els doctors en un primer contacte, es detecta la situació de violència de gènere que està patint.</p> <p>Si aquesta situació es produeix en horari d'atenció de la Unitat d'Atenció a la Ciutadania, Participació i Treball Social, un cop atesa pel personal sanitari i d'acord amb el seu estat de salut ha de ser la treballadora social de l'hospital qui ha de fer l'acompanyament social a la dona i informar-la dels seus drets i dels recursos que té a l'abast, així com ha de mantenir en tot moment que la dona estigui en un espai privat i acompanyada.</p> <p>En cas que l'assistència tingui lloc fora de l'horari d'atenció, ha de ser el personal sanitari qui atengui la dona i la informi dels recursos que té a l'abast. Així mateix, si la dona rep l'alta, s'ha d'informar la treballadora social de l'hospital per tal que pugui coordinar el seguiment del cas amb els serveis de la xarxa municipal.</p>
Atenció	<p>L'atenció a la dona ve donada per l'accés als serveis mèdics, generalment mitjançant el Servei d'Urgències. És en aquest primer moment de primera atenció quan es valora la gravetat i/o urgències de la situació, i són el metges del servei qui han de fer les passes següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Anamnesi: consisteix en la descripció de l'esdeveniment. - Exploració física. - Proves complementàries. - Diagnòstic/Valoració de lesions. - Prescripció del tractament.

	<p>Després de la valoració al Servei d'Urgències, de l'exploració física i de fer les proves necessàries, independentment que se signi l'alta en funció del diagnòstic i el tractament prescrit, des de l'hospital es redacta un comunicat judicial. Si la dona vol denunciar serà Mossos d'Esquadra els qui l'orientin d'acord amb el protocol i l'acompanyin a comissària en cas que hagi rebut l'alta mèdica. També se l'ha d'informar de la resta de serveis que estan inclosos a la xarxa.</p> <p>Quan la dona presenta indicadors de sospita de violència, cal iniciar una reflexió conjunta amb ella, mantenint una actitud empàtica amb escolta activa per tal de facilitar la comunicació i expressió de sentiments. I cal coordinar el cas amb la treballadora social, amb l'objectiu de treballar la problemàtica de manera integral i interdisciplinària, fent-ne seguiment i coordinant la situació de la dona amb els serveis de la xarxa.</p>
<p>Protecció</p>	<p>En l'assistència mèdica cal garantir els aspectes següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - L'administrativa que realitza l'admissió de la pacient n'ha d'informar la infermera de triatge. - Acol·lida per la infermera de triatge, que ha de trucar a la treballadora social i el metge que correspongui de la possibilitat de pacient amb criteri de violència de gènere. - El facultatiu d'urgències du a terme la visita i l'informe mèdic tenint en compte: <ul style="list-style-type: none"> • La confidencialitat, en cas de venir acompanyada es recomana fer sortir els acompanyants de la visita. • Deixar constància a l'informe mèdic de totes les lesions físiques i de l'estat emocional i psicològic. <p>És important tenir en compte que durant l'estada al nostre centre s'ha de preservar la integritat física de la dona, per tant:</p> <ul style="list-style-type: none"> • La pacient ha de romandre sempre dintre del Servei d'Urgències, mai a la sala d'espera, i cal tancar la porta del box. • En cap cas s'ha de deixar passar el presumpte agressor. • Si la víctima s'ha de desplaçar per fer proves complementàries, sempre ha d'anar acompanyada d'un zelador. <p>Si es valora necessari, es poden contactar amb els serveis adequats, per tal d'afavorir la seguretat i la protecció a les víctimes. Si la dona té fills menors de 18 anys a càrrec, cal comunicar la situació als Serveis Socials oportuns, amb la finalitat de protegir els menors de la situació de maltractament.</p>
<p>Recuperació</p>	<p>La treballadora social ha de notificar als serveis de la xarxa implicats que s'ha atès una dona en situació de violència masclista a fi de dur a terme una coordinació del cas que permeti atendre la dona i activar els recursos pertinents, segons el cas. Així mateix, s'ha de mantenir informada de l'evolució de la dona.</p>
<p>Altres consideracions</p>	
<p>Coordinació / Derivació</p>	<p>Coordinacions amb tots els serveis i dispositius del circuit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servei d'Informació i Assessorament a les Dones (SIAD) - Serveis Socials municipals - Equips d'Atenció Primària. - Centres de Salut Mental d'Adults. - Centres de Salut Infantojuvenils. - Mossos d'Esquadra. - Policia Local

	Derivacions als recursos socials i sanitaris adequats a la situació personal i familiar en què es trobi la dona.
Recollida d'informació	La informació que es recull és a través de les entrevistes i l'observació directa amb les dones. Cal contrastar-la i ampliar-la amb la informació obtinguda a través d'altres professionals que han mantingut contacte amb la víctima durant l'atenció a l'hospital. Principalment els ítems que es recullen són: situació personal, econòmica, laboral, social i d'habitatge.

4.4.3. Centre de Salut Mental (CSMA)

CENTRE DE SALUT MENTAL PER A ADULTS (CSMA)	
<p>Nom del servei: Centre de Salut Mental per a Adults (CSMA) Adreça: c. Dr. Fleming, 23, Castelldefels Telèfon: 93 635 05 50 Adreça electrònica: csmcastelldefels@pssjd.org</p>	
Professional de referència	Coordinadora CSMA i treballadores socials.
Descripció del servei	<p>El Centre de Salut Mental per a Adults de Castelldefels forma part de la xarxa assistencial pública que gestiona el Parc Sanitari Sant Joan de Déu que disposa d'altres serveis com urgències, unitats d'hospitalització, hospitals de dia, serveis de rehabilitació comunitària o llars residència.</p> <p>Ofereix assistència especialitzada a les persones que pateixen algun trastorn mental en règim ambulatori, amb especial èmfasi en el trastorn mental greu. Es realitza un tractament global i específic per part d'un equip interdisciplinari format per professionals de la psiquiatria, la psicologia, la infermeria i el treball social.</p> <p>Les funcions del CSMA són l'avaluació, diagnòstic, orientació, coordinació, tractament i seguiment dels trastorns mentals. També es duen a terme programes de prevenció, docència i recerca.</p> <p>Visites amb cita prèvia. Horari d'atenció:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de dilluns a dijous de 8:30h a 14 h. - divendres de 10.30h a 14 h. - dilluns i dimecres de 16 a 18 h.
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenció i sensibilització	Detecció de situacions de risc que poden esdevenir en violència de gènere.
Detecció	<p>Durant les entrevistes amb pacients es pot detectar que alguna dona de la família pateix una situació de violència de gènere. En aquests casos s'ha de treballar per a la identificació del problema per part de la víctima i se n'ha de fer la derivació als recursos pertinents (SIAD i SIE).</p> <p>En cas que la víctima expressi una situació d'urgència i/o apareguin evidents indicadors de maltractament, se la deriva al servei d'urgències de l'ABS corresponent o bé a l'hospital de referència, i es treballa la derivació als cossos de seguretat per tal de fer la denúncia pertinent.</p> <p>La intervenció del CSMA es pot produir també per una detecció des del SIAD. En el procés d'atenció a una dona en situació de violència es pot detectar la necessitat que el CSMA faci una valoració del seu estat de salut mental; com que l'accés a aquest servei el determina el metge de capçalera, la professional del SIAD hi establirà contacte.</p>
Atenció	<p>L'atenció a la problemàtica de violència de gènere habitualment ve donada indirectament, és a dir, es detecta i s'atén dins les consultes per altres trastorns presentats que requereixen del seguiment al CSMA.</p> <p>Per tant l'atenció no és específica sinó que va englobada en el tractament clínic que requereix el cas.</p>

	<p>Quan es consideri necessari, cal demanar suport al SIAD i a Serveis Socials (si s'escau) per tal que es puguin fer entrevistes de valoració de la situació, així com la derivació a algun d'aquests serveis.</p>
Protecció	<p>Si es valora necessari, es pot contactar amb serveis adequats: mossos, serveis socials, jutjats, etc. per tal d'afavorir la seguretat i protecció de les víctimes i sobretot dels fills i filles menors.</p>
Recuperació	<p>Es poden dur a terme accions de rehabilitació i reinserció social, sempre que es presenti una psicopatologia i hi hagi un diagnòstic psiquiàtric que ho justifiqui.</p>
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	<p>Amb tots els serveis i dispositius del circuit.</p>
Recollida d'informació	<p>La informació que es recull a les entrevistes directes amb les pacients i/o la seva família, així com la història clínica. Si s'escau, s'elaboren informes clínics i socials.</p>

4.4.4 Centre d'Atenció i Seguiment a Drogodependències (CAS)

CASD SANT BOI DE LLOBREGAT (BENITO MENNI)	
<p>Nom del servei: Centre d'Atenció i Seguiment a Drogodependències de Sant Boi de Llobregat (CAS) Adreça: c. Dr. Antoni Pujadas, 38, Sant Boi de Llobregat Telèfon: 93 652 99 85 Adreça electrònica: casd.hbmenni@hospitalarias.es</p>	
Professional de referència	Treballadora social
Descripció del servei	<p>El Centre d'Atenció i Seguiment a les Drogodependències és un recurs assistencial especialitzat en el tractament de les addiccions i dirigit a persones de més de 18 anys.</p> <p>L'equip assistencial és multidisciplinari i presta atenció des del vessant biopsicosocial; programa el procés terapèutic de cada usuari i proposa derivacions a altres recursos de la xarxa d'atenció a les drogodependències.</p> <p>La cartera de serveis ofereix:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Acollida, informació i assessorament per als pacients i els seus familiars. - Tractament medicofarmacològic per desintoxicacions, tractaments substitutius (programa de manteniment amb metadona), prevenció de recaigudes i altres complicacions orgàniques associades, vacunacions i altres. - Tractament psicològic amb suport motivacional (teràpia individual, de grup i familiar). - Programes de salut i educació sanitària preventiva (intercanvi de xeringues i facilitació de preservatius). - Informació, orientació i assessorament en els àmbits social, familiar, laboral, econòmic, judicial i de l'oci. - Coordinació amb programes de mesures penals alternatives (penals i administratives) i atenció a persones en "tercer grau" o medi obert procedents del sistema judicial.
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenió i sensibilització	<p>Promoure la prevenió i la intervenció específiques sobre la violència masclista, reconeixement de la doble problemàtica. Potenciar la formació continuada sobre la temàtica.</p> <p>Oferir l'orientació i les eines necessàries per detectar i atendre les dones en situació de violència masclista que segueixen tractament per tal de frenar les conseqüències associades a la seva salut i benestar psicosocial.</p> <p>Promoció de les relacions no violentes en els usuaris que segueixen tractament al CAS.</p>
Detecció	<p>Oferir les eines necessàries a les dones en situació de violència masclista que segueixen tractament al CAS per tal de prevenir les conseqüències associades a la seva salut i benestar psicosocial.</p> <p>Sensibilitzar els homes que segueixen tractament al CAS sobre l'impacte de la violència exercida contra la parella i els fills i filles. Promoure un canvi i millora en les seves relacions personals per evitar l'ús de qualsevol tipus de violència</p>

<p>Atenció</p>	<p>En la primera visita d'inici de tractament o en visites successives, el professional del CAS referent de la dona ha de valorar si hi ha indicadors que facin sospitar que hi ha risc de violència masclista. En el supòsit que es confirmi que la dona i els seus fills i filles estan patint una situació de violència, cal fer l'abordatge específic tant per avaluar el nivell de perill en què es troben, com per dissenyar les intervencions necessàries per donar resposta als indicadors de risc, així com a les diferents necessitats del procés terapèutic del tractament que segueixi per la seva addicció.</p> <p>Detectar i motivar els homes en tractament al CAS a tractament en serveis d'atenció a homes per a la promoció de relacions no violentes.</p>
<p>Protecció</p>	<p>S'ofereix a la dona en situació de violència masclista la màxima confidencialitat dins l'espai terapèutic per garantir-li la protecció.</p> <p>Si es valora necessari, es pot contactar amb els serveis adequats: mossos, serveis socials, jutjats, etc. per tal d'afavorir la seguretat i protecció a les víctimes i sobretot els fills i filles menors.</p>
<p>Recuperació</p>	<p>Segons el nivell de risc detectat i les necessitats personals i familiars de la dona, cal informar dels diferents serveis especialitzats d'intervenció i se n'ha de fer, amb el consentiment previ de la dona, la coordinació o la derivació a altres recursos especialitzats. En el cas que la dona no vulgui ser derivada a cap servei, se l'ha d'acompanyar en el procés terapèutic, vetllant pel seu benestar físic i mental i oferint-li en tot moment suport i atenció integral.</p> <p>En tot el procés terapèutic s'acompanya i assessora la dona en el seguiment de l'abordatge de la situació de violència (reconeixement, presa de decisions, recuperació...), juntament amb el tractament de la seva addicció.</p> <p>Cal derivar als serveis d'atenció a homes per a la promoció de relacions no violentes tot aquell usuari que desitgi profunditzar en aquest tema.</p>
<p>Altres consideracions</p>	
<p>Coordinació / Derivació</p>	<p>Coordinacions amb tots els serveis i dispositius del circuit.</p> <p>Derivació als recursos socials i sanitaris adequats a la situació personal i familiar en què es trobi.</p>
<p>Recollida d'informació</p>	<p>La informació que es recull en les entrevistes directes amb els pacients i/o la seva família.</p>

4.4.5 Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ)

CENTRE DE SALUT MENTAL PER A JOVES (CSMIJ)	
<p>Nom del servei: Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) Adreça: c. València, 4-8, bxs. Castelldefels Tel. 93 634 25 22 Adreça electrònica: csmij_castelldefels@fundacioorienta.com</p>	
Professional de referència	<p>Cap de servei Treballadora social Infermera</p>
Descripció del servei	<p>El Centre de Salut Mental Infantil i Juvenil (CSMIJ) és un servei assistencial públic i gratuït, que ofereix intervencions assistencials i preventives especialitzades en salut mental a infants i joves fins als 17 anys i a les seves famílies.</p> <p>Té com a objectiu donar resposta a les necessitats dels nens o joves amb problemes emocionals, que pateixen algun trastorn mental o amb risc de patir-lo i que pot dificultar la seva evolució normal.</p> <p>És un servei d'atenció primària especialitzada, integrat a la xarxa pública, comunitari i coordinat amb els dispositius assistencials del sector per assegurar un abordatge global i la continuïtat assistencial.</p> <p>L'equip està conformat per professionals de la medicina, psiquiatria, psicologia clínica, infermeria i treball social. Un equip multidisciplinari per donar una resposta integral.</p> <p>El treball terapèutic pot ser individual, familiar o en grup i, segons les necessitats del pacient, la resposta terapèutica serà d'assessorament, orientació, diagnòstic, tractament psicoterapèutic i/o farmacològic, quan sigui necessari. Es considera important la incorporació dels pares al procés terapèutic.</p> <p>A més de l'activitat assistencial ordinària, el CSMIJ de Castelldefels duu a terme diversos programes específics com són el programa de trastorns mentals greus (TMG), el programa de suport a la primària de salut (PSAP) i el programa Salut i Escola.</p> <p>Horari: Dilluns a dijous de 8.00 a 18:00 h. Divendres de 8.00 a 14 h. Les visites són amb cita prèvia. En cas d'urgència, fora de l'horari normal, es pot anar a l'Hospital de Sant Joan de Déu d'Esplugues de Llobregat.</p> <p>Per demanar visita al CSMIJ, és aconsellable fer-ho a través del professional de referència: pediatre, metge de capçalera, psicopedagog de l'EAP de l'escola, educador/treballador social de serveis socials, el qual ha de valorar la necessitat de la intervenció, i facilitar la derivació al nostre servei.</p>

Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenició i sensibilització	<ul style="list-style-type: none"> - Intervencions educatives i d'assessorament a equips de salut, per afavorir la sensibilització i detecció de relacions patològiques. - Mitjançant els grups terapèutics d'adolescents, tractar continguts d'educació i regulació emocional i de salut afectivosexual. - Mitjançant grups psicoeducatius de pares d'adolescents, treballar per millorar la comunicació emocional amb els fills, i fer-los més coneixedors dels aspectes sans o patològics en aquesta franja d'edat. - Tallers psicoeducatius als instituts, dintre del Programa de Salut i Escola.
Detecció	<ul style="list-style-type: none"> - En entrevistes a joves, explorar l'àrea afectiva de la jove, estils relacionals, parelles en aquell moment... - En entrevistes familiars, explorar si es dona violència masclista en el nucli familiar.
Atenció	<p>Les accions a fer van en funció a la situació que presenti la dona: si té menors a càrrec o no, si reconeix patir violència o no, si hi ha perill per la seva vida o no, si es tracta d'un maltractament agut o crònic...</p> <p>L'atenció va encaminada a sensibilitzar a la dona respecte a la victimització que està patint i els riscos que suposa. Cal activar el circuit de violència del territori orientant-la en les passes a fer per tal que pugui estar protegida ella i les persones del seu voltant.</p> <p>Si la dona que pateix violència té menors a càrrec, activar el circuit d'atenció a infància en risc.</p>
Protecció	<p>Si es tracta de situacions d'agressió sexual o moments en què es tem per la seva integritat física caldrà, contactar amb els serveis d'emergències, 112, o dispositius de seguretat.</p>
Recuperació	<p>Un cop les víctimes (dona o menors exposats) estan protegides, i ha cessat l'exposició, es pot iniciar un tractament terapèutic per elaborar possibles experiències traumàtiques, augmentar la seva autoestima, autoconcepte i autonomia, i restablir relacions saludables.</p>
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	<p>Amb tots els serveis i dispositius del circuit.</p>
Recollida d'informació	<p>Registre a la historia clínica del pacient de la detecció / sospita de violència masclista i les accions que es duen a terme.</p>

4.5. Àmbit jurídic

4.5.1. Jutjat de Violència sobre les Dones (VIDO)

A Gavà hi ha un jutjat específic de violència: Jutjat de Violència sobre la Dona n. 1 (en endavant VIDO) que permet una atenció i seguiment de la violència masclista vers les dones en l'àmbit de la parella i de la família.

La Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere, regula el funcionament i les competències dels VIDO. Té competència per instruir les causes sempre que els delictes hagin estat comesos per l'autor contra la seva cònjuge o excònjuge, o contra la dona amb qui estigui o hagi estat lligat per una relació d'afectivitat, fins i tot sense convivència. Buscant una eficàcia més gran s'unifica en una única instància el coneixement, tant de les qüestions penals com d'aquelles qüestions civils relacionades, i es disposa d'una sèrie de mesures dirigida exclusivament a la lluita i prevenció d'aquesta xacra social i cultural.

S'encarrega de la instrucció dels processos per exigir responsabilitat penal per qualsevol delictes contra els drets i deures familiars i adopta les corresponents mesures penals de protecció: l'ordre de protecció, en els casos en què, existint indicis fonamentats de la comissió d'un delictes o falta contra la vida, integritat física o moral, llibertat sexual, llibertat o seguretat, resulti una situació objectiva de risc per a la víctima que requereix l'adopció d'alguna mesura de protecció.

Ordre de protecció

És un instrument dissenyat per protegir a la víctima de la violència davant de qualsevol tipus d'agressió i pretén que la víctima obtingui un estudi integral de protecció que compregui mesures cautelars de naturalesa penal, civil i de protecció social.

Proporciona

- Protecció física: evitar que l'agressor es pugui apropar a la víctima i cometre noves agressions.
- Protecció jurídica: possibilitar que la víctima obtingui immediatament seguretat jurídica a través d'atribució inicial de l'habitatge familiar, concessió de la guarda dels fills i establiment d'un règim provisional de prestació per aliments.
- Protecció social: l'ordre de protecció activa les prestacions socials establertes a favor de la víctima per l'Estat, les comunitats autònomes i les corporacions locals. En particular s'activa el dret a obtenir la Renda Activa d'Inserció (RAI) gestionada pel SEPE i la possibilitat d'obtenir el dispositiu de teleassistència mòbil ATENPRO.

Quines mesures pot establir?

Mesures penals

- Privatives de llibertat (presó provisional).
- Prohibició d'aproximació.
- Prohibició de residència.
- Prohibició de comunicació.
- Retirada d'armes i d'altres objectes perillosos.

Mesures civils

- Atribució de l'ús de l'habitatge familiar.
- Determinar el règim de custòdia, visites, comunicació i estada amb els fills.
- Règim de prestació d'aliments.
- Qualsevol altra mesura de protecció al menor per evitar un perill o perjudici.

Les mesures civils tenen una validesa de 30 dies i que es prorroguen si en aquest temps s'inicia el procediment de família que correspongui (separació, divorci o guarda i custòdia).

Mesures d'assistència i protecció social:

- Ajuts econòmics: Renda Activa d'Inserció, Renda Garantida de Ciutadania, etc.
- Ajuts de protecció social: ATENPRO.

4.5.2. Oficina d'assistència a víctimes de delictes OAVD

És un servei gratuït que ofereix atenció, suport i orientació a les víctimes d'un delictes o falta i a les persones perjudicades. També és un punt de coordinació de les ordres de protecció de les víctimes de violència domèstica i de gènere que adopten els òrgans judicials a Catalunya.

Aquestes oficines depenen de la Direcció General d'Execució Penal a la Comunitat i de Justícia Juvenil i tenen com a finalitat oferir a les víctimes informació i suport perquè puguin exercir els drets que els reconeix la legislació vigent, així com una atenció integral per potenciar la recuperació personal i reduir la victimització.

Amb aquest servei es pretén:

- Promoure els drets de les víctimes i potenciar l'aplicació i desenvolupament del marc normatiu.
- Fer de pont entre les víctimes i les instàncies judicials que intervenen en el procés.
- Prestar una atenció integral que eviti la revictimització, minimitzi les seqüeles i potenciï la recuperació psicosocial.

Què ofereix

- Informar les víctimes, directes o indirectes, sobre els seus drets i evitar la seva desprotecció després del delictes.
- Informar-les sobre les denúncies penals, el lloc on les han d'interposar, orientar-les sobre quin contingut i forma han de tenir, així com de la tramitació al jutjat.
- Acompanyar les víctimes que ho sol·licitin en les diligències judicials.
- Informar-les sobre les ajudes econòmiques que els puguin correspondre com a conseqüència del delictes, així com de la tramitació d'aquestes ajudes davant el Ministeri d'Economia i Hisenda.
- Informar-les sobre els recursos socials que hi ha disponibles.
- Procurar l'accés a tractaments mèdics, psicològics, socials i juridicocriminològics a les persones que han estat víctimes d'un delictes o que per les seves circumstàncies es troben en una situació que es pot considerar de risc potencial.
- Potenciar la coordinació entre les institucions implicades (judicatura, fiscalia, forces de seguretat de l'Estat, comunitats autònomes, ajuntaments, associacions públiques o privades, ONG, etc.).
- Orientar les víctimes cap als recursos socials que tenen a disposició i facilitar-los l'accés a aquests recursos.
- Coordinar-se amb els col·legis d'advocats de la ciutat on estan situades les OAVD, en virtut del conveni subscrit entre el Ministeri de Justícia i el Consell General de

l'Advocacia, per donar assistència jurídica a les víctimes de violència domèstica i perquè rebin informació jurídica específica del seu cas.

4.5.3. Ministeri Fiscal

Des de la xarxa professional, els casos més urgents i greus es traslladaran a la Fiscalia adscrita al Jutjat de Violència sobre la Dona, perquè els coordini i supervisi.

El Ministeri Fiscal actua en compliment de la funció tuitiva de les víctimes de violència de gènere i vetlla perquè aquestes siguin informades dels seus drets de manera clara i accessible. Arran de l'aprovació de la Llei 4/2005, de 27 d'abril, de l'estatut de la víctima del delictes, que regula el dret de totes les víctimes de ser adequadament ateses, assessorades i acompanyades durant la denúncia i posteriorment, però també abans de posar la denúncia, el Ministeri Fiscal ha d'actuar com a defensor actiu dels drets de les víctimes, de manera molt especial amb les víctimes de violència de gènere, tal com segueix:

- Obtenir informació comprensible en relació amb les mesures d'assistència i suport, siguin mèdiques, psicològiques o materials, i sobre quin és el procediment per obtenir-les. El Ministeri Fiscal intervé en l'elaboració d'un informe sobre l'existència d'indis de violència de gènere que permeti a les víctimes fer efectiva la protecció assistencial que marca la llei.
- Garantir la seva intimitat, més encara quan es tracti de víctimes de violència de gènere menors o persones amb graus de discapacitat, vetllant perquè s'utilitzin els instruments necessaris que estableix l'estatut en benefici de la seva tutela, com per exemple a l'hora de declarar, sol·licitant al Ministeri Fiscal la prova testifical segons el que estableixi la llei, o reclamant els mitjans tècnics que evitin la confrontació visual amb l'agressor, o bé que es prohibeixi la divulgació o comunicació d'informació relativa a la víctima o la divulgació de la seva imatge, o la celebració de la vista a porta tancada quan així sigui preceptiu.
- La notificació de les resolucions que els afecten, informant les víctimes que sol·licitin una ordre de protecció de la situació processal de l'investigat i, un cop hagi estat condemnat, la informin de la seva situació penitenciària sense necessitat que la víctima ho sol·liciti.

4.5.4. Clínica medicoforensa

En la reunió del Consell de Direcció de l'IMLC del dia 15 de febrer de 2005, el Servei de Clínica Medicoforensa va proposar que hi hagués un metge o metgessa forensa adscrit a cada jutjat de nova creació de violència sobre la dona, amb el suport d'especialistes en psiquiatria en els casos de gran complexitat i quan el metge o la metgessa forensa que porti el cas ho cregui necessari.

Es va crear un protocol d'actuació per intentar que els metges forenses de Catalunya seguissin pautes comunes d'actuació protocol·litzades i de forma bastant homogènia.

Introducció

Amb el terme violència domèstica (VIDO) es fa referència no només al maltractament a la dona, sinó també al que s'ocasiona a infants i persones grans.

La violència de gènere inclou la violència de parella, es descriu com la situació violenta en què hi ha en una relació afectiva que uneix, almenys en un principi, l'agressor i la víctima.

Descripció de la lesió física i establiment del nexa causal

Es tracta de fer una descripció detallada de la lesió: tipus, localització, nombre, aspecte, dimensions... i d'establir el nexa causal de la lesió en funció de la compatibilitat amb la declaració feta a les actuacions judicials.

Imatge de la lesió

De vegades és interessant obtenir imatges de la lesió, amb el consentiment previ per escrit de la persona lesionada o bé fer-ne esquemes o dibuixos.

Documentació

DICTAMEN MEDICOFORENSE DE LESIONS

JUTJAT D'INSTRUCCIÓ núm. _____ del PRAT DE LLOBREGAT

ASSUMPTE: Violència domèstica.

PROCEDIMENT: _____/0

Davant el magistrat jutge o la magistrada jutgessa i el secretari o la secretària, compareixen el metge o la metgessa forense d'aquest jutjat, Dr./Dra. _____ qui, en virtut del jurament que ha fet d'exercir bé i fidelment el seu càrrec, informa

Que la Sra _____ de _____ anys d'edat, de professió _____ ha estat atesa a la consulta o a l'hospital _____ i que segons els antecedents que figuren a les actuacions, el que consta en els informes presentats, el que la persona lesionada ha manifestat, l'exploració i l'estimació efectuades, sobre les lesions que presenta,

Informo:

1. Data de les lesions
2. Relació amb l'agressor
3. Antecedents:
 - Mèdics.
 - Agressions físiques prèvies
 - Descripció de les dades de l'informe mèdic
 - Exploració física. Descripció de les lesions
4. Tractament des del punt de vista medicolegal i facultatiu rebut
5. Estada hospitalària
6. El període de curació o estabilització del quadre lesiu és compatible amb
7. Període d'incapacitació per a la feina o activitats habituals
8. Quadre residual de seqüeles
9. Observacions

Llegit i trobat conforme, signen el metge o la metgessa forense i el magistrat jutge o magistrada jutgessa. En dono fe.

INFORMACIÓ CONFIDENCIAL: Aquest document pot contenir dades personals que afectin la intimitat de les persones i, per tant, només el destinatari està autoritzat a fer-ne ús. La Llei orgànica 15/1999 preveu sancions penals en cas d'utilització no autoritzada de les dades de caràcter personal.

Protocol d'actuació en la valoració del dany psíquic

Entrevista psicopatològica forense:

1. Dades de filiació
2. Antecedents patològics
3. Història vital
4. Fets d'actuacions
5. Clínica actual
6. Altres fonts d'informació:
 - a) Entrevista psiquiàtrica a familiars/altres
 - b) Expedient judicial
 - c) Avaluació del dany psíquic:
 - Dubtós (simulació, dissimulació, psicopatologia prèvia)
 - Sí: T. ansietat, T. adaptatiu, T. estat d'ànim, T. somatoforme, altres
 - No

1r. Cal diferenciar les lesions psíquiques agudes (dany agut), en les quals predominen les reaccions d'ansietat i por, de les cròniques, en les quals predomina l'estat d'ànim depressiu, per esgotament dels mecanismes de defensa.

2n. Cal valorar les seqüeles emocionals (depressió, ansietat, estrès posttraumàtic, autoculpabilitat, baixa autoestima, trastorns psicossomàtics, addicció a substàncies, trastorns sexuals, alimentaris, del son, etc.).

3r. En el diagnòstic, cal diferenciar el quadre denominat com a violència domèstica o de gènere de:

- les situacions de mala relació de parella o de conflicte intrafamiliar (baralles, no hi ha violència).
- violència comuna esporàdica de la parella (resposta intermitent als episodis conflictius de la vida quotidiana, motivada per la necessitat de controlar una situació particular; no pretén controlar la parella, sinó expressar frustració).
- simulació (per interessos viciats econòmics, per despit, per accelerar el procés de separació...).

En el procés d'avaluació del dany psíquic es veu o no la necessitat que l'equip de psicòlegs de l'IMLC o de l'EATP practiqui reconeixements psicològics més extensos.

Protocol d'actuació en cas d'agressió sexual

Dona

El jutjat avisa el metge o metgessa forense de guàrdia, que es presenta a l'hospital de referència i explora la víctima juntament amb el ginecòleg o ginecòloga de l'hospital.

1. Antecedents dels fets (referits per la dona).
2. Dades de filiació.
3. Antecedents ginecològics i patològics: menarquia, cicle menstrual, data de l'última regla, parts, avortaments, ús d'anticonceptius, malalties de transmissió sexual, hepatitis, VIH, hàbits tòxics, antecedents quirúrgics i psiquiàtrics, etc.
4. Exploració física amb descripció detallada de les lesions trobades en l'examen ginecològic, anal, bucal i de la roba.

5. Exploracions complementàries que inclouen punció venosa per a l'anàlisi toxicològica i recollida de mostres vulvovaginals per detectar malalties de transmissió sexual, estudi de semen i identificació d'ADN.
6. PLA. Profilaxi antibiòtica, de l'embaràs, etc.
7. Exploració psíquica: somnolència, orientació, tòxics.

Menor

Si hi ha urgència mèdica, es trasllada l'infant al servei d'urgències de l'hospital de referència, el qual comunica la denúncia al jutjat de guàrdia.

Si no hi ha urgència mèdica, es comunica la situació al jutjat de guàrdia corresponent, mitjançant escrit o compareixença. El jutjat de guàrdia, d'acord amb els fets comunicats, pot prendre mesures urgents.

En cas d'una situació de possible desemparament del/de la menor, ho ha de comunicar formalment a la DGAIA. Igualment, es fa el reconeixement conjunt amb el metge o metgessa d'urgències de l'hospital.

Se segueix el mateix protocol que en el cas d'abús sexual a les dones tenint en compte que els diferents serveis s'han de coordinar per evitar duplicitats en les exploracions i avaluacions del menor.

Protocol d'avaluació de l'agressor en la violència domèstica

Es considera maltractadora la persona que encara que no tingui un trastorn psicopatològic, té uns trets de personalitat accentuats, com poden ser: dependència emocional, agressivitat generalitzada, problemes en el control de la ira, impulsivitat, dèficit d'autoestima, gelosia, etc. Encara que sigui petita hi ha una relació entre malaltia mental (que inclou consum abusiu d'alcohol i drogues) i violència familiar.

En el model d'informe pericial s'hi han de fer constar

- Antecedents sumarials.
- Dades del presumpte agressor.
- Conclusions medicolegals.

Avaluació de la perillositat criminal (predicció de violència) en l'àmbit de la violència domèstica

- Història de violència: arrestos previs, violència recent, víctima d'abusos durant la infantesa.
- Factors sociodemogràfics: home, jove, baix nivell socioeconòmic, no educació.
- Trastorns mentals: psicopatia, trastorn de la personalitat, al·lucinacions, deliris, trastorn bipolar, esquizofrènia, abús de substàncies tòxiques, idees suïcides, conducta impulsiva, hostilitat, ira.
- Factors contextuais: estrès, absència de xarxa de suport, context potencial interacció.
- Factors neurobiològics: anormalitats neurològiques subtils, dèficits cognitius, etc.

Per a l'**avaluació concreta de la violència domèstica** actualment es fa servir el SARA (Spousal Assault Risk Assessment), que comprèn 20 ítems, l'avaluació dels quals té un caire qualitatiu i no determina de forma absoluta la predicció del risc de violència.

Cal remarcar la importància de la coordinació entre els serveis de seguretat, mèdics, jurídics i medicoforenses, d'assistència social, l'Ajuntament... Aquesta coordinació afavoreix la presa de les decisions més adients en cada situació i permet donar un servei millor a la víctima. Per això s'està treballant coordinadament.

4.6. Altres serveis especialitzats

4.6.1. Servei d'Intervenció Especialitzada (SIE) Baix Llobregat

SERVEI D'INTERVENCIÓ ESPECIALITZADA DEL BAIX LLOBREGAT (SIE)	
<p>Nom del servei: Servei d'Intervenció Especialitzada Baix Llobregat – Sant Boi de Llobregat Adreça: Francesc Macià, 99-101, 08830 Sant Boi de Llobregat Telèfon: 93 135 71 72 Adreça electrònica: sie.santboi@dae.cat</p>	
Professional de referència	Directora del servei
Descripció del servei	<p>El SIE s'emmarca en la Xarxa d'Atenció i Recuperació Integral per a les dones en situacions de violència masclista, regulada a la Llei 17/2020, del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.</p> <p>Es tracta d'un servei especialitzat que ofereix atenció integral i recursos en el procés de recuperació i reparació a les dones, joves, adolescents i infants que han estat o estan en processos de violència masclista, incidint també en la prevenció, la sensibilització i la implicació comunitària.</p> <p>Quan es parla de dones, tal com contempla la Llei 17/2020, s'inclouen a les dones, nenes i adolescents transgènere.</p> <p>El SIE s'organitza en dos eixos estratègics d'intervenció vertebrats en programes: un <i>Eix d'Atenció</i> a les persones en situació de violència masclista i un altre <i>Eix de Treball en Xarxa i Comunitari</i>.</p>
Accions per nivells d'actuació en relació amb la violència de gènere	
Prevenció i sensibilització	Des del SIE la prevenció i sensibilització es planteja a través de la col·laboració en les iniciatives comunitàries i el treball amb la societat civil organitzada impulsades des dels diferents agents socials i espais preventius ja existents als diferents municipis.
Detecció	El SIE participa en aquest nivell oferint eines, formació i assessorament a les professionals de la xarxa per garantir una bona detecció i avaluació del risc així com a través de la participació en els diferents circuits territorials.
Atenció	Dins de l'Eix d'atenció del SIE estarien incloses totes les accions destinades a una dona, infant o adolescent per tal de facilitar la superació de les situacions i les conseqüències generades per les violències masclistes en els contextos personals, familiars i socials, tot garantint la seguretat i facilitant la informació necessària sobre els recursos i/o procediments necessaris.
Protecció	Durant el procés d'acollida de les dones, joves i adolescents al SIE es realitza una valoració del risc existent i es dissenya conjuntament un pla de seguretat en coordinació amb cossos de seguretat si el cas ho requereix.
Recuperació	Des del SIE s'entén per recuperació l'etapa del cicle personal i social que fa una persona que ha viscut situacions de violència, mitjançant la qual es produeix el restabliment dels àmbits danyats per la situació viscuda. Aquest procés no té una durada definida, sinó que està relacionat amb el dany patit, la cronicitat de l'abús, així com la capacitat de resiliència de cadascuna de les persones implicades en el

	<p>procés.</p> <p>L'abordatge és integral i multidisciplinar (social, legal i terapèutic), té present la dimensió social i la subjectivitat de cada persona i les seves necessitats i objectius vitals.</p>
Altres consideracions	
Coordinació / Derivació	<p>Pel SIE St. Boi, el treball en xarxa és element estratègic per a garantir una intervenció de qualitat i per donar resposta a la dimensió estructural de les violències masclistes, per una millor intervenció coordinada de tota la xarxa i per incidir en la prevenció i sensibilització.</p> <p>Des del SIE ens coordinem amb tota la xarxa de recursos i serveis que puguin estar intervenint en cada cas.</p> <p>La derivació des dels diferents serveis i entitats del territori es pot realitzar per correu i/o telefònicament i es defineix conjuntament la urgència de l'atenció.</p> <p>Per altra banda, les dones i adolescents també podem sol·licitar ser ateses al SIE per iniciativa pròpia.</p>
Recollida d'informació	<p>La informació de les persones ateses és registrada en l'aplicatiu informàtic de la Generalitat de Catalunya i a la base de dades de gestió d'expedients de l'entitat gestora.</p> <p>La transmissió de la informació a professionals externs compleix amb l'establert en el Protocol marc per una intervenció coordinada envers la violència masclista de la Generalitat de Catalunya.</p>

4.6.2 Servei d'Atenció Integral (SAI)

El servei té com a marc legal la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per a garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. És un servei d'atenció integral a les persones que pateixen, hagin patit o estiguin en risc de patir discriminacions i/o agressions per raó de la seva orientació sexual, identitat i/o expressió de gènere, que ofereix acompanyament i atenció de proximitat a les persones LGTBI (lesbianes, gais, trans, bisexuals, intersexuals i més).

En data 5 d'abril de 2019 es va signar un Conveni amb la Generalitat de Catalunya, d'adhesió a la Xarxa de Punts SAI de Catalunya. I el mes de setembre de 2021 es va engegar un servei d'assessorament jurídic de temàtica LGTBI que forma part del Punt SAI-LGTBI de Castelldefels.

Aquest servei forma part dels serveis gestionats per l'Àrea de Polítiques d'Igualtat de l'Ajuntament de Castelldefels.

SERVEI D'ATENCIÓ INTEGRAL (SAI) – Àrea LGTBI-	
<p>Nom del servei: Servei d'Atenció Integral LGTBI (SAI) Adreça: c. Església, 117 - Castelldefels - Espai Montserrat Roig Adreça electrònica: igualtat@castelldefels.org // gerencia.acord@acordlgtb.org</p>	
Professionals de referència	<p>Tècnica d'Igualtat referent Primera Acollida SAI. <i>Coach</i> i assessora LGTBI. Directora de l'associació ACORD. Assessora jurídica LGTBI</p>
Descripció del servei	<p>El servei dona resposta a consultes per qüestions vinculades a les diversitats sexuals i de gènere (identitat de gènere, expressió de gènere, orientació sexual, etc.) del col·lectiu LGTBI i familiars, professionals i/o amistats que hi tinguin vincle. S'ofereix des de l'àrea de Polítiques d'Igualtat en l'Espai Montserrat Roig.</p> <p>El SAI-LGTBI de Castelldefels vetlla pels drets i les llibertats del col·lectiu LGTBI oferint els serveis següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Servei d'informació i acollida. - Consultoria LGTBI. - Servei d'assessorament jurídic - Tramitació del canvi de nom legal al nom sentit de la targeta sanitària (majors i menors d'edat). - Derivació d'incidències i denúncies per LGTBI-fòbia.
Prevenició i sensibilització	<p>Desenvolupament d'accions i projectes amb perspectiva LGTBI:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Formació per als professionals de l'administració. • Accions de sensibilització dirigides a la població en general. • Participació en actes a diades específiques de: <ul style="list-style-type: none"> ○ 17 de maig, Dia mundial contra l'homofòbia ○ 28 de juny, Dia internacional de l'orgull LGTBI. • Treballar de forma disciplinària amb els altres departaments de l'Ajuntament perquè la temàtica LGTBI sigui present arreu. <p>També la creació de grups de diversitat, per aconseguir que diferents persones facin intercanvi de les seves experiències i esdevingui en una ocasió terapèutica per autoajudar-se.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Aquests grups estaran dirigits per la <i>coach</i>.
Atenció	<p>El servei atén usuàries i usuaris:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menors LGTBI acompanyats dels seus progenitors i/o tutors. • Noies i nois LGTBI a partir de 14 anys. • Dones i homes LGTBI. • Dones i homes grans que, pel fet de ser persones LGTBI, tenen mancà de serveis/i o recursos, a vegades socials, d'altres d'atenció domiciliària, i/o sanitària com és el cas de les persones transsexuals. • Familiars de les persones del col·lectiu LGTBI. <p>El servei orienta les persones que es troben en aquestes situacions i que tot sovint les pateixen i assessora i acompanya les persones, si s'escau, en el cas d'interposició d'incidències i/o denúncies.</p>

Coordinació	<p>Aquest servei forma part dels serveis oferts pel Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD) i la derivació tant a serveis interns com externs, és una de les formes de poder intervenir de manera multidisciplinària i coordinada entre els serveis del municipi.</p> <p>A més existeix coordinació, si s'escau, amb PL, ME, SS, i els altres serveis que pertanyen al circuit.</p> <p>També hi ha coordinació amb la Generalitat de Catalunya per al traspàs d'indicadors i per assessorament al servei en el cas de situacions en què intervinguin serveis que depenguin de la mateixa Generalitat de Catalunya.</p>
--------------------	--

4.6.3. Servei per la diversitat sexuals i la identitat de gènere

SERVEI PER LA DIVERSITAT SEXUAL I IDENTITAT DE GÈNERE (SDLGTBI)	
<p>Nom del servei: Servei per la Diversitat Sexual i Identitat de Gènere (SDLGTBI) Adreça: c. Església, 177, Castelldefels dependències Adreça electrònica: gerència.acord@acordlgtb.org</p>	
Professionals de referència	<p>Coordinació. <i>Coach</i> LGBTI. Directora de l'associació ACORD.</p>
Prevenió i sensibilització	<ul style="list-style-type: none"> • Tallers a les escoles per erradicar el bulling homofòbic. • Formació per als professionals de l'administració. • Accions de sensibilització dirigides a la població en general en el marc de les principals jornades commemoratives. • Treballar de forma disciplinària amb els altres departaments de l'Ajuntament perquè la temàtica LGBTI sigui present arreu.
Descripció del servei	<p>El servei té com a marc legal la Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia, que es va aprovar amb l'objectiu d'erradicar els comportaments i actes homòfobs en les persones i establir mesures punibles en cas d'agressió i/o delictes per homofòbia, lesbofòbia i transfòbia.</p> <p>Aquest servei té com objectiu principal l'atenció personalitzada a les persones que s'identifiquin amb algun dels col·lectius LGBTI. Està dirigit tant a adults com a joves i també a les seves famílies.</p> <p>En aquest servei s'ofereix orientació psicosocial, de manera confidencial, a qualsevol persona que per diversos motius es trobi en una situació de malestar emocional de forma individual o familiar.</p> <p>Les temàtiques d'atenció poden ser:</p> <ul style="list-style-type: none"> • parelles i els seus conflictes. • conflictes amb l'entorn. • transsexualitat masculina i femenina. • Detecció en infants (transsexualitat o intersexualitat); inici del procés de canvi tant legal com mèdic. (acompanyament en els dos processos). • orientació sexual. • mobbing (LGBTIQ). • crisis familiars. • Altres situacions de la vida quotidiana de les persones LGBTIQ i de totes aquelles que es qüestionen la seva orientació sexual i identitat de gènere.
Atenció	<p>El servei atén a usuàries i usuaris:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Menors LGBTI acompanyats dels seus progenitors i/o tutors.

	<ul style="list-style-type: none"> • Noies i nois LGBTI a partir de 14 anys. • Dones i homes LGBTI. • Dones i homes grans que pel fet de ser persones LGTBI, tenen mancà de serveis/i o recursos, a vegades socials, d'altres d'atenció domiciliària, i/o sanitària com és el cas de les persones transsexuals. • Familiars de les persones del col·lectiu LGTBI. <p>El servei orienta les persones que es troben en aquestes situacions i que tot sovint les pateixen. S'ha de concertar cita prèvia a l'Espai Montserrat Roig a través dels telèfons de contacte 936 651 150 ext. 504 i directe 667 87 17 09, o bé per correu electrònic: igualtat@castelldefels.org</p>
Prevenió i sensibilització	<p>També la creació de grups de diversitat, per aconseguir que diferents persones facin intercanvi de les seves experiències i esdevingui en una ocasió terapèutica per autoajudar-se. Aquests grups estaran dirigits per la <i>coach</i>.</p>
Coordinació /derivació	<p>Aquest servei forma part dels serveis oferts pel Centre d'Informació i Recursos per a les Dones (CIRD) i la derivació, tant a serveis interns com externs, és una de les formes de poder intervenir de manera multidisciplinària i coordinada entre els serveis del municipi.</p> <p>A més, hi ha coordinació, si s'escau, amb PL i ME.</p>

5. Detecció, prevenció, sensibilització i recuperació

5.1. Polítiques d'Igualtat – Espai Montserrat Roig

L'Espai Montserrat Roig és un espai dirigit a totes les dones i que té com a finalitats potenciar els seus processos d'autonomia, contribuir a la superació de totes les situacions de desigualtat de gènere, donar-los resposta en les diferents demandes d'informació i atenció, i promoure la participació de les dones en tots els àmbits públics i privats.

El centre integra el servei especialitzat de SIAD, que dona compliment al que preveu la Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. La llei, en el preàmbul, estableix que la complexitat de les estratègies necessàries en la lluita contra la violència masclista requereix establir mecanismes de col·laboració i cooperació entre les diferents administracions públiques implicades, i també fomentar la participació i la col·laboració de les entitats i les organitzacions socials.

Pel que fa a la col·laboració de les administracions públiques, l'article 56 de la mateixa Llei preveu que els serveis d'informació i atenció a les dones, SIAD, s'han de coordinar amb els serveis d'atenció especialitzada i han de dinamitzar i impulsar la coordinació i la col·laboració amb tots els agents comunitaris. El SIAD de Castelldefels treballa en aquesta línia d'acció de treball transversal i ofereix un servei de referència a les dones del municipi.

El SIAD està adscrit a l'Àrea de Polítiques d'Igualtat i s'inscriu en els serveis i recursos que s'ofereixen des de l'Espai Montserrat Roig, ubicat en el Centre Cívic Els Canyars.

El CIRD de Castelldefels

És un centre municipal des del qual s'ofereix informació, assessorament, primera atenció i acompanyament, si s'escau, en relació amb l'exercici dels drets de les dones en tots els àmbits: laboral, social, personal, familiar i altres.

El caràcter generalista de les seves funcions ofereix un marc que garanteix la discreció de la intervenció i la detecció de casos en què la dona no es conscient del fet que es troba en una situació de violència masclista.

La informació, l'atenció i l'assessorament s'ofereixen en un espai públic diferenciat d'altres serveis i compta amb un accés directe per a les persones usuàries.

Pel que fa a l'atenció en violència masclista, el SIAD pot intervenir en els tres nivells d'actuació: detecció, atenció i recuperació de les dones que es troben en aquesta situació. El SIAD forma part de la comissió tècnica que es reuneix bimensualment i coordina el circuit de Castelldefels.

Objectius específics del CIRD - EMR

- Oferir i difondre informació a les dones sobre els seus drets i l'exercici d'aquests drets.
- Proporcionar orientació i assessorament a les dones sobre temes que puguin ser del seu interès.
- Facilitar atenció i assessorament jurídic i psicològic especialitzat a les dones que ho sol·licitin (SIAD).
- Assessorar, orientar, atendre i fer un seguiment a les dones en situacions de violència masclista (SIAD).

- Treballar coordinadament amb la resta de recursos, públics o privats, per superar les diverses situacions i dificultats amb què es troben les usuàries per assolir la seva recuperació (laborals, familiars, econòmiques, socials, etc.).
- Organitzar activitats de sensibilització social com jornades i tallers.
- Impulsar, implementar i avaluar el compliment del Pla d'Igualtat de Castelldefels.
- Impulsar, implementar i avaluar el compliment del Pla d'Igualtat Intern de l'Ajuntament de Castelldefels.

Dades de contacte

Espai Montserrat Roig

Centre d'Informació i Recursos de les Dones (CIRD) de Castelldefels

Carrer de l'Església, 117, bxs. Centre Cívic Els Canyars. Castelldefels

Telèfons de contacte 936 651 150 ext. 504 i directe 667 87 17 09.

Web: <http://www.castelldefels.org/igualtat>

Adreça electrònica: igualtat@castelldefels.org

5.2. Educació

Nivell de prevenció i sensibilització: la perspectiva de gènere en l'acció educativa

L'ordenació dels ensenyaments a primària i secundària (Decret 142/2007 i 143/2007 de 26 de juny) inclou com un dels seus principis generals la implantació d'un nou "model educatiu basat en la filosofia coeducadora que disminueixi el sexisme i l'androcentrisme, el reconeixement de la diversitat afectivosexual i la valoració crítica de les desigualtats" (art. 1) i la finalitat que l'alumnat adquireixi competències culturals i socials relatives "a la igualtat de drets i oportunitats entre homes i dones" (art. 2). En els objectius s'especifica que cal desenvolupar una actitud contrària a la violència, als prejudicis de qualsevol mena i als estereotips sexistes.

Les activitats, materials i recursos que es relacionin amb aquests principis generals han d'estar integrats en el Projecte educatiu de centre (PEC) i tenir un fort grau d'incidència en el Pla d'acció tutorial dels centres educatius. Les Normes d'organització i funcionament de centre (NOFC) i el Pla de convivència són altres dels documents on també caldria que quedés reflectida la perspectiva coeducadora.

La participació activa de les tutores i tutors sens dubte pot ajudar a sensibilitzar i a fer canviar actituds sexistes en les relacions entre noies i nois. Així, el Departament d'Ensenyament inclou, en els seus plans de formació inicials i permanent del professorat, formació específica en matèria de coeducació i posa a disposició dels centres educatius recursos, un banc d'experiències i bibliografia a través del seu portal d'XTEC.

Els centres, en el procés educatiu, han de garantir especialment:

- La promoció d'un llenguatge verbal i gràfic que tracti equitativament ambdós sexes.
- L'ús no sexista dels espais educatius del centre.
- La utilització de llibres de text i materials didàctics i curriculars que promoguin un tracte equitatiu entre dones i homes.
- La incorporació als continguts curriculars de la perspectiva de gènere, dels sabers de les dones al llarg de la història i de les tasques de cura envers les persones i els espais indistintament per part d'ambdós sexes.
- L'orientació professional i acadèmica no estereotipada i sense discriminacions sexuals ni socials.
- La potenciació d'una educació afectiva que afavoreixi la construcció d'una sexualitat positiva i saludable.
- La gestió positiva de situacions de conflicte vinculades a comportaments i actituds de caràcter sexista i d'orientació afectivosexual.

Els consells escolars de centre han de designar una persona d'entre els seus membres per impulsar mesures educatives que fomentin la igualtat real i efectiva entre homes i dones, d'acord amb el que s'estableix a l'article 126.2 de la Llei orgànica 2/2006, de 3 de maig, d'educació. El Departament d'Ensenyament proporciona accions de formació a les persones designades, per tal que puguin desenvolupar les seves funcions en condicions òptimes. La constitució al centre d'una comissió de coeducació, polítiques de gènere i d'igualtat d'oportunitats pot afavorir la implementació d'actuacions coeducatives i la implicació de la comunitat educativa.

La Regidoria d'Educació de l'Ajuntament de Castelldefels, posa a l'abast dels centres educatius i AMPA a l'inici de cada curs escolar, la Guia educativa, que és el catàleg del conjunt de

programes, projectes i activitats educatives adreçats al conjunt de la comunitat educativa, per tal d'oferir totes les eines i els recursos per acompanyar-los en la seva tasca.

El fort compromís de l'Ajuntament en l'àmbit de la sensibilització i prevenció de la violència masclista, totalment coherent i conseqüent amb les orientacions curriculars dels ensenyaments a educació primària i secundària, fa possible que l'oferta de la Guia educativa incorpori un nombre important d'activitats de sensibilització i prevenció de la violència masclista, organitzades per la Regidoria de Polítiques d'Igualtat.

Tant aquestes activitats com la majoria de les activitats educatives de suport als centres educatius enfocades a aquesta temàtica, s'organitzen des del Programa d'Educació per a la Promoció de la Igualtat de Gènere, de la Regidoria de Polítiques d'Igualtat.

Els centres educatius trien i reserven (a través del web municipal) les que més s'adeqüen a les seves programacions d'acord amb els seus projectes educatius de centre. L'educació en valors requereix la interrelació entre l'escola i la ciutat, així que per a un aprofitament significatiu d'aquestes activitats, recursos i serveis dins el marc escolar, com s'ha esmentat anteriorment, caldria integrar-les en els projectes educatius i plans d'acció tutorial dels centres.

Nivell de detecció de violència de gènere als centres educatius

Als centres educatius, la violència de gènere i la violència domèstica es manifesten, generalment, a través de les altres víctimes, els fills i les filles que viuen aquestes situacions.

Quan hi ha una sospita i l'infant manifesta al seu docent una possible situació de violència a l'àmbit familiar, aquest té l'obligació de comunicar-ho a la direcció del centre escolar, que ha de demanar la intervenció dels Serveis Socials d'Atenció Primària corresponents, els quals han de determinar possibles actuacions, si s'escau. És igualment important tenir en compte el mateix procediment quan ens referim a possibles deteccions en l'espai de menjador i les activitats extraescolars (activitats organitzades pels mateixos centres educatius als descansos de l'hora de dinar o bé després de la jornada escolar de la tarda). En aquest cas també cal garantir que la coordinació de les activitats traslladi la informació a la direcció del centre educatiu a fi que segueixi el mateix circuit.

5.3. Joventut

El Kasal de Joves, el Punt d'Informació Juvenil (PIJ) i el Cibercast

El Kasal de Joves és un equipament de la Regidoria de Joventut, el punt de trobada dels joves de Castelldefels. S'hi poden trobar sales d'estudi, sales de reunions, bucs d'assaig musical, ludoteca, espai de projeccions, ordinadors, espai d'exposicions, wifi, tallers i cursos de formació.

El Cibercast és un altre equipament que té l'objectiu d'afavorir la divulgació de les noves tecnologies de la informació. S'hi ofereixen cursos d'alfabetització digital, sales de navegació, formació, estudi i espai wifi.

El PIJ es troba físicament al Kasal de Joves. És l'espai on els joves tenen tot un ventall de possibilitats per informar-se sobre diferents temàtiques. Allà s'orienta i assessora els joves d'entre 12 i 35 anys sobre tots aquells temes que són d'interès per a l'emancipació juvenil: formació, ocupació, salut, sexualitat, afectivitat, consum, habitatge, mobilitat internacional, etc.

Aquestes assessories són gratuïtes i confidencials, sempre impartides per professionals. En l'actualitat hi ha quatre assessories.

Formació i ocupació, Garantia Juvenil

La Garantia Juvenil és una iniciativa europea per reduir l'atur juvenil i promoure l'ocupació de qualitat. Els destinataris d'aquest programa són joves d'entre 16 i 29 anys, que no estan treballant ni estudiant. El jove que formi part del programa tindrà l'acompanyament i suport per part d'un tècnic d'ocupació per identificar la seva situació ocupacional. Per així, establir conjuntament un projecte professional.

A més, per a tots els joves que no compleixen els requisits de Garantia Juvenil, també poden assistir, se'ls orienta sobre quines són les oportunitats i serveis que poden aprofitar.

Sexualitat i afectivitat, Mar Castelldefels

Mar Castelldefels és un perfil de Facebook on poder fer preguntes i plantejar dubtes de forma confidencial.

El gestionen l'equip d'infermeres pediàtriques del CAP de Can Bou, de Castelldefels. El seu objectiu és poder resoldre i aclarir dubtes de salut que tinguin els joves del municipi, d'una forma còmoda i confidencial.

Salut i consum, les Dunes

Aquest servei va dirigit a la gent jove de Castelldefels i té la voluntat de promoure la salut en la temàtica del consum d'alcohol, altres drogues i comportaments de risc. Tanmateix, es vol aportar altres informacions que facin més interessant la visita a la web, com l'humor, la música, l'art, la natura, l'activisme, etc.

Paral·lelament, hi ha una feina de difusió per Facebook, en la qual els joves poden rebre informació i realitzar consultes a l'adreça Les Dunes de Castelldefels. En aquesta adreça també es fa difusió d'altres informacions generades per entitats i institucions de Castelldefels.

Tant la pàgina de Facebook com la web la gestionen la Unitat Intermèdia de Salut i Consum de l'Ajuntament de Castelldefels i l'associació GASS.

Mobilitat Internacional

La mobilitat internacional és una activitat a l'ordre del dia en el camp de la joventut. Cada cop existeixen més oportunitats, programes i ajudes per tal que la gent jove pugui satisfer aquesta necessitat, però a vegades és un volum massa gran d'informació perquè tots ells la coneguin del tot.

Amb l'assessoria sobre mobilitat es pretén informar, orientar i assessorar el jovent amb l'objectiu que tinguin les eines necessàries per desenvolupar-se amb seguretat i per prendre les decisions que més adequades. L'objectiu és dotar-lo de la informació necessària que ha de preveure abans de marxar, un cop arriba i un cop està realitzant la seva estada a l'estranger. Les atencions es poden fer de manera presencial o bé telemàticament per Facebook o correu electrònic. És necessari demanar cita prèvia.

Els joves i el Circuit de Violència

El Casal de Joves i el Cibercast es declara espai lliure de violència, és per aquest motiu que els professionals sempre estan alerta de qualsevol manifestació per detectar possibles maltractaments en les pròpies joves o a les famílies dels usuaris.

En el cas que un jove estigui en aquesta situació, se l'informarà i orientarà d'acord amb el protocol que estableixi aquest circuit.

A més també es fan activitats divulgatives, de dinamització i sensibilització, tallers i formacions de prevenció per evitar que es doni aquesta situació.

Dades de contacte:

Kasal de Joves

Adreça: pl. Joan XXIII, 8, 08860 Castelldefels

Horari: de dilluns a divendres de 16 a 22 h, dissabtes de 10 a 14 h i de 16 a 21 h

Telèfon: 671 04 54 80

Adreça electrònica: casaldejoves@castelldefels.org

Punt d'informació Juvenil

Adreça: pl. Joan XXIII, 8, 08860 Castelldefels

Horari: dijous i divendres de 10 a 14 h i de dilluns a divendres de 16 a 22 h

Telèfon: 671 04 54 80

Adreça electrònica: punt_informació@castelldefels.org

Cibercast

Adreça: c. Giralda, 6, 08860 Castelldefels

Horari: de dilluns a divendres de 15 a 21 h

Telèfon: 93 636 32 19

Adreça electrònica: cibercast@castelldefels.org

Xarxes socials

Web: www.jovesdecastelldefels.org

Facebook: fb.com/jovesdecastelldefels

Instagram: [@jovesdecastelldefels](https://instagram.com/jovesdecastelldefels)

Twitter: [@jcastelldefels](https://twitter.com/jcastelldefels)

5.4. Salut i consum

Els Serveis de Salut Municipals donen suport a l'Àrea de Polítiques d'Igualtat com a consultors especialitzats en la promoció i la protecció de la salut de les dones.

En aquesta línia coorganitzen les jornades al voltant del Dia Internacional de l'acció per la salut de les dones, que es commemora cada any el 28 de maig, impulsat per la Red de Salud de Mujeres Latinoamericanas y del Caribe (RSMLAC).

La raó de ser és que històricament s'ha accedit a l'avenç mèdic a través d'un model masculí, posteriorment generalitzat al femení. Des de fa anys, l'evidència científica demostra que existeixen diferències de gènere entre els homes i les dones pel que fa a la salut, i que cal fer estudis tenint en compte aquesta variable per tal de garantir la prevenció, la precisió més ajustada en el diagnòstic i la igualtat de drets de les dones a ser ateses i tractades eficientment per les seves problemàtiques.

Els biaixos de gènere, per exemple, han fet que falti investigació científica respecte a temes com el dolor o que s'acceptin amb poc rigor casualitats no provades, sense tenir en compte tots els factors diferencials: genètics, biològics, fisiològics, endocrins, psicològics, etc.

Dades de contacte

Salut i consum

Adreça: pl. Joan XXIII, 8, 08860 Castelldefels

Horari: de dilluns a divendres de 8 a 15 h

Telèfon: 93 665 11 50

Adreça electrònica: sanitat@castelldefels.org

5.5. Promoció econòmica: La Guaita

És una àrea de l'Ajuntament de Castelldefels que té l'objectiu de millorar les condicions socioeconòmiques de la ciutadania i de les empreses situades al terme municipal.

Per aconseguir-ho, planifiquen i desenvolupen serveis, programes i activitats diversos de dinamització econòmica per tal que, tant les persones com les empreses, s'anticipin i s'adaptin a les contínues transformacions que es produeixen en el món del treball i de l'economia.

Pel que fa als serveis orientats a les persones, podem trobar els següents:

- **Foment de l'ocupació:** col·laborar amb altres administracions competents en matèria laboral portant a terme programes de polítiques actives d'ocupació. Oferir llocs de treball de caràcter temporal, per realitzar activitats d'interès social, al mateix temps que els usuaris i les usuàries combinen formació i experiència.
- **Programes d'orientació professional i assessorament individual per trobar feina:** realitzar una atenció personalitzada orientant dels usuaris per aprofitar el seu potencial a l'hora d'escollir professió, de reorientar la seva trajectòria professional, de conèixer les principals demandes del mercat laboral per escollir adequadament les ofertes, etc. Entre aquests programes també s'inclou l'orientació laboral especialitzada per a persones amb algun tipus de discapacitat.
- **Borsa de Treball:** realitzar la intermediació entre persones aturades i empreses locals i comarcals amb l'objectiu de facilitar als ciutadans i ciutadanes i a les empreses del municipi un espai on gestionar (presencialment o través d'Internet) les ofertes de treball.
- **Formació ocupacional o continuada:** programar accions que capaciten o actualitzen coneixements de cara a poder exercir una professió o millorar l'exercici professional. Aquestes accions van destinades tant a persones en situació d'atur (formació ocupacional) com a persones en actiu (formació continuada). Les accions es programen a partir de la demanda i les necessitats del mercat laboral i amb l'objectiu d'evitar la fractura digital i la millora de coneixements i habilitats de tipus transversal i/o específics.
- **Servei d'Integració Laboral (SIL):** recurs especialitzat d'assessorament i orientació laboral destinat a persones amb certificat de discapacitat on es realitzen tasques de valoració professional, suport a la recerca d'ocupació i seguiment de processos de selecció.
- **Club de feina:** posar a l'abast de les persones aturades espais dotats amb els mitjans necessaris per a una recerca efectiva de feina amb suport i acompanyament tècnic

En tant que serveis en què es reben i atenen persones són susceptibles de rebre persones que puguin presentar alguna problemàtica relacionada amb la violència masclista. Les persones que s'atenen i assisteixen a accions diverses, des d'accions puntuals de només un dia per a una entrevista o una sessió informativa o formativa a programes (cursos de formació ocupacional o contínua, accions grupals de suport a la recerca de feina, pràctiques en empreses, etc.) i estades més intenses i llargues en el temps. És en aquests contactes que es poden detectar casos de violència masclista.

Hi ha dos possibles perfils de dones que es poden trobar en aquesta situació:

- La dona que utilitza els serveis i que manifesta o es pot detectar que és víctima de violència masclista en altres àmbits que no siguin el laboral (familiar, de parella o sociocomunitari).

- La dona que utilitza els serveis del Servei d'Ocupació i que manifesta o es pot detectar que és víctima de violència masclista en l'àmbit laboral.

Dades de contacte

Adreça: ctra. Sentiu, 1 (al costat del parc de la Granota) (Barri Can Roca)

Telèfon: 93 635 25 75

Adreça electrònica: promocio.economica@castelldefels.org

Horari:

Dilluns i divendres de 8.30 a 15 h

Dimarts, dimecres i dijous de 8.30 a 19 h

Setmana Santa, juliol i agost i Nadal, de dilluns a divendres de 8.30 a 15 h

Setmana de la festa major d'agost TANCAT

5.6. Nova ciutadania i interculturalitat

L'àmbit de nova ciutadania i interculturalitat ofereix diferents serveis i activitats:

- **Servei d'acollida i acompanyament posterior:** recepció, acollida i acompanyament posterior a persones nouvingudes. Sessions de coneixement de l'entorn. Coordinació amb els centres de formació de persones adultes per promoure el coneixement de les llengües oficials entre la població estrangera.
- **Servei d'orientació i assessorament jurídic per a persones estrangeres:** informació, suport, acompanyament i ajut per a la tramitació de la documentació necessària per complir els procediments administratius i legals relacionats amb la Llei d'estrangeria.
- **Suport als centres educatius:** serveis adreçats a l'alumnat (organitzar xerrades i tallers sobre el respecte a la diversitat i la convivència intercultural, per a tots els centres educatius de primària, secundària i de persones adultes) i serveis adreçats al professorat (presentació de material pedagògic de suport a les activitats, recursos materials i humans per complementar activitats organitzades pels centres, etc.)
- **Sensibilització:** activitats de sensibilització en matèria de convivència intercultural adreçades a tota la ciutadania.
- **Participació:** assessorament a les entitats locals sobre convivència intercultural. Organització, coordinació i dinamització del Consell Municipal de Convivència Intercultural.

Pel que fa a la sensibilització i prevenció, es poden dissenyar activitats en què es treballin qüestions de diversitat i convivència intercultural tenint en compte la variable gènere, i per extensió la violència de gènere.

En tant que serveis en què es reben i atenen persones són susceptibles de rebre dones que puguin presentar alguna problemàtica relacionada amb la violència masclista. Les persones s'atenen i assisteixen a accions diverses, des de sessions puntuals a processos d'acompanyament. És en aquests contactes amb les persones que es poden detectar casos de violència masclista.

Dades de contacte

Adreça: c. Giralda 6, 3a pta. (Barri Vista Alegre)

Telèfon: 93 665 11 50 Ext. 1061

Adreça electrònica: immigracio@castelldefels.org

Horari: de 9 a 14 h (atenció presencial amb cita concertada) o en altres horaris amb cita concertada

5.7. Serveis de mediació

El Centre de Mediació i Convivència Ciutadana (CMCC) és un servei gratuït que l'Ajuntament posa a disposició de la ciutadania perquè pugui resoldre els seus conflictes de manera dialogada i pacífica. Un equip de professionals de la mediació que provenen de diferents àmbits (el dret, la psicologia, la pedagogia, etc.), treballa de manera imparcial i vetlla per l'equilibri entre les parts implicades amb l'objectiu que trobin una fórmula per solucionar el conflicte. La persona mediadora condueix el procés, en un espai neutral, per tal de facilitar la comunicació entre les parts i perquè es puguin aclarir per elles mateixes i exposar les seves diferències en un entorn de respecte.

Es tracta qualsevol conflicte derivat de les relacions personals i la convivència, com poden ser els que s'ocasionen en l'àmbit familiar. Doncs bé, la mediació en casos de violència de gènere està prohibida, ja que tant la Llei 1/2004 LOVG, com la Llei catalana 5/2008, del 24 d'abril del dret de les dones a erradicar la violència masclista, que modifica en aquest aspecte la Llei 1/2001, del 15 de març de mediació familiar de Catalunya, la prohibeixen explícitament en aquests casos.

Per tant, en el cas que els professionals del Servei de Mediació detectessin indicis de violència masclista en un procés de mediació en curs haurien d'inhibir-se de conèixer el cas tot orientant la dona que rebés atenció per part del SIAD i formulés el conflicte en l'àmbit judicial.

Dades de contacte

Adreça: c/ Giralda, 6 (Centre Cívic Vista Alegre) (Barri Vista Alegre)

Telèfon: 93 634 21 11

Adreça electrònica: mediacio@castelldefels.org

Horari:

Dilluns i dimecres de 8.30 a 19 h

Dimarts de 16 a 20 h

5.8. Oficina d'Atenció a la Ciutadania (OAC)

L'OAC té la missió de facilitar la relació de la ciutadania amb l'Ajuntament. Cobreix les necessitats d'orientació, informació i resolució de tràmits, a través de tots els canals d'atenció: presencial, telefònic i telemàtic, amb el propòsit de fer les gestions municipals més ràpides, clares i àgils.

En tot aquest procés els i les professionals que hi treballen poden detectar situacions de violència masclista. En aquests casos poden orientar la dona a adreçar-se al SIAD o, fins i tot, si la dona accepta poden concertar des de la mateixa OAC una primera visita amb l'equip professional del servei.

Dades de contacte

Adreça: carrer d'Arcadi Balaguer núm. 29

Telèfon: 93 665 11 50

Adreça electrònica: oac@castelldefels.org

Horari:

Matins: de dilluns a divendres, de 8 a 14 h.

Tardes: dimarts, dimecres i dijous, de 16 a 19.30 h.

Setmana Santa, juliol, agost i Nadal, de dilluns a divendres de 8 a 14 h.

5.9. Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç (CDIAP)

El Centre de Desenvolupament Infantil i Atenció Precoç Delta (CDIAP) està adreçat a tots els nens i nenes que presentin algun trastorn en el seu desenvolupament, ja sigui permanent o transitori, o bé es trobin en risc de patir-lo, des del naixement fins als sis anys o fins que les necessitats d'atenció puguin ser cobertes per serveis de caràcter general (educatius, sanitaris o socials); també a les famílies que vulguin consultar sobre el desenvolupament dels seus fills com un suport a la criança. La primera consulta cal fer-la abans que l'infant compleixi els quatre anys.

Pel que fa l'àrea d'actuació està delimitada als municipis de Begues, Gavà, Viladecans i Castelldefels, segons els criteris de sectorització existents.

Els professionals del servei són susceptibles de rebre dones, progenitores d'infants que atenen, que puguin presentar alguna problemàtica relacionada amb la violència masclista. Aquests casos els poden detectar de dues maneres:

- De manera directa: en els casos que la mateixa progenitora manifesta trobar-se en una situació de violència.
- Indirectament: indagant en el trastorn en el desenvolupament de l'infant el professional pot copsar aquesta situació.

En tots dos casos es pot informar o orientar a la dona a demanar suport al SIAD.

Dades de contacte

Adreça: c/ Giralda, 6 (Centre Cívic Vista Alegre) (Barri Vista Alegre)

Telèfon: 936 342 111

Adreça electrònica: delta@delta.coop

Horari: El servei funciona amb cita prèvia de dilluns a divendres de 9 a 17.30 h

Informació: de 10 a 14 h de dilluns a divendres

5.10. Serveis d'Ocupació de Catalunya (SOC)

La Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, article 38, assenyala que s'ha de garantir l'ocupació i la formació ocupacional a les dones que es troben en qualsevol forma de violència masclista, prèvia acreditació d'aquesta situació.

Així mateix, la llei estableix que cal articular les mesures necessàries per facilitar l'ocupació de les dones víctimes de violència masclista quan calgui perquè es puguin recuperar i assolir autonomia econòmica.

El servei d'ocupació dona formació, orientació laboral i suport a les dones que es troben en situació de violència masclista i els ofereix un seguiment tutorial i personalitzat.

La coordinació amb el SIAD es concreta en un protocol d'actuació.

El personal de les oficines també participa de la detecció de les situacions de violència masclista en el marc dels serveis que presten.

També promou la signatura de convenis amb empreses i organitzacions sindicals per facilitar-ne la reinserció laboral

L'empresariat, la representació sindical, els organismes competents en matèria d'ocupació i les entitats formadores estan obligades a guardar confidencialitat sobre les circumstàncies personals de les dones que han patit o pateixen violència masclista.

Dades de contacte

Adreça: c. Sant Pere, 88. Gavà

Telèfon: 936 627 011 – 936 333 550 - 936 624 189

Adreça electrònica: otg_gava.soc@gencat.cat

6. Consell de les dones i associacionisme

La Llei 5/2008, del 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista, reconeix, des del seu preàmbul fins a l'articulat, la importància de l'activisme feminista a Catalunya i emmarca la relació amb l'àmbit associatiu a través dels Consells de les Dones.

En aquest sentit:

Preàmbul

Aquesta llei parteix, en primer lloc, del reconeixement de les mateixes experiències de les dones que han passat per diverses situacions de violència, a qui considera agents actives en el procés de transformació individual i col·lectiva de la nostra societat pel que fa al coneixement i a la superació d'aquest conflicte.

Aquesta llei parteix també del reconeixement del paper històric i pioner dels moviments feministes. El valor i la riquesa del saber i de les eines d'anàlisi i d'intervenció desenvolupades pels feminismes són fonamentals per comprendre l'origen de la violència masclista i poder eliminar-la. Així mateix, el moviment de dones de Catalunya ha tingut un paper essencial en el desenvolupament dels drets i en la creació d'espais de llibertat per a les dones del nostre país. Per tant, les aportacions fetes per les dones que han patit violència i pels grups de dones que han treballat i treballen contra les violències i les pràctiques feministes en defensa dels drets de les dones han estat considerades d'una gran importància en l'elaboració d'aquesta llei, perquè la reclamació del dret de les dones a viure sense violència masclista és el resultat dels esforços de milers de dones que han denunciat les diverses manifestacions d'aquesta violència i han fet possible, així, incorporar finalment aquest dret a la nostra estructura jurídica.

Aquesta llei recull totes aquestes experiències i té la voluntat d'esdevenir un instrument actiu i efectiu per garantir els drets de les dones i per posar les eines jurídiques per excloure de la nostra societat la violència masclista. La llei no és un punt final, sinó un punt de partida, una part del procés que s'haurà de completar amb les pràctiques de tots els àmbits implicats.

Així mateix, la complexitat de les estratègies necessàries en la lluita contra la violència masclista requereix establir mecanismes de col·laboració i cooperació entre les distintes administracions públiques implicades, i també fomentar la participació i la col·laboració de les entitats i les organitzacions socials, en especial els consells i les associacions de dones.

Article 7. Principis orientadors en les intervencions dels poders públics

El foment dels instruments de participació i col·laboració amb les organitzacions socials, en especial les de dones, com els consells de dones, el moviment associatiu de les dones i els grups de dones pertanyents a moviments socials i sindicals, en el disseny, el seguiment i l'avaluació de les polítiques públiques per a erradicar la violència masclista.

Article 87. Participació i foment dels consells i les associacions de dones

1. Les administracions públiques, en les polítiques d'erradicació de la violència masclista, han de comptar preferentment amb la col·laboració dels consells de participació de dones i també amb altres entitats de dones constituïdes o que siguin part d'una agrupació sindical o empresarial, respecte a les polítiques institucionals corresponents.
2. Els programes i les actuacions que es derivin de l'aplicació d'aquesta llei han d'establir mesures de foment de les entitats a què fa referència l'apartat 1 per dur a terme programes i activitats encaminats a erradicar la violència masclista o a pal·liar-ne els efectes.

Consell Municipal de les Dones de Castelldefels

El Consell Municipal de les Dones de Castelldefels es configura com l'organisme de consulta i de participació ciutadana sobre temes relacionats amb les dones i la igualtat de gènere.

És un òrgan de participació ciutadana per a la informació, l'estudi, l'assessorament, el debat i l'organització d'activitats en temes de gènere i la igualtat d'oportunitats entre dones i homes.

Té com a objectiu fomentar canals de participació i de col·laboració entre la Regidoria i els diferents sectors socials, especialment amb els col·lectius de les dones.

Hi formen part les entitats ciutadanes legalment constituïdes i inscrites en el corresponent registre oficial. Si es tracta d'associacions de caràcter local, hauran d'estar inscrites, a més, en el Registre d'Entitats Ciutadanes de l'Ajuntament (entitats esportives, socials, culturals, artístiques, veïnals, de gent gran).

El seu funcionament es regeix pel Reglament de Consell Sectorials.

La presidència del Consell de les Dones l'ostenta la regidora delegada de Polítiques d'Igualtat. El Consell es convoca bimensualment en sessions ordinàries i la presidenta pot convocar sessions extraordinàries o monogràfiques si es considera convenient o necessari.

Dades de contacte

Adreça: Espai Montserrat Roig

Centre d'Informació i Recursos de les Dones (CIRD) de Castelldefels
c. Església, 117, bxs. Centre Cívic Els Canyars. Castelldefels

Telèfon: 93 665 11 50 ext. 504 i directe 667 87 17 09

Web: <http://www.castelldefels.org/igualtat>

Adreça electrònica: igualtat@castelldefels.org

Associacions i col·lectius de Dones

Grup de Dones de Castelldefels

Es defineix com una entitat que lluita per la integració de la dona dintre de l'entramat social promocionant-la, ajudant-la i procurant que reivindiqui el paper que li correspon en el món.

Dades de contacte

Adreça: rbla. Blas Infante, 13-15 (Barri Can Vinader)

Telèfon: 936 365 100

Adreça electrònica: info@GrupDeDones.com

Web: <http://www.GrupDeDones.com>

Horaris: atenció al públic: de dilluns a divendres, de 9.30 a 13 h i de 15 a 19 h

Col·lectius

Espai Feminista

Adreça electrònica:

Adreça electrònica: feminismeacastelldefels@gmail.com

Ateneu feminista Arreplegades

Dades de contacte

Adreça: c. García Lorca, 7 (Vista Alegre)

Bibliografia

- LEONOR WALKER (1979), "The Battered Women", Harper and Row Publishers, Inc. Nova York.
- Protocol per l'abordatge de la violència masclista en l'àmbit de salut de Catalunya – Document marc (2009).

NORMATIVA ESTATAL

- Llei orgànica 1/2004, de 28 de desembre, de mesures de protecció integral contra la violència de gènere. Publicada al BOE núm. 313, de 29 de desembre de 2004.
- Llei orgànica 3/2007, de 22 de març, per a la igualtat efectiva de dones i homes. Publicada al BOE núm. 71, de 23 de març de 2017.
- Llei orgànica 4/2015, de 27 d'abril, de l'Estatut de la víctima de delictes. Publicada al BOE núm. 101, de 28 d'abril de 2015.
- Reial decret-llei 9/2018, signat el 3 d'agost, de mesures urgents per al desenvolupament del Pacte d'Estat contra la violència de gènere. Publicat al BOE 4 d'agost de 2018.
- Llei 8/2021, de 2 de juny per la que es reforma la legislació civil i processal per al suport a les persones amb discapacitat en l'exercici de la seva capacitat jurídica. Publicada al BOE de 3 de juny.
- Llei Orgànica 8/2021, de 4 de juny, de protecció integral a la infància i l'adolescència front a la violència

NORMATIVA AUTONÒMICA

- Llei orgànica 6/2006, de 19 de juliol, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Publicat al BOE núm. 172 de 20 de juliol de 2006.
- Llei 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials de Catalunya. Publicada al DOGC núm. 4990 de 18 d'octubre de 2007. Versió actual: 31 de març de 2017.
- Llei 5/2008, de 24 d'abril, del dret de les dones a erradicar la violència masclista. Publicada al DOGC núm. 5123 de 2 de maig de 2008 i BOE núm. 131 de 30 de maig de 2008.
- Llei 14/2010, del 27 de maig, dels drets i les oportunitats en la infància i l'adolescència. Publicada al DOGC núm. 5641 de 2 de juny de 2010.

- Llei 11/2014, del 10 d'octubre, per garantir els drets de lesbianes, gais, bisexuals, transgènere i intersexuals i per erradicar l'homofòbia, la bifòbia i la transfòbia. Publicada al DOGC núm. 6730 de 17 d'octubre de 2014 i BOE núm. 281 de 20 de novembre de 2014. Vigència des de 18 d'octubre de 2014.
- Llei 17/2015, del 21 de juliol, d'igualtat efectiva de dones i homes. Publicat al DOGC núm. 6919 de 23 de juliol de 2015 i BOE núm. 215 de 8 de setembre de 2015.
- Llei 17/2020 del 22 de desembre, de modificació de la Llei 5/2008, del dret de les dones a erradicar la violència masclista.

NORMATIVA INTERNACIONAL

- Conveni del Consell d'Europa sobre prevenció i lluita contra la violència contra les dones i contra la violència domèstica. Publicat al BOE el 6 de juny de 2014.